

POLITIETS ARBEJDE MED PARTNERVOLDSUDØVERE

*Aktuelle udfordringer og muligheder
i den individualpræventive indsats*

Et sparringssamarbejde med Nordjyllands Politi

KRIMINOLOGI
AALBORG UNIVERSITET

Vejleder: Annick Prieur

AALBORG UNIVERSITET

SPECIALETS TITEL: Politiets arbejde med partnervoldsudøvere: Aktuelle udfordringer og muligheder i den individualpræventive indsats

SPECIALEGRUPPE: Gruppe 17

VEJLEDER: Annick Prieur

FORFATTERE:

- Caroline Sivgaard Henriksen
- Mia Rægaard Agesen

ANTAL ANSLAG: 191.919

ANTAL NORMALSIDER: 79,97

TOTALT SIDEOMFANG: 101

ANTAL BILAG: 5

Specialet er udarbejdet i et sparringssamarbejde med Nordjyllands Politi. Undervejs i projektets undersøgelsesfase har medarbejderne hos Nordjyllands Politi bidraget med relevant viden, faglighed og sparring.

Abstract

Intimate partner violence (IPV) is a complex and serious form of crime increasingly recognised as a structural and societal issue. While prevention efforts largely focus on protecting victims, the perpetrator dimension remains underdeveloped in police practice. This thesis explores the challenges police officers face when dealing with IPV perpetrators and examines their opportunities to contribute to individual-level prevention.

The study is based on four focus group interviews with 16 officers from three Danish police districts. The findings reveal that officers encounter significant organisational and professional constraints, including role ambiguity, lack of training and tools and absence of systematic procedures. As a result, preventive engagement with perpetrators often depends on individual officers' discretion which leads to inconsistent practices across districts. Perpetrators are frequently described as difficult to reach and preventive efforts tend to overlook them in favour of victim-focused interventions. This imbalance poses a risk of repeated violence and missed opportunities for behavioural change. Despite structural barriers, officers are strongly interested in taking on a more preventive and supportive role.

The analysis identifies two underutilised potentials: the need for differentiated approaches based on perpetrators' risk level and motivation for change and the timely window immediately after a police intervention, where readiness for reflection may be high.

The thesis concludes that police hold a strategic position in early preventive intervention. However, realising this potential requires clearer frameworks, targeted training and structured interagency collaboration.

GAI-erklæring

Vi har i et afgrænset omfang benyttet generativ AI, herunder OpenAI's ChatGPT og Microsoft Copilot, i forbindelse med specialet. Dette omfatter nærmere bestemt informations- og litteratursøgning, eksempelvis til at udfinde relevant teori uden for pensum, forbedringsforslag til selvproduceret sprogligt materiale og struktur, samt til kritisk faglig sparring. Det er væsentligt at pointere, at generativ AI er benyttet med afsæt i AAU's retningslinjer herfor.

Indholdsfortegnelse

1.0 Problemfelt	9
1.1 <i>Hvad er partnervold?</i>	9
1.2 <i>Udviklingen i forståelsen og håndteringen af partnervold i Danmark</i>	10
1.3 <i>Politiet og partnervolden</i>	10
1.4 <i>Manglende fokus på udøverne</i>	12
2.0 Problemstilling	14
2.1 <i>Problemformulering</i>	14
2.2 <i>Afgrænsning</i>	15
3.0 Eksisterende viden og praksis i henhold til politiets arbejde med partnervoldsudøvere....	16
3.1 <i>Søgestrategi</i>	16
3.2 <i>Politiets praksis i henhold til partnervold i Danmark</i>	17
3.3 <i>Politibetjentes rolleopfattelse i partnervoldssager</i>	18
3.4 <i>Politiets udfordringer med partnervold</i>	20
3.4.1 <i>Politiets handlemuligheder</i>	20
3.4.2 <i>Økonomi og ressourcer</i>	20
3.4.4 <i>Politiets skønspraksis</i>	21
3.4.5 <i>Manglende fænomenviden og partnervoldsmyster</i>	21
3.4.6 <i>De magtfulde få</i>	22
3.5 <i>Politiets indsatser målrettet partnervoldsudøvere</i>	23
3.5.1 <i>Politiets indsatser i Danmark</i>	23
3.5.2 <i>Internationale indsatser målrettet partnervoldsudøvere</i>	24
4.0 Metode.....	28
4.1 <i>Forskningsdesign</i>	28
4.2 <i>Baggrundsinterviews</i>	29
4.3 <i>Fokusgruppeinterviews</i>	29

4.3.1 Adgangsbarrierer til politiet	30
4.3.2 Udvælgelse og rekruttering af deltagere	30
4.3.3 Præsentation og sammensætning af informanter	31
4.3.4 De situationelle og praktiske rammer for interviewet.....	32
4.3.5 Strukturering af interviewet – tragtmodellen	32
4.3.6 Moderator og observatør	32
4.3.7 Interviewguide	33
4.3.8 Refleksioner over interaktion og kvalitet.....	34
4.3.9 Transskribering.....	37
4.4 <i>Analysestrategi</i>	37
5.0 Teoretiske perspektiver og begreber	39
5.1 <i>Politiet som frontlinjemedarbejdere</i>	39
5.2 <i>Politiblikket</i>	41
5.3 <i>Politiet som mulig katalysator for forandring</i>	42
5.3.1 <i>Det frygtede selv som vendepunkt</i>	42
5.4 <i>Forebyggelse i politiet og individualprævention</i>	43
5.4.1 <i>Individualprævention</i>	44
5.5 <i>Forståelser af voldsudøvere</i>	47
6.0 Tematisk analyse	48
6.1 <i>Organisatoriske barrierer og systemmæssige sårbarheder</i>	48
6.1.1 <i>Ressourcemangel som barriere for faglig kvalitet og kontinuitet</i>	48
6.1.2 <i>Fragmenteret ansvar som barriere for forebyggelse</i>	49
6.1.3 <i>Geografisk ulighed</i>	50
6.2 <i>Kompleksitet og manglende viden om partnervold</i>	51
6.2.1 <i>Det første møde</i>	51
6.2.4 <i>Manglende viden og risikoen for fejlskøn</i>	53
6.3 <i>Den forurettede i centrum og udøveren i periferien</i>	54
6.4 <i>De forskelligartede opfattelser af partnervoldsudøveren</i>	55

6.4.1 Uformelle typologier.....	56
6.4.2 Møde udøveren som individ – ikke kun som gerningsperson	57
6.4.3 Psykisk sygdom og misbrug som barriere for intervention	57
<i>6.5 Politiets flertydige rolleforståelse</i>	<i>59</i>
6.5.1 Politiets dobbeltrolle og faglige rollekonflikter	59
6.5.2 Emotionel belastning.....	60
6.5.3 Strategiske spændinger mellem efterforskning og forebyggelse	62
7.0 Diskuterende analyse	65
<i>7.1 Politiets individualpræventive muligheder i praksis.....</i>	<i>65</i>
7.1.1 Uskadeliggørelse.....	65
7.1.2 Afskrækkelse	69
7.1.3 Rehabilitering.....	73
<i>7.2. Uudnyttede potentialer for individualprævention.....</i>	<i>78</i>
7.2.1 Differentiering i praksis: Inspiration fra eksisterende præventive tiltag.....	79
7.2.2 Samtalen som redskab i individualprævention	81
8.0 Konklusion.....	86
9.0 Litteraturliste	89

1.0 Problemfelt

I de senere år er der opstået et markant politisk og fagligt fokus på at styrke indsatsen mod partnervold. Beskyttelsen af de udsatte fylder meget i både lovgivning og praksis, mens arbejdet med voldsudøvere stadig er relativt underudviklet. Alligevel peger flere aktører netop her på et stort og overset potentiale i den forebyggende indsats (Regeringen 2023, s. 19; GREVIO, 2017, s. 28-29; Gregersen et al., 2021). Sine Gregersen, tidligere direktør i Lev Uden Vold, formulerer det sådan: "Vi skal selvfølgelig hjælpe mennesker ud af det brændende hus og sikre, at de får støtte til at bearbejde deres traumer. Men vi skal også slukke branden for at sikre, at den ikke spreder sig" (Lev Uden Vold et al., 2021).

Denne metafor peger på en vigtig erkendelse. En indsats mod partnervold forudsætter ikke blot hjælp til ofrene, men også en målrettet indsats over for den, der udøver volden. Politiet har en særlig rolle i dette arbejde. De er ofte første myndighed på stedet og kan i mødet med udøveren få afgørende indflydelse på, om volden stopper eller fortsætter. Det centrale spørgsmål handler derfor ikke kun om, hvordan politiet beskytter den voldsudsatte. Det handler også om, hvordan politiet i mødet med udøveren kan bidrage til at forebygge ny vold.

Dette skaber et behov for at undersøge, hvordan politiet kan påvirke voldsudøveres adfærd, og hvilke muligheder og begrænsninger der præger dette arbejde i praksis.

1.1 Hvad er partnervold?

Partnervold defineres ved, at den foregår i nære, intime relationer, ofte præget af følelsesmæssig og fysisk nærhed. Det er netop denne relationelle intimitet mellem parterne, som er etableret gennem en romantisk eller seksuel relation, der adskiller partnervold fra andre former for vold (Oldrup, 2020, s. 27-28). Det omfatter desuden både heteroseksuelle og homoseksuelle forhold samt relationer mellem ægtefæller, samboende, kærester og datingpartnere, nuværende som tidligere (Løwenstein, 2024, s. 382). I denne sammenhæng er det vigtigt at skelne mellem partnervold og den bredere betegnelse 'vold i nære relationer', som også inkluderer eksempelvis vold mod børn. Partnervold kan komme til udtryk i mange forskellige former, og forståelsen af disse er afgørende for at kunne indfange problemets fulde omfang. Det dækker blandt andet fysisk, psykisk, seksuel, materiel, latent og økonomisk vold, samt modvold og digital vold. Voldstyperne kan forekomme samtidigt eller skifte karakter over tid og indgå i et komplekst mønster (Løwenstein, 2024, s. 382). Desuden kan volden både være udøvet

i affekt og som bevidst kontrol, og den kan tage form som konkrete fysiske handlinger eller trusler herom (Social- og Boligstyrelsen, u.å.).

1.2 Udviklingen i forståelsen og håndteringen af partnervold i Danmark

Siden begyndelsen af 00'erne er partnervold i stigende grad blevet anerkendt som et samfundsproblem, hvilket har medført skærpet lovgivning og politiske initiativer. Dette har affødt nationale handlingsplaner, skærpet lovgivning og en gradvis udvidelse af indsatsen fra et ensidigt fokus på kvindelige ofre til også at omfatte børn, psykisk vold og voldsudøvere (LOKK, u.å.; Oldrup, 2020; Bertelsen & Sørensen, 2019). Da Danmark i 2014 ratificerede Istanbulkonventionen, som er Europarådets konvention om forebyggelse og bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet, forpligtede landet sig yderligere til at styrke forebyggelse, beskyttelse af ofre og intervention over for gerningspersoner (Europarådet, 2011; Oldrup, 2022).

Denne udvikling ses også i den retslige og institutionelle praksis. I januar 2025 er betegnelsen *husspektakler* officielt udfaset fra politiets hændelseskoder og erstattet med *uro i hjemmet* (Aurvig & Bugbee, 2025). Husspektakler er blevet kritiseret for at bagatellisere voldens alvor, som dermed kan påvirke politiets prioritering af sagerne (Folketinget, 2009; Baumbach, 2022, s. 22). Formålet er altså at sikre en mere præcis registrering af partnervold og reducere den sproglige sløring af voldens alvor. Ifølge politiets udmelding er ændringen et opgør med en forældet terminologi og en anerkendelse af, at sproget påvirker politiets vurderings- og beslutningsprocesser i partnervoldssager (Aurvig & Bugbee, 2025). Samtidig er nye voldsformer blevet kriminaliseret: psykisk vold (§243), stalking (§242) og skærpede straffe for vold i nære relationer (§244, stk. 2). Disse tiltag afspejler en øget forståelse af voldens mangeartede karakter og et politisk ønske om at styrke retssikkerheden for voldsudsatte (Baumbach, 2022).

Udviklingen vidner altså om et samfundsmæssigt paradigmeskifte, hvor partnervold i dag anerkendes som en særlig form for kriminalitet, der kræver en selvstændig og helhedsorienteret indsats (Lorentzen & Andersen, 2024).

1.3 Politiet og partnervolden

Politiet spiller en væsentlig rolle, når det kommer til at forebygge og bekæmpe partnervold i Danmark (Søberg & Rimmen, 2024, s. 406, 419). Generelt har politiet en væsentlig samfundsmæssig funktion, der rækker ud over den klassiske rolle som lovhåndhæver. Ifølge politilovens §1 skal politiet ikke blot bekæmpe kriminalitet, men også fremme tryghed, sikkerhed og orden gennem forebyggende,

hjælpende og håndhævende indsatser (Politiloven, kap. 1, §1, 2019). Dette afspejler de udvidede forventninger, der i dag stilles til politiet i et senmoderne velfærdssamfund, hvor politiet ikke kun skal håndtere lovbrud, men også støtte borgere i udsatte positioner og medvirke til sociale løsninger (Aagaard & Walther, 2016a, s. 32–33).

Denne komplekse rolle kommer særlig tydeligt til udtryk i sager om partnervold, hvor politiet står over for en række modsatrettede hensyn. Her skal der navigeres mellem retsforfølgning og støtte, mellem kontrol og forebyggelse. På den ene side fordrer partnervoldssager en effektiv efterforskning og sikring af beviser. På den anden side kræver sagerne også en empatisk og tillidsvækkende tilgang over for både den voldsudsatte og udøveren. Dette skaber en iboende spænding mellem politiets juridiske og sociale funktioner, hvor skøn og situationsbestemte vurderinger bliver afgørende (Bilstrup et al., 2016, s. 353; Aagaard & Walther, 2016a, s. 37, 44–45).

Partnervold udgør en betydelig andel af de anmeldelser, politiet modtager inden for personfarlig kriminalitet. Statistikker viser, at anmeldelser om partnervold i Danmark har været stigende over en længere årrække. Nærmere bestemt viser en undersøgelse fra Nordsjællands Politi en markant stigning på 45% i antallet af anmeldelser fra 2015 til 2019 – en tendens der er fortsat i de efterfølgende år (2020-2022). Dette understreger, at partnervold er en kriminalitetsform, som politiet hyppigt konfronteres med, og som de fleste betjente vil komme i berøring med gentagne gange i løbet af deres karriere (Søberg & Rimmen, 2024, s. 405-406; Løwenstein, 2024, s. 388-389).

Trods dets hyppighed, forekommer denne kriminalitetstype stadig udfordrende for politiet, grundet sagernes kompleksitet. I modsætning til mange andre kriminalitetstyper foregår partnervold, som nævnt, typisk i private rum og er ofte forbundet med langvarige og følelsesmæssigt komplicerede relationer. Det gør opdagelse, dokumentation og indgriben vanskeligere, og stiller store krav til politiets evne til at etablere kontakt og tillid hos de involverede parter samt vurdere, hvilke interventioner der bedst kan standse volden og forhindre gentagelse (Aas, 2014, s. 58–59).

Samtidig er politiet den instans, der fungerer som indgang til resten af retssystemet. Det er politiets vurdering, der afgør, om en anmeldelse registreres, hvordan sagen beskrives, og hvilke efterforskningsmæssige skridt der igangsættes. Disse beslutninger har direkte indflydelse på, om anklagemyndigheden kan rejse tiltale, og hvilke beviser der senere kan anvendes i retten (Søberg & Rimmen, 2024, s. 406). Politiets håndtering i den indledende fase er dermed afgørende for sagens videre forløb og kan få vidtrækkende konsekvenser for både ofret, udøveren og samfundets respons på partnervold.

Set i dette lys er det tydeligt, at politiet spiller en central og aktiv rolle i ikke blot at håndhæve loven, men også i at forme, hvordan samfundet forebygger og reagerer på partnervold. Det gør det derfor relevant og nødvendigt at rette opmærksomheden mod politiets praksisser og de betingelser, der former deres arbejde i disse sager.

1.4 Manglende fokus på udøverne

Flere interesseorganisationer og faglige aktører, herunder politiet, har længe efterlyst et styrket fokus på partnervoldsudøvere som en central del af indsatsen mod partnervold (Schmidt et al., 2025, s. 4; Gregersen et al., 2021). Efterspørgslen handler både om at opnå større indsigt i målgruppen og om at etablere flere behandlingstilbud, der kan gribe ind ved voldens rod.

I oktober 2021 opfordrede Lev Uden Vold sammen med en række organisationer Christiansborg til politisk handling for at sikre hurtigere adgang til behandling for voldsudøvere (Gregersen et al., 2021). De anerkender, at vold skal straffes, og at ofre har krav på støtte, men insisterer samtidig på nødvendigheden af at rette opmærksomheden mod udøverne. Uden en målrettet indsats risikerer volden blot at fortsætte eller eskalere.

Behovet for sådanne tiltag er gentagne gange blevet fremhævet i den offentlige debat (Christensen, 2020; Magnusson, 2019; Gregersen, 2021; Dueholm, 2024). Allerede i 2017 pegede GREVIO-komiteen i deres evaluering af Danmarks overholdelse af Istanbulkonventionen på manglen på behandlingstilbud til voldsudøvere. Komiteen bemærkede, at mange enten ikke har adgang til behandling eller møder ventelister og afslag, og de efterlyste flere henvisningsveje og motivationsskabende ordninger (GREVIO, 2017, s. 28–29). Manglen på kapacitet på dette område er derfor anerkendt som en væsentlig svaghed i den danske indsats.

Den nyeste evalueringsrapport fra 2024 bekræfter, at kapaciteten i udøverprogrammer stadig kun dækker omkring 30 procent af det reelle behov, og at henvisninger fra domstolene fortsat er utilstrækkelige (GREVIO, 2024, s. 26). Rapporten fremhæver desuden, at manglende systematik i henvisninger og begrænset adgang til behandling underminerer muligheden for varig adfærdsændring hos udøverne, hvilket svækker både ofres sikkerhed og systemets evne til at bryde voldscyklussen (GREVIO, 2024, s. 25–27).

Denne mangel på fokus på udøveren genkendte vi under vores praktikophold hos Nordjyllands Politi i efteråret 2024. Gennem praksisnære observationer blev det tydeligt, at partnervoldssager ofte rummer betydelig kompleksitet, især i arbejdet med udøveren. I praksis koncentrerer indsatsen

primært om den voldsudsatte, mens udøveren i høj grad forbliver overset. Dette efterlader en vigtig målgruppe underbelyst og utilstrækkeligt adresseret i beredskabet. Vores erfaringer pegede på en tydelig efterspørgsel blandt politiets ansatte efter systematiske retningslinjer, konkrete redskaber og mere viden om, hvordan udøvere bedst håndteres som led i en helhedsorienteret forebyggelsesstrategi.

2.0 Problemstilling

Sammenfattende er partnervold altså en kompleks og alvorlig kriminalitetsform, der i stigende grad anerkendes som et strukturelt og samfundsmæssigt problem. Udviklingen i lovgivning, terminologi og institutionel praksis vidner om en markant bevægelse mod at forstå partnervold som mere end enkeltstående hændelser, altså som et fænomen, der kræver systematiske og helhedsorienterede indsatser. I denne udvikling har politiet fået en central rolle som den første myndighed, der møder både offer og udøver, og som dermed har betydelig indflydelse på sagens videre forløb.

Samtidig tegner der sig et tydeligt mønster i både praksis og politisk debat, hvor indsatsen i høj grad har været centreret omkring beskyttelse og støtte til den voldsudsatte part. Dette fokus er afgørende og har bidraget væsentligt til at styrke ofres rettigheder og sikkerhed. Dog fremstår arbejdet med voldsudøveren fortsat fragmenteret, underprioriteret og utilstrækkeligt forankret i politiets praksis, hvilket udfordrer ambitionen om en helhedsorienteret og præventiv indsats. Dette efterlader et markant hul i indsatsen, særligt i forhold til individualprævention, altså mulighederne for at forhindre gentagelsesvold ved at påvirke netop udøverens adfærd og motivation. Politiet har adgang til voldsudøveren i en kritisk fase, hvor der potentielt er mulighed for at intervenere. Litteraturen og praksiserfaring viser dog, at dette mulige bidrag ikke altid udnyttes, eller ikke udnyttes effektivt, hvilket skyldes en række væsentlige udfordringer og barrierer.

2.1 Problemformulering

Denne problemstilling opsummeres til følgende centrale spørgsmål, der fungerer som problemformuleringen for indeværende speciale:

Hvilke udfordringer står politibetjente med i håndteringen af partnervoldsudøvere, og hvilke muligheder har de for at bidrage til individualprævention?

Dette spørgsmål danner grundlag for vores videre undersøgelse, hvor vi belyser politiets håndtering i mødet med partnervoldsudøvere. Formålet er at afdække de udfordringer, betjente møder i praksis, og at undersøge potentialet for, hvordan politiet kan bidrage til en mere målrettet indsats over for udøveren.

2.2 Afgrænsning

Specialets empiriske grundlag udgøres primært af kvalitative fokusgruppeinterviews med politiuddannede fra forskellige politikredse i Danmark. Dermed anlægges et praksisnært perspektiv med afsæt i de professionelles egne erfaringer og refleksioner. Formålet er ikke at generalisere om politiets samlede praksis, men at identificere mønstre, forståelser og dilemmaer, der kan bidrage med nuanceret viden om politiets rolle i forebyggelsen af partnervold.

Desuden er det vigtigt at pointere, at fokus udelukkende er på voldsudøveren og ikke den udsatte, da analysens sigte er at undersøge potentialet for individualpræventive tiltag rettet mod udøveren.

I besvarelsen inddrages desuden nationale og internationale indsatser mod partnervoldsudøvere med henblik på at kvalificere analysen af politiets handlemuligheder i henhold til individualprævention. Disse politikker og indsatser behandles ikke udtømmende, men fungerer som grundlag for at forstå politiets forebyggelsesmuligheder i praksis. Det er væsentligt at understrege, at formålet med at inddrage disse indsatser er at inspirere til refleksioner om og udforske mulighederne for politiindsatser i en dansk kontekst, og altså ikke at evaluere disse indsatser.

3.0 Eksisterende viden og praksis i henhold til politiets arbejde med partnervoldsudøvere

Dette kapitel har til formål at kortlægge eksisterende viden, forskning og praksisrelateret materiale, der er relevant i forhold til specialets problemformulering. I afsnittet præsenteres en række centrale temaer, der tilsammen er med til at belyse de udfordringer og muligheder, politibetjente står over for i arbejdet med partnervoldsudøvere og i deres potentielle rolle i forhold til individualprævention. Gennem inddragelse af forskningslitteratur, politiske dokumenter, nyhedsartikler, lovgivning og praksisbaseret viden skabes et overblik over det aktuelle vidensfelt. Afsnittet er struktureret i fire hovedområder: (1) politiets praksis i henhold til partnervold i Danmark, (2) politibetjentenes rolleopfattelse i partnervoldssager, (3) politiets udfordringer med partnervold og (4) politiets indsatser målrettet partnervoldsudøvere opdelt i nationale og internationale indsatser. Dette udgør det analytiske og forståelsesmæssige grundlag for de efterfølgende kapitler.

3.1 Søgestrategi

For at sikre transparens beskrives her den anvendte søgestrategi. Afsøgningen af relevant litteratur har været en iterativ proces, hvor vidensgrundlaget er etableret tidligt i forløbet og løbende videreudviklet i takt med specialets behov og opståede forskningshuller (Kugley et al., 2017, s. 23).

Søgningen har ført til identifikationen af de fire centrale temaer, der danner rammen for specialets vidensgrundlag. Den har været baseret på relevante søgeord såsom *partnervold*, *IPV*, *intimate partner violence*, *partnervoldsudøver*, *individualprævention*, *forebyggelse*, *perceptions* og *interventions*. Disse er kombineret i varierende søgestrengte ved brug af booleske operatorer for at sikre præcision og relevans (Kugley et al., 2017, s. 25–27).

Litteraturen er fremsøgt via Primo, Google, Google Scholar og kriminologiske tidsskrifter. Søgningen resulterede i en bred portefølje af kilder, herunder forskningsartikler, reviews, lærebøger, lovgivning, nyhedsartikler og hjemmesider, som afspejler den eksplorative tilgang og ønsket om en nuanceret forståelse af feltet.

Udvælgelsen af relevant litteratur er sket via gennemlæsning af abstracts, efterfulgt af nærlæsning og vurdering. Derudover er der anvendt snowball sampling via referencelister i relevante publikationer (Kugley et al., 2017, s. 23–24, 29).

3.2 Politiets praksis i henhold til partnervold i Danmark

Politiets håndtering af partnervold indebærer muligheden for at træffe afgørelse om en række foranstaltninger, der har til formål at beskytte ofret, forhindre yderligere vold samt håndtere voldsudøveren. Disse foranstaltninger spænder fra de mindst indgribende såsom vejledning og konfliktråd til mere indgribende og sanktionerende tiltag som tilhold, opholdsforbud og bortvisning. Mange partnervoldssager indledes med en anmeldelse om 'uro i hjemmet'.

Lovgivning på området sikrer, at politiet kan gribe ind over for personer, der forfølger, chikanerer eller på anden vis krænker en anden persons fred, herunder voldsudøvere i nære relationer. Politiets beslutninger om at anvende en given foranstaltning beror på en konkret vurdering af, om der foreligger en begrundet mistanke om et strafbart forhold, og om betingelserne for den pågældende foranstaltning er opfyldt (Anklagemyndigheden, u.å.; Justitsministeriet, 2019).

Nedenstående tabel 1 skitserer foranstaltninger, som politiet kan anvende i håndteringen af partnervold, med en beskrivelse af deres eventuelle juridiske grundlag og anvendelse.

Foranstaltning	Beskrivelse
Vejledning	Politiet kan vejlede både offer og voldsudøver om gældende regler, muligheder for konfliktløsning og behandlingsmuligheder (Anklagemyndigheden, u.å.).
Konfliktråd	En frivillig proces, hvor offer og voldsudøver kan mødes med en neutral mægler for at drøfte konflikten (Anklagemyndigheden, u.å.).
Formaning	Politiet kan give voldsudøveren en uformel advarsel om, at fortsat chikane eller voldelig adfærd kan medføre juridiske sanktioner såsom tilhold. Formaning kan gives, hvis politiet vurderer, at det vil stoppe forfølgelsen, eller der endnu ikke er belæg for tilhold (Anklagemyndigheden, u.å.).
Tilhold	Tilhold er en forvaltningsretlig afgørelse, hvor voldsudøveren forbydes at kontakte eller opsøge offeret. Kontakten til den udsatte er altså strafbart. Tilhold kan gives, hvis der er en begrundet mistanke om, at

	voldsudøveren har krænket offerets fred, for eksempel ved at forfølge eller chikanere vedkommende. Varighed på et tilhold er op til 5 år (Anklagemyndigheden, u.å.).
Strakstilhold	Strakstilhold er en midlertidig foranstaltning, som kan gives hurtigt, hvis der er rimelig grund til at mistænke voldsudøveren for at have krænket offerets fred. Strakstilhold gælder, indtil der træffes en endelig afgørelse om et eventuelt permanent tilhold (Anklagemyndigheden, u.å.).
Opholdsforbud	Opholdsforbud er en skærpet version af et tilhold, hvor voldsudøveren forbydes at opholde sig i bestemte områder, som nær offerets bopæl, arbejdsplads eller steder, hvor offeret ofte færdes. Opholdsforbud kan kombineres med et tilhold. Varigheden er op til 1 år (Anklagemyndigheden, u.å.).
Bortvisning	Bortvisning er en foranstaltning, hvor politiet fjerner voldsudøveren fra fælles hjem, hvis der er mistanke om, at vedkommende har begået vold, trusler eller anden personfarlig kriminalitet. Bortvisning kan ske i op til fire uger og forlænges, hvis betingelserne stadig er opfyldt (Anklagemyndigheden, u.å.).

Tabel 1 – politiets foranstaltninger

Disse foranstaltninger varierer i intensitet afhængigt af sagens karakter, og giver politiet en række værktøjer til at håndtere voldsudøvere og beskytte ofre for partnervold. Effektiviteten af disse foranstaltninger afhænger dog af politiets vurdering af den konkrete sag samt af voldsudøverens villighed til at ændre adfærd.

3.3 Politibetjentes rolleopfattelse i partnervoldssager

I dette afsnit belyses politibetjentes egne perspektiver på deres funktion og begrænsninger i håndteringen af partnervoldssager ud fra eksisterende forskning. Formålet med dette afsnit er således at skabe en nuanceret indsigt i, hvordan politiets rolleopfattelse påvirker deres handlingsrum og beslutningstagning i partnervoldssager.

Politiets rolle i håndteringen af partnervoldssager er præget af en grundlæggende dobbelthed. På den ene side forventes det, at betjente skaber akut tryghed og håndhæver loven, ofte gennem anholdelse eller fysisk intervention. På den anden side forventes det, at de fungerer som formidlere af støtte og sociale ressourcer (Fulambarker, 2020, s. 316–317). Denne dobbelte funktion betyder, at politiets indsats ikke kun forstås som kriminalitetsbekæmpelse, men også som et bidrag til socialt arbejde og forebyggelse (Fulambarker, 2020, s. 317; Maple & Kebbell, 2021, s. 2379).

Denne kompleksitet forstærkes af en række organisatoriske og strukturelle barrierer, som gør det vanskeligt for betjentene at leve op til de dobbelte rollekrav (Fulambarker, 2020, s. 317–318). Eksempelvis er der en oplevelse af utilstrækkelige faglige kompetencer i forbindelse med at varetage den støttende del af rollen. Mange betjente påpeger, at de ikke er uddannet til at yde egentlig rådgivning og føler sig usikre og utilstrækkelige, når de skal hjælpe ofre og udøvere videre i systemet (Fulambarker, 2020, s. 318; Maple & Kebbell, 2021, s. 2379).

Politibetjentenes erfaringer med partnervoldssager er altså i høj grad præget af frustration og følelsen af afmagt. Disse følelser udspringer ikke alene af de strukturelle barrierer og dobbelte rollekrav, men også af det misforhold, der ofte opstår mellem betjentenes intentioner og de resultater, de reelt kan opnå. Mange udtrykker et ønske om at kunne gøre en positiv forskel og bidrage til langvarige løsninger, men oplever gang på gang, at deres indsats ikke har den ønskede effekt (Fulambarker, 2020, s. 320; Maple & Kebbell, 2021, s. 2379).

Følelsen af frustration hænger tæt sammen med en mere overordnet oplevelse af rolleoverbelastning, som er et fænomen, hvor kravene til én professionel rolle overstiger, hvad der er muligt at imødekomme med de tilgængelige ressourcer og kompetencer (Fulambarker, 2020, s. 315). I politiets arbejde med partnervold viser denne belastning sig som en konsekvens af de mange og ofte modsatrettede forventninger, der stilles til betjentene, ofte i én og samme sag. For nogle betjente manifesterer belastningen sig i form af ambivalens, hvor de på én gang ønsker at hjælpe og samtidig distancerer sig fra opgaven for at beskytte sig selv. For andre bliver følelsen af at fejle en direkte kilde til faglig demotivation. I en politimæssig kontekst har dette ikke kun konsekvenser for den enkelte betjents trivsel, men også for kvaliteten og konsistensen i sagsbehandlingen. Risikoen er, at sager negligeres eller nedprioriteres, både bevidst og ubevidst, hvilket kan føre til en ringere forebyggelsesindsats (Fulambarker, 2020, s. 321–322).

3.4 Politiets udfordringer med partnervold

Dette afsnit indebærer en beskrivelse af væsentlige aspekter i dansk politi, der udgør essentielle udfordringer for politiets håndtering af partnervoldsudøvere. Disse udfordringer har betydelig indflydelse på kvaliteten og effektiviteten af både det forebyggende og strafferetlige arbejde i partnervolds-sager. I dette afsnit vil en række af disse udfordringer beskrives med henblik på at give en nuanceret kontekstforståelse for politiets arbejde med partnervoldsudøvere.

3.4.1 Politiets handlemuligheder

En central udfordring for politiets håndtering af partnervoldsudøvere opstår i forbindelse med de eksisterende sanktionsmuligheder, som er gennemgået i afsnit 3.2. Nærmere bestemt opstår udfordringer, hvis politiet ikke fører tilsyn med de udstedte sanktioner, og sanktionerne derfor blot kan overtrædes af udøverne uden konsekvenser. Dette er ligeledes udfordringer, der er påpeget i en evaluering fra GREVIO-komiteen, der har vurderet, at politiets håndhævelse af sanktioner og præventive foranstaltninger i Danmark forekommer at være utilstrækkelige (GREVIO, 2024, s. 44-49). Disse udfordringer kan altså mindske politiets handlemuligheders reelle og tiltænkte effekt, og dermed underminere indsatsen mod partnervold. Et eksempel kan gengives omkring tilhold, hvor undersøgelser viser, at tilhold, gentagne gange overtrædes af de samme gerningspersoner. Ifølge en opgørelse fra Rigsadvokaten, som TV2 har fået aktindsigt i, blev tilhold i 2022 overtrådt 7.296 gange (Mezouri, 2023). Til sammenligning blev der i 2017 registreret 2.976 tilholdsovertrædelser, hvilket svarer til en stigning på 145%. Yderligere bemærkelsesværdigt er det, at 5.587 af disse overtrædelser i 2022 blev begået af blot 13 personer, hvilket i gennemsnit betyder, at hver af disse personer brød deres tilhold 430 gange på ét år (Mezouri, 2023). Dette skaber en udfordring i håndhævelsen af lovgivningen, hvor gentagne overtrædelser kan finde sted, før der sker en reel retslig indgriben. For ofrene kan dette resultere i en falsk tryghed og i værste fald få fatale konsekvenser (Mezouri, 2023).

3.4.2 Økonomi og ressourcer

Politiets indsats mod partnervold er i høj grad påvirket af de økonomiske rammer, der fastsættes på politisk niveau. Den danske regering har det overordnede ansvar for den offentlige forvaltning, herunder politiet, og fastlægger den årlige fordeling af økonomiske ressourcer til forskellige områder, hvilket betyder, at politiets arbejde med partnervold konkurrerer med andre prioriterede samfundsopgaver (Aagaard & Walther, 2016b, s. 51). Det kan altså føre til begrænsninger i både efterforskning, forebyggelse og støtte til ofre og gerningspersoner af partnervold (Aagaard & Walther, 2016b, s. 52-

53). På denne måde kan økonomiske begrænsninger udgøre en væsentlig udfordring i arbejdet med at bekæmpe partnervold og forebygge recidiv.

3.4.4 Politiets skønspraksis

Et centralt og ofte debatteret aspekt af politiets arbejde er udøvelsen af skøn. Politiets opgaveløsning kræver en høj grad af selvstændighed, hvor den enkelte betjent løbende må vurdere, hvordan situationer bedst håndteres, og er altså en proces, hvor skønsudøvelse bliver en uundgåelig og integreret del af arbejdet (Granér & Kronkvist, 2014, s. 58).

Skønspraksis får særlig betydning i sager om partnervold, hvor politiet ikke blot skal identificere og håndhæve lovovertrædelser, men også tolke komplekse sociale relationer. Politiets skøn indebærer en definitionsmagt, hvor de i praksis afgør, hvad der betragtes som kriminelt, hvilke hændelser der skal forfølges, og hvilke personer der bør undersøges eller kontrolleres nærmere (Diderichsen & Sørensen, 2016, s. 165). Denne magt rækker videre end blot situationstolkning, idet den også påvirker, hvilke former for vold der anerkendes som alvorlige, og hvilke mønstre eller relationer der prioriteres. Samtidig besidder politiet en procesmagt, som indbefatter retten til at igangsætte eller undlade retslige foranstaltninger, hvilket gør deres vurderinger afgørende for, hvem der får adgang til beskyttelse og støtte (Diderichsen & Sørensen, 2016, s. 47, 165). Derfor er det væsentligt, at politiets faglige skøn baseres på konkret og sagsspecifik vurdering snarere end på generaliseringer, typologier eller internaliserede myter. En ureflekteret skønspraksis kan føre til utilsigtede konsekvenser, herunder diskrimination og uensartet sagsbehandling (Diderichsen & Sørensen, 2016, s. 173).

3.4.5 Manglende fænomenviden og partnervoldsmyster

I forlængelse af politiets skønspraksis er det væsentligt at belyse den manglende fænomenviden, der kan præge politiets vurderinger og beslutninger i sager om partnervold. En central udfordring er nemlig, at politiet i mange tilfælde har en begrænset forståelse for de komplekse magt- og kontrolmekanismer, der ofte kendetegner partnervold (Søberg & Rimmen, 2024, s. 406–407). Partnervold manifesterer sig ikke kun som fysisk vold, men også som psykisk, økonomisk og social kontrol, hvilket kan være vanskeligere at identificere. Hvis politiet primært orienterer sig mod synlige skader og fysiske hændelser, risikerer de at overse alvoren i tilfælde, hvor volden er subtil eller usynlig. Dette gælder især ved psykisk vold, hvor manipulation, trusler og isolation spiller en central rolle (Søberg & Rimmen, 2024, s. 408, 418–419).

Dertil er en udfordring ligeledes, at arbejdet kan påvirkes af partnervoldsmyster, som henviser til stereotype forestillinger om, hvem der udøver vold, hvorfor den opstår, og hvordan ofre reagerer. Disse myter fungerer som mentale genveje i en tidspresset og kompleks praksis, men kan føre til skævvredne vurderinger og selektiv opmærksomhed (Madsen & Mikkelsen, 2024, s. 488, 490). Det kan eksempelvis omfatte, at mandlige ofre og kvindelige udøvere overses, og at voldsudøvere opfattes som uforanderlige eller bevidst onde, på trods af evidens for, at målrettede indsatser kan ændre adfærd (Volsing et al., 2020). Myterne kan dermed begrænse politiets mulighed for at identificere udøvere som relevante mål for forebyggelse og intervention, hvilket svækker indsatsen mod partnervold som helhed.

3.4.6 De magtfulde få

I forbindelse med politiets udfordringer i mødet med partnervoldsudøvere, er det relevant at fremhæve begrebet *de magtfulde få*, der henviser til en mindre gruppe af udøvere, der er ansvarlige for størstedelen af de partnervoldssager, som politiet er bekendt med. En undersøgelse fra Nordsjællands politikreds, der er foretaget i perioden 2015-2019, viser, at de magtfulde få udgør under 10% af de samlede registrerede udøvere og ofre, men at de samtidig gentagne gange figurerer i anmeldelserne (Løwenstein, 2024, s. 389). Særligt bemærkelsesværdigt er, at knap 7% af partnervoldsudøverne står bag hele 80% af den samlede kriminalitetsskade (Løwenstein, 2024, s. 393). Begrebet kriminalitetsskade refererer til den forskelligartede vægtning af skade ved forskellige typer af kriminalitet. Eksempelvis vurderes grov vold at have en større kriminalitetsskade end hærværk (Løwenstein, 2024, s. 383). Dette understreger, at en lille gruppe af partnervoldsudøvere er ansvarlige for størstedelen af de mest alvorlige former for registreret partnervold, herunder drab, dødelig vold, voldtægt, frihedsberøvelse, ulovlig tvang, grov fysisk og psykisk vold samt gentagne trusler på livet (Løwenstein, 2024, s. 393).

Politiets håndtering af partnervoldudøvere er altså præget af en række komplekse udfordringer, der spænder fra strukturelle og politisk bestemte rammevilkår til manglende fænomenviden og praktiske udfordringer i sagsbehandlingen. Disse faktorer påvirker ikke blot, hvordan sager prioriteres og efterforskes, men også hvordan politiet møder udøveren, og hvorvidt indsatsen reelt bidrager til at forebygge og bekæmpe partnervold.

De udfordringer, der er belyst i dette afsnit, udgør kun et udsnit af de problemstillinger, politiet står over for i arbejdet med partnervold. Andre væsentlige faktorer kan ligeledes have betydning for politiets indsats, men falder uden for dette afsnits fokus.

3.5 Politiets indsatser målrettet partnervoldsudøvere

Partnervold er et komplekst og internationalt problem, hvor politiet spiller en central rolle i forebyggelsen. Litteraturen viser dog, at mange af de eksisterende interventioner primært fokuserer på at beskytte ofre, mens konkrete tiltag rettet mod adfærdsændring hos udøverne ofte er begrænsede. Dette peger på et behov for en mere balanceret tilgang, der også adresserer udøverens behov for intervention og behandling (Stjernqvist og Strand, 2024, s. 2).

På både nationalt og internationalt plan er der udviklet en række politiindsatser med det formål at imødegå og forebygge vold i nære relationer (McGuire m.fl., 2021, s. 106).

Med afsæt i specialets fokus på politiets håndtering af partnervoldsudøvere og potentialet for individualprævention, er det relevant at præsentere eksisterende nationale og internationale indsatser rettet mod denne gruppe. Formålet er ikke at evaluere disse tiltag, men at give et overblik, som kan danne grundlag for refleksion over politiets muligheder i en dansk kontekst.

I det følgende beskrives først udvalgte danske initiativer, der helt eller delvist retter sig mod udøvere, efterfulgt af et kort indblik i internationale tilgange. Flere af indsatserne deler fællestræk på tværs af kontekster.

3.5.1 Politiets indsatser i Danmark

Selvom der ikke findes en national strategi målrettet voldsudøvere i Danmark (jf. afsnit 1.0), er der igangsat flere konkrete indsatser, som på forskellig vis forsøger at forebygge gentagen partnervold gennem kontakt med udøveren. Nedenfor gives en kort præsentation af centrale initiativer med fokus på politiets rolle.

Konferencemodellen i Nordsjællands Politikreds

Et pilotprojekt hvor højrisikosager udpeges via 45 kriterier som eksempelvis psykisk vold og stalking. Politiet afholder interne, tværfaglige konferencer, hvor en samlet indsatsplan udarbejdes. Indsatsen fokuserer primært på den udsatte, men rummer mulighed for kontakt til udøveren med henblik på støtte og behandling (Dansk Politi, 2024).

Videre Uden Vold

En tværsektoriel model, hvor politiet gennem systematisk screening opsporer udøvere og henviser dem til rådgivning. Evalueringer viser, at udøvere i flere tilfælde for første gang erkender voldens karakter, og at volden ofte reduceres eller ophører. Samtidig understreges det, at politiet oplever vanskeligheder med at engagere udøvere og efterlyser mere viden om denne gruppe (Schmidt et al., 2025, s. 2, 4, 8).

Partnerskab Mod Vold

Et samarbejde mellem politiet og Lev Uden Vold, hvor politiet indhenter samtykke til, at rådgivere kan kontakte udøveren kort efter en voldsepisode. Det udnytter det kritiske vindue efter politiets tilstedeværelse og sigter mod erkendelse og tilslutning til frivillig hjælp (Holst og Rask, 2024, s. 5). Evalueringen fremhæver vigtigheden af organisatorisk opbakning og opkvalificering af betjentenes viden (Holst og Rask, 2024, s. 11).

Samarbejdsaftale med Dialog Mod Vold

I flere politikredse kan politiet henvise udøvere direkte til behandling uden ventetid. Denne model kombinerer straf med psykologisk støtte. Evalueringer viser, at langt størstedelen af udøvere ophører med vold under og efter behandlingen (Volsing og Rasmussen, 2020, s. 9–10). Modellen adresserer desuden sociale baggrunde som misbrug, vold i opvæksten og kriminalitet (Volsing og Rasmussen, 2020, s. 8; Aner m.fl., 2023b, s. 30–31; Capaldi m.fl., 2012).

3.5.2 Internationale indsatser målrettet partnervoldsudøvere

I dette afsnit præsenteres et udvalg af internationale politiindsatser, som er målrettet partnervoldsudøvere. Indsatserne udgør et illustrativt udsnit af eksisterende tilgange på området og er udvalgt med henblik på at vise forskellige måder, hvorpå politiet i andre lande arbejder med forebyggelse og håndtering af udøvere.

Specialiserede politienheder

Flere lande har etableret specialiserede politienheder (Domestic Violence Units) med fokus på vold i nære relationer. Enhederne er typisk kendetegnet ved en tværfaglig sammensætning og en helhedsorienteret tilgang, hvor efterforskning kombineres med støtte til ofre og forberedelse af sager til retsforfølgning (McGuire, 2021, s. 144; McGuire, 2023, s. 283, 287). Organiseringen varierer på tværs

af kontekster, men enhederne indgår generelt som en del af et bredere, koordineret respons på partnervold og fremhæves i litteraturen som et strukturelt greb til styrkelse af politiets indsats over for partnervold (McGuire, 2023, s. 285, 287).

Tværfaglige konference-modeller

I Storbritannien anvendes konferenceformatet Multi-Agency Risk Assessment Conference (MARAC), hvor aktører fra politi, sociale myndigheder, sundhedsvæsen og specialiserede organisationer samles om sager med høj risiko for partnervold. Formålet er at udarbejde handlingsorienterede sikkerhedsplaner, som både beskytter den voldsudsatte og adresserer udøverens adfærd. Modellen bygger på princippet om, at en helhedsforståelse kræver videndeling mellem flere sektorer (SafeLives, u.å.; BRÅ, 2017, s. 51).

En videreudvikling af MARAC er Multi Agency Tasking and Co-ordination (MATAC), som stammer fra Skotland. Her rettes fokus direkte mod de udøvere, som vurderes at have høj risiko for gentagen vold. Politiet leder møderne, identificerer udøverne via risikovurderinger baseret på registerdata (RFG), og koordinerer handlingsplaner i samarbejde med relevante aktører (BRÅ, 2017, s. 52–54).

Indsatserne opdeles i to spor: Det grønne spor, som tilbyder støtte og behandling til samarbejdsvillige udøvere, og det røde spor, som omfatter kontrolforanstaltninger over for udøvere, der ikke er motiverede for forandring. Politiet varetager både udvælgelse, opfølgning og koordinering af indsatsen (BRÅ, 2017, s. 8–9).

Et beslægtet program er det britiske *Drive*, som arbejder med højrisikoudøvere gennem individuel case management og koordineret støtte i et tværsektorielt setup. Programmet fokuserer på adfærdændring og tæt opfølgning i samarbejde mellem politi og relevante aktører (McGuire, 2023, s. 284).

En tilsvarende tilgang ses i New Zealands *Whāngaia Ngā Pā Harakeke*, et partnerskab mellem politi, sociale myndigheder, sundhedssektor og civilsamfund. Her vurderes alle politiregistrerede sager om vold i nære relationer dagligt af et tværsektorielt panel – også uden formel sigtelse. Modellen giver adgang til tværgående data og muliggør en helhedsorienteret indsats over for både ofre, udøvere og familier (Walton og Hendy, 2023, s. 234–235)

Domestic Violence Intervention (DVI)

Domestic Violence Intervention er en specialiseret arbejdsmetode udviklet i High Point, North Carolina, med det formål at forebygge gentagen partnervold gennem et kombineret fokus på retslige sanktioner, sociale indsatser og lokalsamfundets engagement. Metoden er inspireret af Pulling Levers-strategien og repræsenterer en helhedsorienteret tilgang, hvor både forebyggelse og konsekvenshåndtering indgår som centrale elementer (BRÅ, 2017, s. 60–61).

I DVI identificerer politiet kendte udøvere og kategoriserer dem i fire risikoniveauer – fra D til A – afhængigt af deres tidligere kontakt med politiet og formodninger om partnervold. Indsatsen trappes op i takt med udøverens historik. På de lavere niveauer anvendes forebyggende tiltag som formanende breve eller advarsler, mens midterste niveau indebærer afskrækkelsesmøder, hvor udøveren møder både politi, sociale aktører og tidligere udøvere. Her præsenteres muligheden for støtte og behandling, samtidig med at konsekvenserne ved gentagelse tydeliggøres (BRÅ, 2017, s. 61–63).

På det højeste niveau, A, rettes indsatsen mod håndhævelse og kontrol. Politiet benytter her alle tilgængelige midler til at forhindre yderligere vold, herunder overvågning, prioritering af sager og målrettet retsforfølgning. Formålet er at stoppe den mest vedvarende vold gennem konsekvent opfølgning og koordineret indsats (BRÅ, 2017, s. 63–64).

DVI adskiller sig fra andre modeller ved at systematisere politiets respons i en differentieret og eskalerende struktur, hvor signalværdi og samfundets fælles ansvar fremhæves som centrale virkemidler.

Second Responder Programs (SRP)

Second Responder Program er en systematisk tilgang udviklet i Canada, hvor politiet i samarbejde med psykologer arbejder for at motivere mænd med middel til høj risiko for gentagen partnervold til at påbegynde behandling, mens de stadig er på fri fod og afventer retslig afgørelse (BRÅ, 2017, s. 67–68). Programmet sigter mod at udnytte den sårbare periode mellem løsladelse og retssag til at skabe kontakt og tilbyde støtte, hvor politiet identificerer relevante personer og videreformidler information til behandlere, som dernæst tager initiativ til kontakt (Stjernqvist og Strand, 2024, s. 16).

SRP er målrettet langsigtet adfærdsændring og adskiller sig fra tidligere varianter, der primært fokuserede på ofrene. Den oprindelige model byggede på hjemmebesøg af politi og socialarbejdere, men havde begrænset fokus på behandling af udøveren (BRÅ, 2017, s. 68). I den nyere version spiller motivation til behandling en central rolle, og kontakt etableres oftest telefonisk eller under varetægtsfængsling for at øge sandsynligheden for, at udøveren indgår i et behandlingsforløb (BRÅ, 2017, s. 69–70). En organisatorisk nøgle i SRP er samarbejdet mellem politi og behandlingssystem.

Udfordringer med tavshedspligt er i visse tilfælde løst ved at lade psykologer fungere som frivillige i politiet og dermed få adgang til nødvendige oplysninger, hvilket har styrket koordineringen (BRÅ, 2017, s. 70).

SRP eksemplificerer, hvordan politiet, via tidlig kontakt, risikovurdering og samarbejde med psykologer, kan spille en aktiv rolle i at facilitere adgang til hjælp for udøvere, uden selv at varetage behandlingen (BRÅ, 2017, s. 70–71).

Den omvendte voldsalarm

I Norge har den omvendte voldsalarm siden 2013 fungeret som en elektronisk overvågningsforanstaltning, hvor voldsudøvere ifølge domstolsafgørelse pålægges at bære en GPS-fodlænke, der registrerer bevægelser i realtid og aktiverer alarm ved indtræden i forbudszoner. Tiltaget adskiller sig fra traditionelle beskyttelsesmidler ved at fokusere på at begrænse udøverens bevægelsesfrihed frem for alene at beskytte den voldsudsatte (Dullum, 2020, s. 10–11).

En national evaluering viser, at ordningen har været begrænset i brug, blandt andet grundet lavt kendskab i politiet, organisatoriske udfordringer og oplevelsen af, at tiltaget er ressourcekrævende og komplekst (Dullum, 2020, s. 8–9). OVA er derfor primært blevet anvendt i meget alvorlige sager, hvor andre midler er udtømt. Erfaringerne peger dog på et vist potentiale. Ingen dømte har bevidst brudt forbudszonerne, hvilket kan skyldes både høj opdagelsesrisiko og synlig overvågning. Derudover fremhæver fagpersoner, at OVA i nogle tilfælde bidrager til adfærdsændringer, særligt når politiet inddrager støttende tiltag som Alternativ til Vold (Dullum, 2020, s. 79, 81). Ordningen opleves af udøverne som indgribende, og selve truslen om at blive pålagt overvågning kan i sig selv have en præventiv effekt – særligt når konsekvenserne kommunikeres tydeligt (Dullum, 2020, s. 82–83). Samtidig stiller OVA krav til udøverens stabilitet og tekniske ansvarlighed, hvilket begrænser anvendeligheden over for personer med psykiske lidelser, misbrug eller løs samfundstilknytning (Dullum, 2020, s. 60).

Samlet set fungerer de præsenterede tilgange som et væsentligt videnskabeligt udgangspunkt for den diskuterende analyse, hvor fokus rettes mod politiets muligheder for at styrke det individualpræventive arbejde med partnervoldsudøvere med henblik på at forebygge gentagen vold.

4.0 Metode

I dette kapitel præsenteres de metodiske overvejelser og valg, der har ligget til grund for nærværende undersøgelse. Kapitlet indledes med en redegørelse for det overordnede forskningsdesign, hvorefter vi kort beskriver nogle indledende baggrundsinterviews, som har bidraget til at kvalificere den efterfølgende empiriindsamling. Hovedfokus vil herefter være på den anvendte metode, fokusgruppeinterviews, som udfoldes gennem en række underafsnit. Disse omfatter overordnet udvælgelse og rekruttering af deltagere, de praktiske og strukturelle rammer for interviewene, udarbejdelsen af interviewguiden samt efterfølgende refleksioner over interaktionen og kvaliteten af de gennemførte interviews. Endvidere beskrives transskriberingsprocessen samt den kodnings- og analysestrategi, der danner grundlag for analysen i det følgende kapitel.

De etiske overvejelser, som har fulgt undersøgelsen gennem forløbet, vil blive inddraget løbende i kapitlet, hvorfor der ikke er afsat et særskilt afsnit hertil.

4.1 Forskningsdesign

Det er essentielt at klarlægge en konkret strategi for, hvordan problemstillingen bedst muligt undersøges gennem et såkaldt forskningsdesign (Andersen et al., 2020, s. 69). Dette speciale bygger på et kvalitativt, eksplorativt og praksisnært forskningsdesign med fokus på at undersøge politiets oplevede udfordringer og muligheder i mødet med partnervoldsudøvere, særligt i relation til deres potentielle rolle i individualprævention.

Specialets primære empiriske grundlag består af fokusgruppeinterviews med politiuddannede fra forskellige organisatoriske niveauer og politikredse i Danmark. Denne metode er valgt med henblik på at indhente indsigter i praksisnære erfaringer, forståelser og vurderinger af politiets rolle i håndteringen af partnervold, med særligt blik for den del af indsatsen, der retter sig mod partnervoldsudøveren. Dette suppleres med relevante teoretiske begreber, samt eksisterende viden om politiets praksis og indsatser, der er præsenteret i vidensgrundlaget (jf. afsnit 3.0).

I forlængelse af specialets kvalitative og praksisnære tilgang er det relevant at forholde sig til, hvordan vores position som undersøgere spiller ind i mødet med politiet som undersøgelsesfelt. Politiforskning kan overordnet inddeles i tre perspektiver: forskning *om*, *med* og *imod* politiet (Björk, 2018, s. 456). Dette speciale placerer sig primært i feltet mellem forskning *om* og *med* politiet. Vi anlægger altså en samarbejdsorienteret og spejlende tilgang, hvor vi både søger at forstå og forklare

politiets arbejde med partnervoldsudøvere ud fra betjentenes egne oplevelser og refleksioner, for herom at skabe rum for at producere viden, der kan kvalificere praksis (Björk, 2018, s. 456–458).

4.2 Baggrundsinterviews

Forud for udviklingen af den endelige problemstilling har vi gennemført uformelle baggrundsinterviews med nøgleaktører i feltet med en psykolog fra Dialog Mod Vold i Aalborg samt medarbejdere fra Nordjyllands Politis Specialiserede Team og Kriminalpræventive Sekretariat. Samtalerne har ikke fungeret som empiri, men har givet praksisnær indsigt, der har kvalificeret vores forståelse af feltet og informeret afgrænsningen af specialet.

Psykologens perspektiver har tydeliggjort politiets potentielle rolle i udøverens erkendelses- og forandringsproces samt et generelt videnshul i politiets forebyggende arbejde. Samtalerne med politiets medarbejdere har bidraget med konkrete indsigter i håndtering og udfordringer i arbejdet med udøvere og har samlet set været afgørende for udviklingen af specialets vinkel og problemstilling.

4.3 Fokusgruppeinterviews

For at belyse politiets udfordringer og muligheder i arbejdet med partnervoldsudøvere har vi som nævnt valgt fokusgrupper som vores metode. Fokusgrupper er en kvalitativ metode, hvor empiri produceres gennem gruppeinteraktion omkring et fokuseret emne, der på forhånd er fastlagt af forskeren. Metoden egner sig særligt godt til at frembringe viden om fælles betydningsdannelser og praksisforståelser i sociale grupper (Halkier, 2014, s. 9-10).

I politiets hverdag opstår forståelser og handlemønstre ofte som en del af kollektive, erfaringsbaserede rutiner, som sjældent italesættes direkte. Fokusgrupper er derfor velegnede i dette speciale, da de kan synliggøre sådanne underliggende normer og fælles erfaringer, der gør sig gældende i mødet med partnervoldsudøvere (Halkier, 2014, s. 10). Dette beror på, at deltagerne kan udfordre og supplere hinandens perspektiver, som altså muliggør en bredere og mere nuanceret belysning af feltet, som vi som udenforstående undersøgere muligvis ikke kan opnå adgang til. Dette er også en primær bevæggrund for fravalg af enkeltinterviews (Halkier, 2010, s. 123; 2020, s. 169–170, 174).

Desuden er valget af fokusgrupper også båret af en etisk fordring om, at interviewene ikke blot skal tjene vores undersøgelsesformål, men også opleves som meningsfuldt for deltagerne selv. Ved at skabe rum for faglig refleksion og erfaringsudveksling gives betjentene mulighed for at sætte ord på praksis, som ofte forbliver tavs eller underbelyst i en travl hverdag. Dette kan bidrage til både øget faglig bevidsthed og motivation for at indgå i fokusgrupperne. I en travl og operativ hverdag kan

fokusgruppen altså fungere som et sjældent rum for faglig erfaringsudveksling (Nielsen & Nielsen, 2020, s. 137; Halkier, 2014, s. 64).

4.3.1 Adgangsbarrierer til politiet

Allerede før specialets opstart var vi opmærksomme på, at adgang til politiet som undersøgelsesfelt kan være vanskelig. Holmberg (2014) fremhæver, at særligt kvalitative og forståelsesorienterede studier ofte vurderes som mindre relevante i en praksis- og resultatorienteret organisation som politiet, hvilket begrænser forskeres adgang (Holmberg, 2014, s. 27–28, 33). Vores ambition om at interviewe betjente om arbejdet med partnervoldsudøvere og deres præventive potentiale har bekræftet disse barrierer.

Den primære adgang fik vi gennem vores tidligere praktikplads, og for nuværende i specialet, sparringssamarbejdspartnere, Nordjyllands Politi. Her fungerede vores praktikvejledere som både gatekeepere og tovholdere i forbindelse med det første fokusgruppeinterview. Denne relation gav ikke blot adgang til feltet, men også et indblik i politiets organisering og arbejdskultur, som ellers kan være vanskeligt at opnå.

Herudover har vi forsøgt at etablere kontakt til relevante gatekeepere gennem LinkedIn og vores perifere netværk (Mølholt & Kristiansen, 2020, s. 248). Vi har også kontaktet alle 12 politikredse via hovedpostkasser med en skriftlig præsentation af projektets formål og etiske rammer. For at fremstå tillidsvækkende understregede vi, at formålet ikke var evaluering, men indsamling af praksisnære erfaringer, og vi tilbød både fysisk og online interview (Björk, 2018, s. 567).

Trods denne indsats har vi opnået adgang til tre politikredse, mens ni enten afslog eller ikke vendte tilbage. Nogle henviste til ressourcemangel, andre krævede juridisk gennemgang af interviewguiden. Ifølge Jensen (2018) er sådanne barrierer velkendte, da formelle organisationer som politiet ofte beskytter sig mod ekstern indsigt (s. 180).

4.3.2 Udvælgelse og rekruttering af deltagere

Rekrutteringen er sket i samarbejde med Nordjyllands Politi, Nordsjællands Politi og Syd- og Sønderjyllands Politi, der via interne gatekeepere har udvalgt deltagerne til fokusgrupperne. Dette betyder, at en gatekeeper fra hver kreds har sammensat deltagerne til fokusgrupperne, ud fra vores kriterier. Vi har udvalgt deltagerne med udgangspunkt i analytisk selektion, der betyder, at vi har rekrutteret ud fra de vigtigste karakteristika i forhold til at belyse problemstillingen i specialet (Halkier, 2014, s. 27). Dette betyder blandt andet, at vi i specialet udelukkende har valgt at interviewe

politiuddannede, som gennem deres arbejde har erfaring med både sanktioner og forebyggende indsatser rettet mod partnervoldsudøvere. Derudover er alle fire fokusgruppeinterviews sammensat homogent ud fra betjentenes tilhørsforhold til samme politikreds. Denne tilgang har til formål at forankre samtalerne i deltagernes daglige arbejdskontekster og relationer, idet det vurderes at øge trykningen og dermed fremme både deling og nuancering af perspektiver. Dog er vi samtidig opmærksomme på, at det også kan indebære en risiko for social kontrol, hvor kritiske eller sårbare udsagn tilbageholdes af hensyn til den fremtidige kollegiale relation (Halkier, 2014, s. 27–30).

Foruden denne lighed mellem deltagerne, har vi forespurgt en ellers heterogen sammensætning ud fra analytiske hensyn, herunder diversitet i køn, anciennitet og organisatorisk placering. Dette for at skabe interne heterogeniteter, der kan nuancere empirien (Halkier, 2014, s. 27). Vi har altså fundet det særligt væsentligt, at fokusgrupperne afspejler forskelle i både erfaringsniveau og organisatorisk placering internt i politikredsen, for derigennem at kunne belyse fænomenet fra forskellige perspektiver og erfaringspositioner.

4.3.3 Præsentation og sammensætning af informanter

Undersøgelsen er baseret på fire fokusgruppeinterviews med i alt 16 deltagere, heraf ni mænd og syv kvinder. Fokusgrupperne er som nævnt gennemført med politiansatte fra tre forskellige politikredse: Nordjyllands Politi (én gruppe med fem deltagere), Nordsjællands Politi (én gruppe med seks deltagere) samt Syd- og Sønderjyllands Politi (to grupper fra to stationer med henholdsvis to og tre deltagere).

Deltagernes erfaring i politiet spænder fra seks måneder til 37 år. Medianancienniteten er 9,5 år, hvilket vidner om en samlet deltagergruppe med både nytilkomne og meget erfarne betjente. På interviewtidspunktet er de placeret i forskellige funktioner i organisationen, herunder i beredskabet, som efterforskere, i forebyggelsesafdelinger og i specialiserede enheder blandt andet med fokus på partnervold. Samtlige deltagere har eller har haft konkret erfaring med partnervoldssager, hvilket har bidraget til, at samtalerne i fokusgrupperne har været informeret af praksisnær viden.

Som tidligere nævnt er deltagerne udvalgt gennem gatekeepere i de enkelte politikredse, hvilket betyder, at vi ikke har haft direkte indflydelse på udvælgelsen. Dette udgør et metodisk opmærksomhedspunkt, da deltagerne kan være udvalgt på baggrund af fx faglighed, erfaring eller loyalitet over for organisationen. Flere har specifikke opgaver relateret til partnervold og har modtaget specialiseret efteruddannelse, eksempelvis i SVÆV-sager, og for nogle er området deres primære arbejdsfelt. Det giver deltagerne et særligt vidensgrundlag, men øger samtidig risikoen for, at udsagnene i nogen grad

afspejler politiets idealer og ønskede selvforståelse. Denne potentielle bias stiller krav til analytisk årvågenhed i fortolkningen og konteksten af udsagnene.

4.3.4 De situationelle og praktiske rammer for interviewet

Fokusgruppeinterviewene er afholdt på de respektive politistationer og i betjentenes arbejdstid for at skabe tryghed og genkendelighed i velkendte arbejdskontekster, der relaterer sig direkte til interviewets emne (Halkier, 2014, s. 36–37). Hvert interview har varet cirka halvanden time, hvilket er en tidsramme, vi har vurderet som passende til at skabe plads til refleksion og dialog, uden at det konflikter med deltagernes øvrige arbejdsopgaver.

For at fremme en uformel og tillidsfuld stemning i den ellers kunstige interviewsituation har vi medbragt let proviantering som kage og slik. Vi har desuden været opmærksomme på, hvordan placering i rummet kan påvirke interaktionen. Deltagerne har siddet over for hinanden, så ansigtsudtryk har været synlige, mens moderator og observatør har været placeret blandt deltagerne frem for bordenden med henblik på at undgå en vurderende eller ophøjet position (Jakobsen, 2018, s. 45).

4.3.5 Strukturering af interviewet – tragtmodellen

Vi anvender tragtmodellen som ramme for interviewets struktur. Modellen gør det muligt at starte med brede, åbne spørgsmål, som inviterer til fri erfaringsudveksling og indblik i betjentenes egne forståelseshorisonter. Herefter snævrer interviewet gradvist ind mod mere specifikke og vurderende spørgsmålstyper, som relaterer sig direkte til specialets analytiske fokus (Halkier, 2020, s. 173, 178). På denne måde understøtter vi en samtale, hvor deltagerne først får taletid på egne vilkår, og hvor vi derefter kan styre samtalen i retning af de tematikker, der er centrale for at belyse specialets problemformulering.

4.3.6 Moderator og observatør

Ved anvendelsen af tragtmodellen har moderatoren en rolle som mere eller mindre tilbagetrukket (om end stadig aktiv) fra start. Jo nærmere vi kommer de mere vurderende spørgsmål og jo længere ind i interviewsituationen vi bevæger os, jo mere involveret bliver moderator. Moderatorens opgave har i høj grad handlet om fortrinsvist at sikre, at betjentene indholdsmæssigt taler om de emner, som vi ønsker, der skal produceres viden om (Halkier 2014, s. 57). Samtidig har moderatoren benyttet opmuntrende og anerkendende kropssprog og lyde samt stillet opfølgende spørgsmål med henblik på at understøtte samtalen og interaktionen (Halkier 2014, s. 60). Desuden har der også været en

observatør til hvert interview, som har fungeret som en assisterende og hjælpende hånd til moderatoren. Observatøren har haft til henseende at bidrage med supplerende eller sågar glemte spørgsmål, have øje for teknikker i tilfælde af passivitet eller stilhed i interaktionerne og generelt til at understøtte moderatoren i dets rolle (Halkier, 2014, s. 60).

4.3.7 Interviewguide

For at styrke empiriens pålidelighed og gennemsigtighed præsenteres i dette afsnit den udarbejdede interviewguide med afsæt i centrale metodiske overvejelser om tematisk opbygning, spørgsmålstyper og graden af strukturering. Interviewguiden i sin helhed er vedhæftet som Bilag 1.

Guiden indledes med en introduktion, hvor vi ekspliciterer rammerne for interviewsituationen, samt hvordan udsagn indgår i analysen og alene anvendes i nærværende speciale (Halkier, 2014, s. 51, 63). Det informerede samtykke er i sikret gennem en grundig introduktion, hvor projektets formål, rammer og deltagernes rettigheder er tydeliggjort. Hertil er det understreget, at deltagelsen er frivillig, og at de til enhver tid kan trække sig uden konsekvenser. Betjentene er desuden informeret om, at empirien behandles fortroligt i henhold til gældende GDPR-regler, og at deres udsagn gengives i pseudonymiseret form.

Vi har positioneret betjentene som praksiseksperter og os selv som lærende, og understreget, at der ikke findes rigtige eller forkerte svar med henblik på at skabe et trygt og ligeværdigt samtalerum (Halkier, 2014, s. 53–54). Vi har desuden haft blik for den særlige etiske kompleksitet, der kan opstå, når informanter befinder sig i en profession, hvor loyalitet over for både kolleger og organisation kan gøre det følsomt at dele praksisnære erfaringer. Derfor har vi i kommunikationen med deltagerne lagt vægt på, at undersøgelsen ikke har til formål at evaluere, men at belyse faglige erfaringer og udfordringer med fokus på præventive perspektiver.

Efter introduktionen gennemføres en kort præsentationsrunde af hver deltager. Dette greb er anvendt for at bryde isen og skabe en mere uformel stemning, hvor alle får sagt noget fra start (Halkier, 2014, s. 52). I interviewets afsluttende fase får deltagerne mulighed for at komme med afsluttende bemærkninger. Herefter afsluttes interviewet med at takke betjentene for deres deltagelse og anerkende deres engagement, refleksioner og bidrag til specialet (Halkier, 2014, s. 62).

Spørgsmålstyper og operationalisering

Interviewguiden er semistruktureret og udviklet som led i specialets kvalitative og eksplorative tilgang. Den er baseret på praksisnær viden fra praktikophold, eksisterende viden (jf. afsnit 3.0) og de

uformelle baggrundsinterviews med fagpersoner. Guiden er ikke forankret i en bestemt teori, men struktureret ud fra seks centrale temaer, som hver er udformet med et specifikt formål relateret til specialets problemformulering (Halkier, 2014, s. 41). Temaerne er 1. *Introduktion og opvarmning*, 2. *Partnervold i praksis – rolle og fokus*, 3. *Refleksioner over håndtering*, 4. *Arbejdet med udøveren*, 5. *Forebyggelse og muligheder*, 6. *Refleksioner i henhold til konkrete indsatser* og 7. *Afrunding og refleksion*.

Temaerne er operationaliseret gennem konkrete, åbne og refleksionsskabende spørgsmål. Et eksempel på operationaliseringen ses i temaet *Arbejdet med udøveren*, hvor vi med spørgsmål som *Hvordan oplever I typisk kontakten med udøvere af partnervold?* og *Hvilke (formelle såvel som uformelle) redskaber har I til rådighed – og hvornår virker de?* søger at indfange betjentens fagligt erfarede fortællinger, og umiddelbare oplevelser om konkrete redskaber, dilemmaer og erfaringer, som ikke nødvendigvis synliggøres i formelle procedurer (Tanggaard & Brinkmann, 2015, s. 38–40).

Guiden følger som nævnt tragmodellen, der bevidst kombinerer både beskrivende og evaluerende spørgsmålstyper (Halkier, 2020, s. 177–179). Et beskrivende spørgsmål som *Hvordan er I (eller har I været) i berøring med partnervoldssager i jeres arbejde?* inviterer til at udveksle erfaringer, mens et evaluerende spørgsmål som *I en ideel verden, hvordan forestiller I jer så, at politiet bedst vil kunne forebygge, at udøveren gentager volden?* aktiverer deltageres normative vurderinger, refleksioner og faglige stillingtagen ved at forholde dem til hypotetiske scenarier. Kombinationen af disse spørgsmålstyper muliggør både indblik i det levede og det forestillede politiarbejde (Halkier, 2014, s. 46).

Spørgsmålene er formuleret i hverdagsprog og designet til at understøtte fokusgruppens kollektive samtalelogik. Der er bevidst arbejdet med åbne, ikke-ledende spørgsmålsformuleringer for at minimere muligheden for social desirability bias, hvor deltagerne kan opleve, at vi som moderatører har bestemte forventninger til deres svar. Hensigten har været at give informanterne rum til at trække på egne erfaringer frem for at skulle tilpasse sig prædefinerede begreber eller idealer (Hansen, 2020, s. 291).

4.3.8 Refleksioner over interaktion og kvalitet

Med afsæt i vores metodiske valg om at anvende fokusgrupper som primær empiri, finder vi det relevant at inddrage refleksioner over den situationelle interaktion i de foretagende interviews, idet netop interaktionen i sig selv udgør en væsentlig del af data. Selvom analysens hovedfokus er rettet mod indholdet af samtalen, anerkender vi, at mening i fokusgruppedata også formes i de sociale

processer, hvorigennem deltagerne forhandler, bekræfter og udfordrer hinandens forståelser (Halkier, 2014, s. 49-50).

Interaktionen mellem deltagerne

Variation i funktion og erfaring blandt betjentene påvirkede samspillet i fokusgrupperne. Nyuddannede deltog ofte mere tilbageholdende, mens erfarne betjente kunne dominere samtalen, hvilket til tider hæmmede åbenheden (Halkier, 2014, s. 28–29). Samtidig skabte forskelligheden mulighed for nuancerede drøftelser og gav indblik i samarbejdsflader og faglige spændingsfelter, som næppe var opstået i mere ensartede grupper. Vi observerede flere tilfælde, hvor én deltagers ærlige eller personlige udsagn udløste lignende refleksioner hos de øvrige. Denne dominoeffekt styrkede materialets dybde. Det høje engagement betød dog, at tidsrammen på halvanden time blev overskredet i alle grupper, særligt i dem med fem og seks deltagere. Vi foretog derfor løbende prioriteringer i interviewguiden, men vurderer ikke, at det gik ud over datakvaliteten. De udeladte spørgsmål blev i mange tilfælde berørt spontant, og vi tolker den høje deltagelse som tegn på, at temaet oplevedes som relevant (Halkier, 2014, s. 39).

Deltagernes indbyrdes relationer havde også betydning for dynamikken. Grupper med tætte samarbejdsrelationer bar præg af spontanitet og humor, mens mere distancerede relationer gav en forsigtigere tone og længere tænketid. Relationerne påvirkede interaktionen, men ikke indholdets kvalitet. Generelt har deltagelsen dog været jævnt fordelt, og forskelle i taletid synes primært at hænge sammen med erfaring og faglig rolle snarere end modvilje mod at bidrage.

Interaktion mellem moderator og deltager

Interaktionen mellem os som moderatører og deltagerne har haft betydning for interviewforløbene. Betjentenes imødekommenhed og engagement skabte hurtigt en refleksiv stemning præget af erfaringsdeling. Vores rolle bestod i at støtte samtalen uden at forstyrre dens naturlige flow, blandt andet gennem nonverbale signaler som øjenkontakt og nik for at anerkende uden at styre (Halkier, 2014, s. 61). Ved dominerende deltagere har vi aktiveret andre gennem direkte spørgsmål eller ved at inddrage deres tidligere udsagn.

I de mindre grupper med to og tre deltagere var interaktionen mindre dynamisk. Det reducerede mulighederne for modspil og kollektive forhandlinger, hvilket krævede en mere aktiv moderatorrolle. Her understøttede vi samtalen både verbalt og nonverbalt, men denne øgede tilstedeværelse kan have ført til mere ledende spørgsmål og påvirket samtalens retning (Halkier, 2014, s. 59). Til gengæld synes

den mindre gruppestørrelse at have skabt øget tryghed og større villighed til at dele erfaringer. Vores synlige tilstedeværelse kan dog også have påvirket, hvordan deltagerne fremførte og vægtede deres udsagn, eksempelvis hvis vores reaktioner blev opfattet som validerende (Halkier, 2014, s. 59). Endog finder vi, at deltagerne forholdt sig aktivt til hinandens udsagn og derfor bidrog samlet til at besvare specialets problemformulering.

Den organisatoriske og professionelle indvirkning

Vi har løbende erfaret, at vores informanter ikke blot har udtalt sig som individer, men også som repræsentanter for en fagprofession, der er forankret i en stærkt normstyret og hierarkisk organisation. Dette har været tydeligt i de normative formuleringer, der har præget visse udsagn, samt i en vis tilbageholdenhed i forhold til at udtrykke direkte kritik. Denne observation er i tråd med Järvinens (2005) pointe om, at interviewdata er performative, hvormed det, vi får adgang til, ikke nødvendigvis er en autentisk gengivelse af sandheden, men snarere en strategisk iscenesættelse af det selv, som informanterne har ønsket at fremstå med, særligt i relation til deres professionelle rolle og i konteksten af et følsomt og politisk komplekst arbejdsområde (Järvinen, 2005, s. 30). Da alle vores informanter har været ansat i politiet, har de i et vist omfang måttet forventes at tale i overensstemmelse med, eller i hvert fald ikke i direkte modstrid med, den organisation, de er en del af. Det har formentlig haft betydning for, hvilke perspektiver, der er blevet fremhævet, og hvilke der er blevet udeladt. Vores empiri har altså i højere grad givet indblik i politiets kollektive selvforståelse end i individuelle og eventuelt kritiske refleksioner. Udtalelser, der har udtrykt eksplicit uenighed med gældende praksis, har været sjældne, hvilket vi tolker som udtryk for både loyalitet og organisatorisk kultur (Järvinens, 2005, s. 30).

4.3.9 Transskribering

Efter fokusgruppeinterviewene blev lydoptagelserne transskriberet for at omsætte det talte sprog til skriftligt analysemateriale (Kvale & Brinkmann, 2015b, s. 238–239). Transskriptionerne, som er vedlagt som Bilag 2–5, skal fremme gennemsigtighed. For at sikre detaljerighed og kontekstnærhed blev de udarbejdet kort tid efter interviewene (Halkier, 2014, s. 69–71).

Transskriberingen sigter mod at gengive det ordrette, men udelader ikke-analytisk relevante træk som fyldord, interjektioner, overlap, længere pauser og nonverbal kommunikation. Analysen fokuserer på meningsindhold og har til formål at fortolke politibetjentenes oplevelser og forståelser frem for interaktionsformer (Kvale & Brinkmann, 2015b, s. 239–240; Jakobsen, 2018, s. 71).

Af hensyn til informanternes anonymitet er alle navne pseudonymiseret, og personidentificerbare oplysninger udeladt. Dette blev tydeligt kommunikeret i interviewets indledning, ligesom det blev præciseret, at kun vi har haft adgang til originalmaterialet (Halkier, 2014, s. 63). Da specialet omhandler politiets håndtering af partnervoldsudøvere, har det været centralt at sikre etisk forsvarlige rammer for deltagerens medvirken. Betjentene udtaler sig om faglig praksis i en hierarkisk organisation, hvor intern genkendelighed kan forekomme. Vi har derfor haft særligt fokus på informeret samtykke og fortrolighed, selvom fuld anonymitet ikke kan garanteres, da både gatekeepers og deltagere tilhører samme fagmiljø (Bengtsson & Møhlolt, 2020, s. 194).

4.4 Analysestrategi

Vores samlede analyse udgøres af to dele, som bygger på en tematisk analyse af den indsamlede empiri. Den tematiske tilgang er valgt, da den egner sig særligt godt til at identificere og fortolke mønstre i kvalitativ empiri, hvor formålet er at undersøge erfaringer og forståelser i sociale praksisser (Braun & Clarke, 2006).

Tilgangen er baseret på en åben og eksplorativ kodning af transskriptionerne uden foruddefinerede koder eller kategorier (Brinkmann & Tanggaard, 2020, s. 47, 54). Indledningsvis kodede vi individuelt ved at kondensere længere tekststykker til meningsbærende enheder i form af overskrifter eller korte udsagn, der indfanger essensen. Fokus lå på indholdet af deltagerens ytringer – deres erfaringer, vurderinger og handlemuligheder – frem for interaktionsformer (Halkier, 2014, s. 69–70). Samtidig anerkender vi, at ytringerne formes i den sociale kontekst, som fokusgruppen udgør (Halkier, 2010, s. 71, 133).

Efterfølgende kategoriserede vi i fællesskab de individuelle koder for at identificere mønstre med analytisk relevans i forhold til problemformuleringen (Halkier, 2014, s. 73–75). Heraf udledte vi en række temaer, forstået som meningsfulde mønstre, der belyser centrale aspekter af problemfeltet, uafhængigt af hyppighed (Braun & Clarke, 2006).

Vores samlede analyse er struktureret i to dele. Første del (6.0 Tematisk analyse) fokuserer på de udfordringer, politibetjente møder i håndteringen af partnervoldsudøvere. Her inddrager vi relevant teori og eksisterende forskning for at kontekstualisere og nuancere empiriens indsigter. Anden del (7.0 Diskuterende analyse) undersøger gennem en diskuterende og reflekterende analyse de tilgange, politiet aktuelt anvender, samt de uudnyttede potentialer for at styrke den individualpræventive indsats. Her bygger vi videre på de tematikker, der er identificeret i første del, og inddrager supplerende teorier og vidensgrundlag med det formål at skabe en helhedsforståelse af betjentenes handlemuligheder og begrænsninger i praksis.

Vi har været bevidste om det etiske ansvar, der følger med at gengive andres erfaringer, og har derfor bestræbt os på at citere loyalt og kontekstuel i analyseafsnittene. En grundlæggende etisk fordring i vores analyse har været at være tro mod informanternes egne forståelser og åbne op for divergerende synsvinkler, snarere end at fastlåse os på én fortolkning (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 442–443).

5.0 Teoretiske perspektiver og begreber

For at undersøge de udfordringer og muligheder politiet står med i arbejdet med partnervoldsudøvere, inddrager vi en række teoretiske perspektiver, der tilsammen muliggør en analyse af både strukturelle betingelser, professionspraksis og individets forandringspotentiale. Den teoretiske ramme og de begreber, der præsenteres i dette afsnit, fungerer hver især som forståelses- og fortolkningsredskaber for specialets analyse.

5.1 Politiet som frontlinjemedarbejdere

I dette afsnit inddrager vi centrale pointer fra Michael Lipskys (2010) teori om *street-level bureaucracy* (frontlinjearbejde), der fungerer som en fortolkningsramme til at forstå og belyse politiets rolle og handlemuligheder i mødet med partnervoldsudøvere. Her er det centralt at undersøge, hvordan betjentenes vurderinger, skøn og prioriteringer påvirkes af de vilkår, arbejdet udføres under, og hvordan dette former mødet mellem politiet og udøveren.

Lipskys (2010) teori om frontlinjearbejde tilbyder et strukturelt blik på offentligt ansatte, som i mødet med borgerne omsætter politik til praksis. Frontlinjemedarbejdere – herunder politibetjente, socialrådgivere og lærere – befinder sig nederst i det bureaukratiske hierarki, men deres skøn og handlinger er afgørende for, hvordan politik reelt opleves og udmøntes (Lipsky, 2010, s. 3–4).

Politiet er et klassisk eksempel, da betjente konstant balancerer mellem organisatoriske regler og kravene i konkrete, ofte komplekse situationer. Lipsky (2010) beskriver, hvordan frontlinjemedarbejdere arbejder under pres fra love, procedurer og ressourcer, men samtidig må agere i akutte og uforudsigelige møder med borgere (Christensen, 2021, s. 14).

I sager om partnervold får politiets skøn særlig betydning. Den enkelte betjents vurdering af udøveren kan enten åbne for forebyggende støtte eller fastholde vedkommende i en fastlåst rolle. Disse beslutninger er ikke blot tekniske, men indgår i de sociale processer, der former individets livsmuligheder – og kan i nogle tilfælde fungere som selvopfyldende profetier (Lipsky, 2010, s. 9, 61).

For at forstå, hvordan politiets beslutninger formes i praksis, må man inddrage de strukturelle vilkår, der præger politiet som offentlig myndighed. Ifølge Lipsky (2010) er politiarbejdet præget af tre gennemgående træk: *ressourcemangel*, *overbelastning* og *rollekonflikter* (s. 32). Ressourcemangel

dækker fx over begrænset tid og bemanning, overbelastning omfatter høje sagstal, og rollekonflikter opstår i spændet mellem de mange funktioner, politiet forventes at varetage.

Disse vilkår skaber en hverdag, hvor betjentene må prioritere og handle strategisk, ofte uden mulighed for at engagere sig i dybdegående individualpræventive indsatser. For at håndtere spændet mellem idealer og realiteter udvikler de rutiner og afværgemekanismer, der reducerer den oplevede dissonans (Lipsky, 2010, s. 78, 82, 181, xviii).

Et eksempel på prioriteringsmekanismer i politiets arbejde er *creaming*, hvor betjente fokuserer deres indsats på borgere, der vurderes som lettest at hjælpe, eller hvor der er størst sandsynlighed for succes (Christensen, 2021, s. 19–21). Omvendt nedprioriteres borgere, der opfattes som 'tunge', uforanderlige eller svære at samarbejde med.

I forlængelse heraf anvender Lipsky (2010) begrebet *worker bias*, som peger på, hvordan den enkelte betjents subjektive vurderinger påvirker prioriteringen. Dette er særlig relevant i arbejdet med partnervoldsudøvere, hvor forestillinger om fx troværdighed, forandringsvilje eller personlig sympati kan præge mødet og føre til ubevidst forskelsbehandling. Vurderingerne finder sted i komplekse situationer, som sjældent kan styres af faste retningslinjer (Lipsky, 2010, s. 15, 83; Christensen, 2021, s. 20–21).

Det centrale bliver derfor, hvordan, og under hvilke betingelser, medarbejdere foretager skøn og fortolker deres mål, både bevidst og ubevidst (Christensen, 2021, s. 21).

Ifølge Lipsky (2010) foregår politiarbejde ofte i en kontekst præget af uklare og modstridende mål. Skal politiet primært håndhæve loven, yde hjælp eller forebygge? (s. 40–41). Han betegner politiet som den mest kontroversielle street-level institution, da betjente i særlig grad konfronteres med modsatte rolleforventninger. De skal balancere mellem konsekvent lovhåndhævelse, brug af skøn og lokale forventninger til 'god politiadfærd' (s. 47). Dette krydspres skaber grundlæggende rollekonflikter. I arbejdet med partnervoldsudøvere forventes betjenten både at forholde sig til straf og forebyggelse og at vurdere, om udøveren skal ses som trussel, offer eller begge dele. Samtidig skal der tages hensyn til ressourcer, systeminteresser, kollegaer, forurettede og offentligheden.

Når mål og midler er uklare, øges behovet for skøn, og her ligger ifølge Lipsky (2010) street-level bureaukratens grundlæggende dilemma: Det er hverken praktisk eller menneskeligt muligt at opfylde alle krav og forventninger samtidigt (s. 47–48).

Dilemmaet forstærkes af, at det i praksis er svært at definere, hvad godt politiarbejde egentlig er, da politiets formål ofte er uklart og omstridt. Ifølge Lipsky (2010) overlades det i høj grad til betjentene selv at definere succeskriterier i en kontekst uden fælles samfundsmæssig enighed om, hvad politiet skal opnå (s. 48–49).

Samtidig peger Lipsky (2010) på, at organisatoriske driftskrav ofte forstyrrer leveringen af fagligt kvalificerede ydelser (s. 44). Krav om effektivitet og massehåndtering begrænser muligheden for individuel behandling, hvilket kan føre til *målfortrængning*. Her overtager procedurer og styring formålet, og arbejdet reduceres til standardiserede løsninger, der sikrer sagsflow inden for de givne ressourcer (Lipsky, 2010, s. 44, 48–49).

Lipskys (2010) teori tilbyder en analytisk ramme for at forstå politiets arbejdsvilkår og institutionelle kontekst. Street-level arbejdet er præget af betingelser, der gør det umuligt at handle i fuld overensstemmelse med idealerne. Betjente må derfor prioritere og udvikle afværgemekanismer, hvilket kan forklare, hvorfor partnervoldsudøvere ikke altid mødes med det ønskede fokus på forandring og forebyggelse (Lipsky, 2010, s. 82–83).

5.2 Politiblikket

For at nuancere forståelsen af politiets skøn inddrager vi Liv Finstads (2000) begreb politiblikket. Hvor Lipsky (2010) beskriver frontlinjens strukturelle vilkår, tilbyder Finstad et praksisnært blik på, hvordan betjentes erfaringer former deres vurderinger. Politiblikket betegner en situeret dømmekraft, udviklet gennem gentagne møder med bestemte borgere og situationer, som præger, hvad der opfattes som relevant, risikofyldt og strafværdigt (s. 68).

Finstad viser, hvordan politiets vurderinger ofte baseres på rutiner og kollektiv erfaringsviden snarere end fagligt funderet indsigt. Dette skøn er ikke neutralt, men styret af institutionelle logikker og kan føre til stereotype kategoriseringer – fx når kendte borgere mødes med mistanke, mens andre forbliver oversete. Politiblikket påvirker dermed, hvem der mødes med sanktion, og hvem der tilbydes støtte (Finstad, 2000, s. 119, 127).

I relation til partnervold er begrebet centralt for at forstå, hvordan udøvere vurderes og håndteres: Skal de retsforfølges, advares eller tilbydes hjælp? Politiblikket muliggør pragmatiske løsninger, men kan også fastholde udøvere i stigmatiserende kategorier, som begrænser mulighederne for forebyggelse. Da skønnet formes i dialog med borgerne og af kontekstuelle forhold, bliver politiblikket et nøglebegreb i forståelsen af politiets individualpræventive praksis (Finstad, 2000, s. 208).

I dette speciale anvender vi begrebet til at undersøge, hvordan betjentenes erfaringer og vurderinger påvirker deres møde med voldsudøveren – og dermed hvilke veje der åbnes eller lukkes i det forebyggende arbejde.

5.3 Politiet som mulig katalysator for forandring

Specialet anvender begrebet vendepunkter fra desistance-teorien til at undersøge politiets rolle i arbejdet med partnervoldsudøvere. Vendepunkter betegner hændelser eller tidspunkter, der kan markere begyndelsen på en bevægelse væk fra kriminalitet (Gottzén, 2019, s. 21).

Livsforløbsperspektivet rummer flere forklaringer på, hvordan sådanne vendepunkter opstår – fra sociale bånd og strukturelle ændringer som ægteskab og job, til aldersmodning og identitetsforandringer. Fælles er forståelsen af afståelse som en proces, drevet af både ydre forhold og indre erkendelser (Cullen et al., 2022, s. 557–573).

I denne sammenhæng er det centralt at fokusere på de forandringsmuligheder, der ligger inden for politiets rækkevidde. Hvor strukturelle vendepunkter ofte ligger uden for politiets indflydelse, har betjentene i kraft af deres tidlige kontakt med udøveren mulighed for at påvirke erkendelsen af handlingens konsekvenser. Her inddrages Paternoster og Bushways (2009) teori om det frygtede selv, hvor individet begynder at tage afstand fra en fremtid, de ønsker at undgå – en indre erkendelse, der kan fungere som vendepunkt.

Et eksempel på dette ses i det tidlige møde mellem politi og udøver umiddelbart efter en voldsrelateret hændelse. Her kan opstå et window of opportunity, hvor politiets tilstedeværelse og kommunikation kan bidrage til erkendelse og motivation for forandring (Brännvall & Ekström, 2022, s. 3–4). Samtidig må det understreges, at politiets indsats ikke kan stå alene, men kræver opfølgning og tværsektoriel støtte for at stabilisere og fastholde forandringen (BRÅ, 2017, s. 48–49).

5.3.1 Det frygtede selv som vendepunkt

Paternoster og Bushways (2009) teori om det frygtede selv tilbyder en psykologisk funderet forståelse af desistance som en proces, der udspringer af ændringer i individets selvopfattelse. Ifølge teorien rummer identiteten flere samtidige selv'er, organiseret i et hierarki og orienteret mod forskellige tidsperspektiver. Det arbejdende selv relaterer sig til individets aktuelle erfaringer og sociale relationer, mens det mulige selv indeholder fremtidige forestillinger om, hvem man kan blive – både ønskværdige og frygtede udgaver af selvet (Paternoster og Bushway, 2009, s. 1103–1106, 1112).

Et centralt element i teorien er netop det frygtede selv, som er en negativ fremtidsidentitet, individet ønsker at undgå. Denne kan bestå af forestillinger om fængsling, tab af samvær med børn, økonomiske sammenbrud, social isolation eller personlig skam (Paternoster og Bushway, 2009, s. 1118–1119). Ifølge teorien sker forandringen sjældent som en pludselig indsigt, men snarere som en gradvis erkendelse af, at ens nuværende adfærd peger direkte mod denne frygtede fremtid (s. 1108, 1119).

Teorien adskiller sig fra mere strukturelt orienterede desistance-tilgange ved at lægge vægt på indre erkendelsesprocesser og handlefrihed. Den giver et begrebsligt greb om, hvordan forandring kan begynde, selv i fraværet af store livsomvæltende begivenheder. I relation til dette speciale er det netop denne erkendelsesdimension, der gør teorien særligt relevant: Politiet kan i kraft af deres position og timing bidrage til at aktivere individets bevidsthed om konsekvenserne af deres adfærd, og dermed det frygtede selv. Ved at tale ind i denne fremtidsfrygt og samtidig antyde muligheden for alternative selv'er, kan politiets intervention fungere som en initierende impuls i en længerevarende forandringsproces.

5.4 Forebyggelse i politiet og individualprævention

Forebyggelse er et centralt, men bredt begreb i kriminologien, der dækker over forskellige tilgange afhængigt af aktørens rolle og faglighed. Det gælder også for politiets kriminalitetsforebyggende arbejde. Fælles for de fleste definitioner er dog, at forebyggelse indebærer indgreb i menneskers hverdag – enten fysisk, som ved overvågning og patruljering, eller personligt, som ved sociale tiltag og bekymringssamtaler (Simensen, 2015, s. 43–44).

Fra en politifaglig vinkel defineres kriminalitetsforebyggelse som planlagt og systematisk indsats, udført af politiet alene eller i samarbejde med andre, med henblik på at forhindre eller begrænse kriminalitet (Simensen, 2015, s. 44). Definitionen favner både politiets proaktive og reaktive rolle og understreger betydningen af samarbejde.

Tore Bjørge (2016) udvider dette perspektiv ved at forstå kriminalitetsforebyggelse som en bred samfundsmæssig opgave, der omfatter både tiltag, der skal forhindre, at kriminalitet opstår, og tiltag, der skal reducere skade og tilbagefald, når kriminalitet allerede er forekommet (s. 1, 4). Han betoner, at kriminalitet ikke kan elimineres fuldstændigt, men at forekomst og skade kan begrænses til et niveau, samfundet kan leve med (s. 28).

Bjørgero påpeger samtidig, at forebyggelse ikke er politiets ansvar alene. Mange indsatser varetages af andre sektorer – NGO'er, sociale myndigheder og civilsamfundet. Han advarer mod, at aktører overvurderer egen rolle og metode, og understreger behovet for tværfaglig koordinering og resourceudnyttelse (Bjørgero, 2016, s. 2–3).

5.4.1 Individualprævention

Straffeteorier angiver, hvordan straffens formål kan begrundes enten som et middel til at opnå samfundsnytte eller som en retfærdig gengældelse for en begået handling. Førstnævnte perspektiv er fremadskuende og fokuserer på straf som et middel til at forebygge kriminalitet, mens sidstnævnte er tilbageskuende og bygger på ideen om, at den skyldige fortjener straf for sin handling, uafhængigt af eventuelle fremtidige effekter. I praksis, som for eksempel i dansk strafferetspraksis, gør både fremadrettede og tilbageskuende hensyn sig gældende. Straf begrundes ofte i præventive formål, men også i proportionalitet og retsfølelse, hvilket viser, at flere teorier sameksisterer og afspejler forskellige normative og politiske forståelser (Kjær & Minke, u.å.; Greve 1996, s. 32-33).

Når et problem retsliggøres, kan der ligge forskellige præventive rationaler bag straffens tilstræbte virkninger, alt efter om adressaten for retssystemets budskab er almenheden eller den enkelte borger (Greve, 1996, s. 36). Et vigtigt motiv begrundes med almenprævention, hvor straf retter sig mod samfundet som helhed og søger at påvirke befolkningens normer og handlinger gennem afskrækelse og signalværdi. Straf kan også begrundes og virke gennem individualprævention, der derimod, har den konkrete lovovertræder som målgruppe og fokuserer på at forhindre tilbagefald ved at ændre den enkeltes adfærd (Bjørgero, 2016, s. 10; Flaatten, 2017, s. 149).

Hvor gerningspersonen i almenprævention fungerer som *middel* til at påvirke samfundet, er individet i individualprævention selve *målet*. Individualprævention opstod blandt andet som en reaktion på den almene præventions implicite antagelse om, at alle reagerer ens på truslen om straf. Fortalere for en individualiseret tilgang argumenterer for, at sanktioner bør tage afsæt i den enkeltes forudsætninger og udviklingspotentiale – med henblik på enten rehabilitering eller, hvor det ikke er muligt, uskadeliggørelse (Flaatten, 2017, s. 149–154). Da specialet undersøger politiets muligheder for at bidrage til individualprævention i sager om partnervold, er det nødvendigt at forstå, hvad individualprævention indebærer, og hvilke mekanismer det omfatter. Dette afsnit redegør derfor for begrebet med henblik på at kunne analysere, hvordan politiet potentielt kan støtte sådanne processer i praksis.

Det individualpræventive sigte realiseres typisk gennem tre mekanismer: *afskrækkelse*, *rehabilitering* og *uskadeliggørelse*, som vil præsenteres i de følgende afsnit (Flaatten, 2017, s. 149–150).

Afskrækkelse

Afskrækkelse som individualprævention bygger på antagelsen om, at tidligere straffede undlader ny kriminalitet af frygt for at blive straffet igen – den såkaldte specifikke afskrækkelse (Bjørge, 2016, s. 21). Straffens afskrækkende effekt afhænger dog ikke kun af dens tilstedeværelse, men af sandsynligheden for opdagelse, hastigheden af reaktionen og straffens alvor (Bjørge, 2016, s. 10). Disse faktorer er typisk knyttet til generel afskrækkelse, men er også centrale for den individuelle vurdering af, om kriminalitet kan betale sig. Et afgørende element er, om straffen opleves som tilstrækkelig ubehagelig til at virke afskrækkende. Fordi straf opleves forskelligt fra individ til individ, varierer den præventive effekt (Bjørge, 2016, s. 10, 21).

Stafford og Warr (2022) udvider forståelsen ved at betragte både generel og specifik afskrækkelse som erfaringsbaserede fænomener. Her spiller ikke blot egne, men også andres erfaringer med straf og strafundgåelse ind i risikovurderingen. Generel afskrækkelse opstår således både gennem truslen om straf og gennem observationer af, at andre straffes – eller undgår straf. Tilsvarende bygger specifik afskrækkelse ikke kun på oplevet straf, men også på tidligere erfaringer med at undslippe den (Stafford & Warr, 2022, s. 422–423).

Denne tilgang udfordrer den skarpe skelnen mellem almen og specifik afskrækkelse: Ét individ kan påvirkes af både egne og andres erfaringer. Afskrækkelsens virkning må derfor forstås som et samspil mellem individuelle og kollektive erfaringer, mellem påført og undgået straf, og mellem de subjektive fortolkninger heraf (Stafford & Warr, 2022, s. 423–424).

Afskrækkelsens effekt er langt fra ensartet. Ved kriminalitet begået i følelseladete tilstande, som det ofte ses ved partnervold, foretager gerningspersonen sjældent en rationel risikovurdering i gerningsøjeblikket. I sådanne tilfælde svækkes afskrækkelsens præventive potentiale betydeligt (Bjørge, 2016, s. 22–23).

Rehabilitering

Rehabilitering refererer til straffens funktion som et middel til at fremme varig adfærdsændring hos gerningspersonen. Målet er at mindske risikoen for tilbagefald ved at støtte individet i at bryde med voldelige handlemønstre og skabe en kriminalitetsfri livsbane. Dette indebærer identificering af underliggende faktorer, såsom misbrug og tidligere traumatiske oplevelser (Robinson & Crow, 2009, s.

4). Rehabilitering bygger på en forståelse af, at sådanne gerningspersoner ofte handler ud fra mønstre, der er forment af tidligere oplevelser, sociale vilkår eller psykologiske belastninger (Flaatten, 2017, s. 150).

Rehabilitering kan foregå i fængslet gennem strukturerede programmer, men også uden for institutionsrammen, når individet på eget initiativ eller som foranlediget af en håndsækning forsøger at distancere sig fra tidligere voldelige mønstre. I begge tilfælde spiller aktører som politi, kriminalforsorg og sociale myndigheder en afgørende rolle i at støtte og fastholde forandringsprocessen uden at underminere den, eksempelvis ved at tilbyde hjælp, fjerne praktiske og sociale barrierer og skabe betingelser for varig reintegration og forbedring. I Danmark findes der desuden specifikke behandlingstilbud til voldsudøvere, såsom *Dialog Mod Vold* og *Lev Uden Vold*, som tilbyder terapeutiske forløb med fokus på ansvarstagen, relationsarbejde og ændring af voldelige adfærdsmønstre. Disse tilbud udgør en vigtig del af den samlede rehabiliteringsindsats (Bjørge, 2016, s. 31).

Uskadeliggørelse

Uskadeliggørelse er en forebyggelsesstrategi, der sigter mod at forhindre gentagelse af lovovertrædelser ved at fjerne gerningspersonens mulighed for at handle. Dette sker ved fysisk at fastholde eller isolere individet fra omgivelserne og derved eliminere adgangen til at begå nye lovovertrædelser (Robinson & Crow, 2009, s. 7). Strategien adskiller sig fra rehabilitering ved ikke at forsøge at ændre adfærden hos gerningspersonen, men i stedet ved at forhindre, at vedkommende kan begå ny kriminalitet. Mekanismen realiseres typisk gennem frihedsberøvelse, altså fængselsstraf, men kan også iværksættes via tiltag som tilhold, kontaktforbud, opholdsforbud, fodlænker samt omvendte voldsalarmer, hvor individet juridisk forhindres i at nærme sig bestemte personer eller lokaliteter (Bjørge, 2016, s. 25).

I denne sammenhæng spiller politiet en central rolle, idet det er dem, der initierer sådanne tiltag, håndhæver dem i praksis og dermed er med til at sikre, at gerningspersonens handlemuligheder begrænses i tide (jf. afsnit 3.2). Effekten er dog tidsbegrænset og knyttet direkte til varigheden af den fysiske kontrol, hvorefter risikoen for tilbagefald ofte består, hvis der ikke suppleres med mere langsigtede, forandringsorienterede indsatser. Uskadeliggørelse bør derfor ikke stå alene, men betragtes som en del af en bredere præventiv strategi (Robinson & Crow, 2009, s. 7).

I specialet finder vi det nødvendigt at anlægge en bredere forståelse af individualprævention, hvor der ikke udelukkende fokuseres på straf i traditionel forstand. Uformelle sanktioner såsom opsøgende

samtaler, advarsler og formaninger, henvisning til behandlingstilbud eller inddragelse af netværk kan ligeledes udgøre individualpræventive tiltag i mødet mellem politi og partnervoldsudøvere. Individualprævention forstås derfor som summen af både formelle og uformelle sanktioner og indsatser, der har til formål at påvirke gerningspersonens fremtidige adfærd og dermed reducere risikoen for gentagelse af voldshandlinger.

5.5 Forståelser af voldsudøvere

I dette speciale anvendes Danneskiold-Samsøe, Mørck og Sørensen (2011) to overordnede voldsforståelser som analytisk ramme til at belyse politibetjentes opfattelser af, hvorfor personer udøver partnervold, og hvordan volden kan forebygges. Perspektivet tjener ikke som forklaring i sig selv, men som begrebsapparat til at forstå, hvilke forståelseshorisonter politiet trækker på i vurderingen af handlemuligheder og individualpræventive tiltag.

De to perspektiver skelner mellem udøvere, der udøver vold, *fordi de kan*, og dem, der gør det, *fordi de ikke kan lade være*. Førstnævnte forstås som strategisk og målrettet vold, ofte forbundet med magt og kontrol. Et perspektiv, der ligger tæt op ad feministiske forklaringer. Her ses volden som funktionel og virkningsfuld, med et klart formål (Danneskiold-Samsøe et al., 2011, s. 37).

Sidstnævnte perspektiv trækker på psykologiske og socialiseringsteoretiske forklaringer og forstår volden som affektstyret adfærd hos udøvere, der mangler alternative handlemuligheder, ofte som følge af egen opvækst med vold. Her bliver volden et udtryk for afmagt snarere end magt (Danneskiold-Samsøe et al., 2011, s. 38-39).

De to forståelser peger på forskellige præventive tilgange: afskrækkelse og normændring i det første tilfælde, behandling og støtte i det andet. De udelukker ikke hinanden, men hviler på forskellige opfattelser af både vold og forandringspotentiale (Danneskiold-Samsøe et al., 2011, s. 39-40).

6.0 Tematisk analyse

Med henblik på at besvare specialets problemformulering præsenteres i det følgende fem centrale temaer, der belyser gennemgående udfordringer i politiets arbejde med partnervoldsudøvere. Temaerne er udviklet på baggrund af den tematiske analyse af de fire fokusgruppeinterviews og tager udgangspunkt i betjentenes egne erfaringer, refleksioner og praksisnære fortællinger.

Afsnittet er struktureret tematisk, hvor hvert tema behandles for sig. Det skal dog understreges, at der kan forekomme overlap og sammenhænge mellem de enkelte temaer, hvilket afspejler den kompleksitet, der kendetegner både politiets rolle og det praksisfelt, de opererer i. Temaerne skal derfor ikke opfattes som adskilte eller uafhængige, men snarere som analytiske indgange til et komplekst praksisfelt, udfordringer ofte er internt afhængige.

6.1 Organisatoriske barrierer og systemmæssige sårbarheder

Flere af politiets udfordringer i håndteringen af partnervoldsudøvere knytter sig til de organisatoriske og systemiske rammer, de arbejder inden for. Temaet belyser, hvordan ressourcemangel, fragmenterede sagsgange og uens praksis på tværs af politikredse og -stationer begrænser handlemulighederne over for udøveren.

6.1.1 Ressourcemangel som barriere for faglig kvalitet og kontinuitet

Manglen på tid, personale og økonomi fremstår på tværs af fokusgrupperne som en grundlæggende udfordring (Bilag 2, s. 18, 37, 39; Bilag 3, s. 11, 33, 34; Bilag 4, s. 36; Bilag 5, s. 22-23). Det stemmer overens med tidligere afsnit 3.4.2, hvor det beskrives, at politiets indsats på partnervoldsområdet er betinget af de økonomiske rammer, der politisk er prioriteret. Dette begrænser altså i sidste ende mulighederne for en rettidig og helhedsorienteret indsats.

Flere betjente beskriver, hvordan tidspres og kravet om hurtige løsninger kan føre til overfladisk sagsbehandling. En betjent fortæller eksempelvis:

der skal bare lukkes lidt engang imellem, fordi der er travlt . . . så blev man lige sendt ud til den der, kunne man bare lige få den lukket . . . for ellers så skal jeg fandme også til at skrive den (Bilag 4, s. 36).

Citatet tydeliggør, hvordan praktiske hensyn, snarere end faglige, styrer indsatsen, og hvordan partnervoldssager kan glide i baggrunden i et travlt beredskab. En anden betjent uddyber:

Jeg synes nogle gange, at man har lavet nogle løsninger bare for at lave en løsning . . . Nu har jeg løst det her. Vagtcentralen er tilfreds. Du er sådan lidt, jaja-tilfreds . . . og de rykker på én; er I klar til den næste opgave? Og man er sådan lidt; nej, det er jeg ikke. Jeg står og taler med ham her . . . Og så bliver det en løsning man kan leve med, måske. Men ikke nødvendigvis den gode løsning (Bilag 5, s. 34).

Citatet indfanger, hvordan betjente under tidspress presses til hurtige og pragmatiske løsninger og løsninger, 'man kan leve med', men som ikke nødvendigvis er fagligt optimale. Dette er et klassisk træk ved frontlinjearbejdet, hvor kravet om effektivitet og massehåndtering ofte kompromitterer muligheden for individuel vurdering. Når komplekse sager skal behandles hurtigt, sker der en forskydning i fokus mod det håndterbare, som udgør en dynamik, Lipsky (2010) beskriver med begrebet *creaming*. Her prioriterer medarbejdere (ofte ubevidst) de sager, der er mindst ressourcekrævende og de parter, der fremstår som mest samarbejdsvillige. I politiets praksis kan det medføre, at udøveren nedprioriteres til fordel for den forurettede, som opleves som lettere at hjælpe. Denne forskydning uddybes i 'Den forurettede i centrum og udøveren i periferien' (jf. afsnit 6.3).

6.1.2 Fragmenteret ansvar som barriere for forebyggelse

En central systemmæssig sårbarhed i politiets håndtering af partnervoldssager knytter sig til det fragmenterede ansvar, der følger af den komplekse organisering (Bilag 3, s. 2-3, 27; Bilag 4, s. 13-14). Sager involverer ofte flere aktører på tværs af funktioner og afdelinger, hvilket øger risikoen for fejl, mangelfuld kommunikation og inkonsekvent sagsbehandling, særligt når enkelte led mangler specialviden eller engagement. Som en betjent formulerer det:

vi kan risikere, at der er nogle sager der ligger, eller ender hos en sagsbehandler, som ikke brænder for opgaven på samme måde. Og hvor man ikke får taget hånd om den. Også i det videre forløb . . . det kan ikke undgås, at der er nogle sager, der falder igennem fordi vi er en rigtig stor organisation. Og der er rigtig mange led, hvor det rent faktisk kan gå galt, og det sker jo desværre engang i mellem. (Bilag 2, s. 17)

Citatet understreger, hvordan sager kan falde mellem stolene, når der ikke er en gennemgående og kvalificeret tovholder. I stedet for en stabil, målrettet og sammenhængende indsats opstår sårbare og fragmenterede forløb.

Når mange aktører med forskellig faglighed, erfaring og motivation er involveret, bringes også forskellige vurderingshorisonter i spil. Det er netop en dynamik, Lipsky (2010) forbinder med frontlinjearbejde i store organisationer, hvor uklare mål og ressourcemangel nødvendiggør individuelle prioriteringer. Her spiller worker bias altså ind: Den enkelte medarbejders engagement og skøn kan få afgørende betydning for, hvilken opmærksomhed en sag får. I denne kontekst bliver det tydeligt, hvordan individuelle forskelle og organisatorisk spredning kan underminere en kontinuerlig og fagligt funderet forebyggelsesindsats over for udøveren.

6.1.3 Geografisk ulighed

Ud over kompleksiteten i den brede aktørinddragelse peger flere betjente på store forskelle i forebyggelsesmuligheder og sagsbehandling på tværs af politikredse og stationer. Nogle steder findes forebyggelsesenheder, mens andre mangler strukturer til systematisk opfølgning. Som en betjent udtrykker:

vi skulle jo faktisk have haft en gruppe, der hed forebyggelse . . . Det er der jo på nogle stationer . . . nogle, der virkelig tager de her risikovurderinger alvorligt, og der bliver fulgt op på dem . . . og der bliver ringet ud (Bilag 5, s. 22)

Udsagnet peger ikke kun på en lokal mangel, men også på et potentiale, som visse større stationer rummer gennem muligheden for specialiserede enheder, hvilket er en praksis, der langt fra er udbredt.

Det fremhæves samtidig, at mindre stationer kan have en fordel i form af overskuelighed og tæt samarbejde, hvilket styrker koordinering og videndeling. Det kan fremme en helhedsorienteret og rettidig håndtering af sager. En betjent med specialiseret viden om partnervold fra en mindre station forklarer:

det er nemmere at se, når du sidder på en lille station. Fordi jeg har føleren ude i alle vores afdelinger . . . og jeg sidder jo med nogle kompetencer som de ikke har, og de

sidder med nogle, som jeg ikke har. Så vi kan tale sammen. Så vi får faktisk grebet mange sager på et meget tidligt tidspunkt . . . (Bilag 2, s. 37-38)

Denne nærhed mellem funktioner giver medarbejdere med viden om partnervold mulighed for at identificere relevante sager og bidrage kvalificeret og tidligt.

Samlet viser betjentenes udsagn, at indsatsen over for voldsudøvere i høj grad afhænger af lokal organisering frem for nationale retningslinjer. Det skaber risiko for geografisk ulighed i den forebyggende praksis overfor udøverne. Som en deltager formulerer det: “Du vil blive overrasket over, hvor mange ting, der er forskellig fra kredsene i et land, der er så lille . . .” (Bilag 4, s. 24). Udsagnet understreger, hvordan systemmæssige forskelle, selv inden for én samlet myndighed, kan føre til betydelige variationer i praksis og dermed udgøre en sårbarhed i håndteringen af komplekse sager som partnervold.

6.2 Komplexitet og manglende viden om partnervold

Et gennemgående tema på tværs af alle fokusgrupper er partnervoldens kompleksitet. Som en naturlig forlængelse af de tidligere beskrevne organisatoriske barrierer træder her en indholdsmæssig udfordring frem, hvor partnervold opleves som svært at afgrænse, forstå og handle på, særligt i mødet med udøveren. Hvor de strukturelle forhold sætter rammerne, kompliceres indsatsen yderligere af voldens tvetydige og uforudsigelige karakter. Dette tema belyser, hvordan manglende viden, uklare definitioner og varierende forståelser af partnervold påvirker politiets muligheder for at identificere, vurdere og agere over for udøvere.

6.2.1 Det første møde

Politibetjentenes beskrivelser af det første møde med parterne i hjemmene vidner om situationer præget af høj følelsesmæssig intensitet, uforudsigelighed og kompleksitet. Betjentene træder ofte ind i kaotiske og konfliktfyldte rum, hvor hurtige vurderinger skal træffes på baggrund af sparsom information. En betjent forklarer:

Altså når vi kommer ud, så er der jo tit en ophidset stemning ude i hjemmene. Og det første vi altid gør, det er faktisk at få dem ind i hvert sit rum . . . netop for at få lidt ro på. (Bilag 3, s. 19)

Sikkerhedshensyn vejer tungt i disse situationer og påvirker betjentenes mulighed for at skabe kontakt og opnå tillid. En deltager beskriver det sådan:

Det er rigtig svært at få en god dialog med udøveren . . . Vi kommer ud og vi forventer ligesom det værste . . . Og måske starter helt heroppe . . . Men altså, de ved jo ikke hvordan vi arbejder. At vi lige skal have styr på situationen, og så kan vi slå os ned og få en god snak . . . (Bilag 3, s. 19)

I dette første møde er betjentene ofte tvunget til at balancere mellem hensyn til sikkerhed og behovet for at danne sig et retvisende indtryk af situationen. Det sker under pres og uden adgang til en dybere forståelse af parternes relation og historik. Når parterne desuden fremfører modstridende og tilsyneladende overbevisende forklaringer, forstærkes udfordringen:

så har man haft forurettede inde . . . og så kan udøveren kom ind og sige nærmest ordret det samme, men så bare med modsatte fortegn . . . og så kan det fandme være svært at finde ud af, hvad der er rigtigt. (Bilag 4, s. 17)

Her opstår det, betjentene selv oplever som symmetri i forklaringerne, hvor rollerne som offer og udøver fremstår udvaskede. Det tydeliggør politiets definitionsmagt, hvor deres skøn afgør, hvordan en situation forstås og klassificeres (Diderichsen & Sørensen, 2016). Samtidig udøver politiet en procesmagt, det vil sige, at de vurderer, om og hvordan sagen skal følges op med retslige eller forebyggende tiltag. Når disse beslutninger træffes under tidspres, begrænset information og uden klare svar, øges risikoen for forkerte eller tøvende afgørelser eller for, at komplekse sager nedprioriteres.

Et andet forhold, som betjentene oplever hæmmer den positive kontakt i mødet, er stereotype forestillinger, både hos dem selv og hos parterne. Dette præger ofte den måde, rollerne antages og fordeles på i mødet:

Udøveren, eller typisk vil det også være manden, for der er de her stereotype forestillinger, er meget hurtig til at gå i forsvarsposition, så snart de ser vores blå uniform . . . Det kan lige så godt være, at det er manden i det her setup, som er den forurettede. Men det kan være rigtig svært at få den her gode dialog til at starte med. (Bilag 3, s. 20)

Denne type umiddelbare reaktioner og antagelser illustrerer, hvordan worker bias kan præge det skøn, betjentene udøver i mødet (Lipsky, 2010). Når beslutninger skal træffes hurtigt og under usikkerhed, spiller erfaringer, intuition og stereotype forestillinger ofte en ubevidst rolle. Det understreger behovet for faglig refleksion og støtte til at træffe nuancerede vurderinger, når situationen ikke lader sig indfange af faste regler eller klare beviser.

6.2.4 Manglende viden og risikoen for fejlskøn

Et gennemgående fund på tværs af fokusgrupperne findes i, at der i flere sammenhænge gives udtryk for at betjentenes viden om partnervold kan forekomme begrænset og differentieret, hvilket udgør en væsentlig udfordring for en målrettet og kvalificeret håndtering af udøverne (Bilag 2, s. 37; Bilag 4, s. 29-30; Bilag 5, s. 10, 11).

Partnervoldens komplekse og ofte usynlige dynamikker stiller høje krav til både faglighed og dømmekraft, og flere betjente udtrykker et behov for øget forståelse. Eksempelvis udtaler en betjent:

Vi skal ind og have noget mere viden omkring det. Som jeg siger, inden jeg var på det her kursus, der havde jeg fandeme været inde i politiet i næsten 35 år, og der var mange af de her voldsdynamikker, som jeg jo ikke vidste en pind om (Bilag 5, s. 10)

Et anden betjent udtaler, hvordan manglende viden kan føre til konkrete fejl: “hvis ikke man kender de her mekanismer og dynamikker, der findes i de her forhold og offerets psykologi . . . så bliver de her fejl altså bare lavet” (Bilag 2, s. 16). Udsagnene understreger, hvordan manglende kendskab til de psykologiske og magtmæssige dynamikker, der præger mange partnervoldsrelationer, kan føre til fejl i politiets skøn og håndtering. Det peger direkte på den begrænsede fænomenviden, der også beskrives i afsnit 3.4.5, hvor det fremgår, at en manglende forståelse for voldens kompleksitet kan underminere kvaliteten i indsatsen. Som en betjent forklarer det:

vi hænger stadigvæk rigtig meget fast i mange af de der gamle myter og meget de der gamle sådan forståelser for, hun kunne jo bare skride jo, som jo er noget mere komplekst, har vi jo efterhånden lært, at det behøver jo overhovedet ikke at hænge sådan sammen. (Bilag 4, s. 4)

Samme betjent beskriver også, hvordan ældre og stereotype forståelser fortsat præger praksis, især blandt mere erfarne kollegaer:

men der sidder også gamle betjente og laver sager efter den gamle måde at gøre det på, og det er sgu ikke altid, at det bliver fanget... og så bliver den nok lidt den mere gamle stereotype måde at se på sagerne... Men det er jo igen det der med mennesker, der arbejder med mennesker. (Bilag 4, s. 28)

Udsagnene peger på, at betjentenes skøn ofte hviler mere på praksiserfaring og rutiner end på specialiseret viden. Dette kan forstås gennem Finstads (2000) begreb politiblikket – et praksisudviklet blik, formet af socialisering og organisatorisk kultur, der strukturerer, hvad der opfattes som relevant og troværdigt. Det fungerer som en pragmatisk sorteringsmekanisme i en kompleks hverdag med knappe ressourcer, men kan føre til, at forklaringer, der ikke matcher erfaringsbaserede forventninger, nedtones. Når faglig viden om partnervold mangler, øges risikoen for fejlvurderinger, hvilket har direkte betydning for, hvordan udøvere identificeres og håndteres.

6.3 Den forurettede i centrum og udøveren i periferien

Et centralt mønster i fokusgruppeinterviewene er, at politiets opmærksomhed i partnervoldssager primært rettes mod den forurettede, mens udøveren forbliver i periferien. På tværs af grupperne omtaler betjentene spontant og intuitivt den forurettede, når de bliver bedt om at beskrive deres tilgang til og håndtering af partnervoldssager, og det er først ved eksplicit efterspørgsel, at udøveren træder frem som aktør. Selv da vender fokus ofte hurtigt tilbage til den forurettede part. Denne asymmetri er ikke nødvendigvis udtryk for en kritikværdig prioritering, men afslører en ubalance, hvor udøverens rolle i sagens videre forløb risikerer at blive underbelyst.

Den øgede opmærksomhed på ofre for partnervold kan ses som et resultat af en ønskværdig faglig og institutionel udvikling, der adresserer tidligere tiders mistro og negligering. Udfordringen opstår, når denne opmærksomhed utilsigtet skygger for en systematisk og forebyggende håndtering af udøveren. Som en betjent formulerer det:

Vores fokus har primært tidligere været den udsatte, og det er måske også fordi at man ved, at den udsatte ofte er den, der kan være villig til at foretage nogle ændringer, eller

i hvert fald er den, der ønsker, at der skal ske nogle forandringer. Imens udøveren ved vi ikke altid, om det er en, der kan se sine egne problemer. (Bilag 3, s. 4)

Udsagnet afspejler en praksis, der kan forstås som *creaming* (Lipsky, 2010), hvor frontlinjemedarbejdere – i mødet med komplekse problemer og knappe ressourcer – har tendens til at fokusere på de borgere, der fremstår mest samarbejdsvillige og forandringsparate. I partnervoldssager betyder det ofte, at indsatsen rettes mod den forurettede, mens udøveren, opfattet som modvillig og vanskelig at arbejde med, implicit frasorteres som en mindre "investeringsværdig" målgruppe. *creaming* bliver dermed ikke kun en pragmatisk prioritering, men en strukturel barriere for forebyggende arbejde rettet mod udøveren – uanset behov eller recidivrisiko.

Denne praksis hænger tæt sammen med *worker bias* (Lipsky, 2010), hvor betjentenes egne erfaringer og forestillinger om udøverens forandringsvilje former skønnet. Opfattes udøveren som uforanderlig, fremstår det mindre meningsfuldt at investere tid og ressourcer i forebyggelse. Fraværet af handling bliver dermed ikke blot et resultat af en forventning, men kan aktivt medvirke til at fastholde udøveren i en uforandret position, og dermed skabe en selvforstærkende dynamik.

Fokusgrupperne viser, at mange betjente oplever udøveren som vanskelig at arbejde med, især fordi anerkendelse af volden ofte udebliver. Når der ikke vurderes at være akut fare for den forurettede, glider udøveren i baggrunden og unddrager sig systematisk opmærksomhed. I alvorlige eller truende tilfælde rettes indsatsen primært mod at beskytte den forurettede, hvilket forskyder fokus fra helhedsorienteret forebyggelse til skadesreduktion. I begge scenarier marginaliseres udøveren som forebyggelsesobjekt, hvilket svækker muligheden for at forebygge recidiv. Som tidligere beskrevet er partnervold ofte vedvarende, og forandring kræver, at udøveren mødes systematisk og målrettet, ikke kun som genstand for straf, men som aktør i en potentiel forandringsproces. Denne erkendelse danner afsæt for næste tema, hvor politiets konkrete erfaringer med forebyggende indsatser over for udøvere belyses.

6.4 De forskelligartede opfattelser af partnervoldsudøveren

Fokusgrupperne viser, at mødet med partnervoldsudøveren opleves som komplekst og følelsesmæssigt krævende. Udøveren vækker ambivalente reaktioner hos betjentene – fra vrede og afmagt til empati og tvivl – og udfordrer deres professionelle dømmekraft. Betjentene navigerer i et praksisfelt, hvor de skal kontrollere, vurdere og skabe relation samtidig, ofte med begrænset information og uden

fuld kontekst. Dette afsnit belyser, hvordan politiet håndterer dette spændingsfelt, og hvordan udøverens uforudsigelighed stiller krav til skøn, faglighed og personligt engagement.

Et centralt fund er, at partnervold ikke forbindes med bestemte sociale lag. På tværs af fokusgrupperne understreges det, at vold forekommer “i alle samfundslag” (Bilag 5, s. 4). Udøverens sociale profil fremstår derfor uforudsigelig, hvilket udfordrer stereotype forestillinger og kræver situationsbaserede vurderinger. I fraværet af en entydig gerningsprofil må betjentene ofte støtte sig til erfaring og intuition – noget, der kan styrke skønnet, men også øge risikoen for fejl og for, at personlige reaktioner slører det professionelle blik.

6.4.1 Uformelle typologier

For at kunne navigere i mødet med partnervoldsudøvere anvender betjentene ofte uformelle kategoriseringer, som fungerer som praktiske pejlemærker i en kompleks og uforudsigelig virkelighed (Bilag 3, s. 5, 33; Bilag 4, s. 16-17, 23). Disse typologier bygger ikke på formaliseret viden, men afspejler snarere tavs viden og mønstre fra praksis. På tværs af fokusgrupperne beskrives, hvordan udøvere typisk inddeles efter erkendelse, samarbejdsvilje eller respons på sanktioner. En betjent deler, hvordan vedkommende i praksis opererer med tre overordnede kategorier:

Der er dem, der skal have en løftet pegefinger og have at vide, at de skal stoppe med den adfærd – og så gør de det. Så er der den næste kategori, og det er dem som skal have et tilhold, som de skal overtræde seks, syv, otte gange og finde ud af, at det koster faktisk noget det her. Og så er der den sidste kategori, og det er dem, der er uden for pædagogisk rækkevidde. Og jeg vil sige sådan, at dem jeg oplever og har flest erfaringer med, det er dem i den midterste kategori. (Bilag 2, s. 28)

Praksissen med at opdele udøvere i typologier kan forstås i lyset af politiblikket. Ifølge Finstad (2000) formes politiets måde at se og håndtere personer og situationer på af deres praksiserfaringer, organisatoriske rammer og den tavse viden, der opstår i mødet med borgerne. Det blik, der udvikles, hjælper betjentene med at navigere i komplekse og uforudsigelige situationer, men er også præget af hverdagslogikker og erfaringsbaserede skabeloner. De uformelle typologier fungerer derfor ikke blot som praktiske redskaber, men som aktive vidensformer, der rammesætter og styrer politiets forståelse og håndtering af udøveren.

Disse typologier kan ses som en konkret udformning af politiblikket – et erfaringsbaseret sorteringsværktøj, der skaber overblik i en kompleks og ofte uklar virkelighed, som mødet med udøveren typisk rummer. De bliver ikke kun beskrivende, men også handlingsanvisende, fordi de former, hvad der opfattes som muligt, nødvendigt og hensigtsmæssigt.

Som Finstad (2000) pointerer, er politiets forståelser ikke neutrale. De former den virkelighed, de beskriver, og udøver definitionsmagt. Når en udøver eksempelvis placeres i en kategori som "uden for pædagogisk rækkevidde", begrænses ikke blot forestillingen om forandring, men også betjentens villighed til at iværksætte forebyggende tiltag. Den måde, udøveren ses på, bliver dermed afgørende for, hvordan vedkommende mødes, og om vedkommende overhovedet mødes som en person med forandringspotentialer.

6.4.2 Møde udøveren som individ – ikke kun som gerningsperson

På tværs af fokusgrupperne betoner betjentene vigtigheden af at møde partnervoldsudøveren med respekt og åbenhed (Bilag 2, s. 20; Bilag 3, s. 26; Bilag 4, s. 4). Kontakten bør ifølge flere deltagere tage afsæt i en neutral og imødekommende tilgang frem for konfrontation og forudindtagethed. En betjent formulerer det således:

Og jeg tror rent faktisk, at vi når rigtig langt med, at vi ikke starter med at have en negativ attitude over for den som er udøveren. Det har i hvert fald altid været mit udgangspunkt, at vi starter ordentligt og pænt. Fordi hvis vi starter med den her negative attitude, fra starten af, jamen så bliver det bare noget møg. Så vi skal altid prøve at tale ind til folk på den gode måde. (Bilag 2, s. 19)

Her kobles det relationelle ikke blot til etik, men til effektivitet. En fordømmende tilgang risikerer at afspore kontakten, mens en respektfuld og anerkendende attitude, såsom at 'tale ind til folk på den gode måde' øger sandsynligheden for dialog og ro. Det handler ikke om at legitimere vold, men om at etablere en kontaktflade, hvor udøveren er modtagelig for kommunikation og forandring.

6.4.3 Psykisk sygdom og misbrug som barriere for intervention

Det relationelle ideal om at møde udøveren med åbenhed og respekt udfordres markant i de tilfælde, hvor psykisk sygdom og misbrug præger adfærden. Betjentene beskriver, hvordan disse individuelle risikofaktorer ikke alene øger sagens kompleksitet, men også gør det svært for dem at initiere

intervention og samarbejde (Bilag 2, s. 30-31; Bilag 3, s. 5; Bilag 4, s. 23; Bilag 5, s. 19). I én fokus-gruppe udspiller følgende dialog sig:

A4: En ting som jeg synes, der er gået igen i rigtig mange af de her sager, det er, at de her udøvere vi har, som er dem, der ender med at blive mest træls – der er rigtig mange af dem, der har et misbrug oveni . . .

A2: Ja, eller psykiatriske diagnoser.

A4: Og ja, nogle gange begge dele.

A2: Ja! Og så går det helt galt. (Bilag 2, s. 31-32)

Udvekslingen peger på en udbredt oplevelse i fokusgrupperne. Når psykisk sygdom og misbrug optræder samtidig, oplever betjentene, at deres muligheder for at handle begrænses af deres rolle og de redskaber, de har til rådighed. Det er ikke kun sagens kompleksitet, men følelsen af afmagt og utilstrækkelighed, der præger mødet med disse udøvere. Sagerne opleves som “op ad bakke” (Bilag 2, s. 32) og kan mindske både engagementet og muligheden for en vedvarende og målrettet indsats.

En anden central barriere er udøverens manglende erkendelse. I flere fokusgrupper beskrives det, hvordan udøveren ikke anser sin egen adfærd som forkert, men i stedet påtager sig en offerposition eller forskyder skylden (Bilag 3, s. 4-5). En betjent formulerer det således: “i deres øjne, så har de jo ikke gjort noget forkert . . . det er faktisk synd for dem” (Bilag 2, s. 19). En anden fortæller, hvordan trusler og chikane rationaliseres og fremstilles som legitime handlinger: “Hun gider jo ikke have mig . . . så stalkede jeg hende bare for fuld smadder. Og det var han da bare i hans gode ret til” (Bilag 2, s. 32). Sådanne udsagn tolkes ofte som udtryk for forvrængede selvforståelser eller en form for psykologisk “brist” (Bilag 2, s. 32), som gør det vanskeligt at appellere til ansvar og forandring.

Uden erkendelse oplever betjentene, at det er vanskeligt at etablere kontakt og motivere udøveren for forandring (Bilag 3, s. 4-5). Flere tror dog på, at dialog kan gøre en forskel, men fremhæver, hvor udfordrende det er, når udøveren ikke anerkender volden som et problem. I sådanne tilfælde fremstår politiets handlemuligheder som utilstrækkelige, ikke på grund af manglende vilje, men fordi de redskaber, de kender og har adgang til, opleves som virkningsløse.

Det er dog bemærkelsesværdigt, at kun få betjente reflekterer over, hvordan de selv kunne bidrage til at fremme erkendelse, eksempelvis gennem tydelig konfrontation, vedholdende dialog eller kontaktetablering. Erkendelse fremstår i praksis som en forudsætning snarere end noget, politiet aktivt kan være med til at fremkalde. Set i lyset af det frygtede selv og forandringens præmisser, kan dette dog udfordres (Paternoster og Bushways, 2009). Hvis forandring forudsætter, at individet begynder at tvivle på det selv, de er på vej mod, kan politiets rolle netop være at aktivere denne tvivl og stimulere refleksion. Dette vil yderligere beskrives i afsnit 7.0.

Når udøveren derimod mødes primært som symptom på sygdom eller misbrug og ikke som en aktør med forandringspotentialer, risikerer politiets forebyggende funktion at forsvinde i afmagt. I så fald bliver manglende erkendelse ikke blot en barriere, men en konsekvens af fraværet af kvalificeret kontakt.

6.5 Politiets flertydige rolleforståelse

Et centralt fund i undersøgelsen er, at politiets rolle i mødet med partnervoldsudøvere præges af flertydighed og ambivalens, som stemmer overens med den tidligere beskrevne rolleopfattelse, politiet oplever at have (jf. afsnit 3.3). Betjentene oplever, at de både forventes at håndhæve loven og samtidig indtage en mere støttende eller vejledende position. Dette spændingsfelt mellem kontrol og støtte skaber usikkerhed om, hvad der er det rette at gøre hvornår, og med hvilke redskaber. Temaet er centralt, fordi netop denne rolleambivalens kan blive en barriere for en konsekvent og forebyggende indsats over for udøveren.

6.5.1 Politiets dobbeltrolle og faglige rollekonflikter

Fokusgruppeinterviewene viser, at politiets rolle i mødet med partnervoldsudøvere ofte må balancere mellem flere formål. På den ene side forventes de at håndhæve loven gennem afhøring, anholdelse og efterforskning. På den anden side kræver sagens sociale kompleksitet, at de også indtager en mere hjælpende og forebyggende rolle. Denne ~~æ~~dobbelte formålsforståelse fremstår ikke kun som en praktisk realitet, men også som en, til tider, bevidst strategi blandt betjentene (Bilag 3, s. 32-33). Som en udtrykker det: "hvis man kan forebygge og hjælpe meget indledende, så forebygger vi, at vi senere skal ud i den håndhævende del" (Bilag 3, s. 32).

Men selvom kombinationen af disse formål fremstår meningsfuld og formålsdrevet, viser interviewene, at balancen mellem dem ikke altid er let at opretholde i praksis. Det skyldes blandt andet, at forebyggelse opleves som mere u håndgribelig og mindre klart defineret end den håndhævende

funktion. Som en betjent siger: “Altså, det der forebyggelse, det kan være sådan en lidt svær størrelse, men håndhæve; det er meget mere håndgribeligt, firkantet, kasse og rammer” (Bilag 2, s. 34). De samtidige roller kan skabe faglig usikkerhed og give anledning til rollekonflikt, særligt når betjentene oplever at skulle navigere mellem forventninger, de ikke føler sig klædt på til at indfri. Som en betjent udtrykker det: “Årh, det er svært, fordi man vil jo gerne opklare en sag . . . men man skal jo også have meget sådan en omsorgsvinkel på” (Bilag 4, s. 3). Flere betjente oplever, at de i praksis bevæger sig ind i roller, der ligger uden for det, de forbinder med klassisk politiarbejde. En betjent reflekterer:

jeg kan i hvert fald også nogle gange for filet mig så langt ind i en sag, hvor jeg kan tænke om, jeg er blevet socialrådgiver nu, det ved jeg ikke, nu skal jeg måske også trække følehornene lidt tilbage og fokusere på gerningsindholdet. (Bilag 4, s. 40)

Citatet viser, hvordan følelsesmæssig involvering kan forskyde politiets rolle mod et terapeutisk spor, som nogle betjente forsøger at afgrænse sig fra. Som en betjent bemærker: “Du er jo ikke en parterapeut jo? Også selvom du bruger meget tid på at snakke om følelser med de mennesker, der er derude nogle gange” (Bilag 5, s. 13). Udsagnene peger samlet på et krydspres og en tvivl om, hvor grænsen for politiets rolle går. Set i lyset af Lipskys (2010) teori fremstår dette som et strukturelt vilkår, fordi politiet skal navigere i modstridende forventninger om at være både håndhæver, hjælper og forebygger. Når mål og midler ikke stemmer overens, vokser behovet for skøn, og her bliver den dobbelte rolle særlig krævende. Flere betjente oplever desuden ikke at være klædt fagligt på til den relationelle del af opgaven, hvilket forstærker følelsen af utilstrækkelighed, som tidligere beskrevet (jf. afsnit 3.3.1).

6.5.2 Emotionel belastning

Et centralt fund i empirien er desuden den emotionelle belastning, betjente oplever i partnervoldssager, hvor de i deres dobbeltrolle skal forene lovhåndhævelse med empati og dialog i kaotiske og følelsesladede situationer. En betjent beskriver det sådan: “stressniveauet det er max. Børnene skriger, de græder og det har bare en kæmpe stressvirkning, og også på os, når vi står derude” (Bilag 5, s. 6). Her fremstår det, hvordan den følelsesmæssige intensitet i situationen påvirker betjentene direkte. Dette forstærkes yderligere af usikkerheden om, hvorvidt de har handlet korrekt: “Du kan jo godt køre fra et par og vurdere, at vi kan godt køre herfra. Og så slår han hende halvt ihjel bagefter . . . Den følelse kan man godt sidde tilbage med nogle gange” (Bilag 5, s. 34). Citatet understreger det

ansvarspres og de psykiske eftervirkninger, der følger af at skulle træffe hurtige beslutninger i uforudsigelige og potentielt livstruende situationer. Her bliver det tydeligt, at arbejdet ikke blot handler om faste procedurer, men om at vurdere risiko i gråzoner uden sikre svar.

Særligt krævende opleves det følelsesmæssige nærvær, som nogle situationer kræver:

Jeg tror da også nogle gange, at det er sgu da måske bare lidt nemmere at håndtere en lidt voldelig person og lige lægge ham i håndjern end at skulle sidde og tale følelser? Det andet det kræver måske lidt råstyrke, men det her med at skulle sidde og give noget af sig selv? Og forholde sig til den her kæmpe sorg, som de lige pludselig sidder med. (Bilag 5, s. 11)

Udsagnet illustrerer, hvordan fysisk indgriben ligger inden for det velkendte og legitime, mens det følelsesmæssige arbejde opleves som mere grænseoverskridende og ressourcekrævende. Det stiller krav til emotionelle kompetencer, der rækker ud over den traditionelle politirolle, og som ikke alle synes de er klædt på til.

En anden betjent fremhæver også, hvordan sagerne kan trænge ind bag uniformen: “når man sidder med sådan et område her . . . så vil der jo selvfølgelig altid være nogle sager, der kommer under huden på en . . . Sådan har jeg det i hvert fald” (Bilag 2, s. 9). Citatet viser, hvordan følelsesarbejde ikke blot er en del af arbejdet, men noget der trænger ind i det personlige rum. Når sagerne opleves som moralsk betydningsfulde, udviskes grænsen mellem profession og privatliv.

Denne grænsenedbrydning kan imidlertid også skabe faglig frustration og tvivl om politiets rolle. Som én betjent udtrykker det:

Det kan jo være fuldstændig absurd at stå derude og skulle forklare personer, på min egen alder, mine forældres alder, hvordan de skal opføre sig . . . det er sgu ikke min opgave i samfundet at skulle håndtere jeres parforholdsproblemer. (Bilag 5, s. 13-14)

Udsagnet afspejler en oplevelse af at bevæge sig uden for det politifaglige domæne – til trods for, at konfliktnedtrapning og adfærdsregulering netop er kerneopgaver i politiarbejdet. Partnervoldssager opleves dog som særligt grænseoverskridende, fordi betjentene her træder ind i en følelsesladet privatsfære, hvor deres rolle forskydes fra myndighed til socialfaglig støtte. De konfronteres med

komplekse relationelle dynamikker og uklare rolleforventninger, som udfordrer den traditionelle politifaglighed.

Betjentene står i frontlinjen af komplekse og følelsesmæssigt krævende situationer, hvor de skal sikre ro og orden, samtidig med at de forventes at udvise empati, nedtrappe konflikter og indgå i dialog. Denne dobbelthed kræver, at de konstant skifter mellem og forhandler modsatrettede følelser og kompetencer. Imidlertid hænder det, at når kravene overstiger ressourcer og handlemuligheder, udvikles pragmatiske overlevelsesstrategier, som afspejles i følgende udsagn: “hvis det er det samme par. Jamen så er du jo faktisk næsten ligeglad med om det bliver løst, bare det bliver ordnet” (Bilag, 5, s. 34). Her træder en tydelig faglig grænsedragning frem. Betjenten markerer, at opgaven ikke er at løse underliggende sociale problemer, men at genoprette umiddelbar orden. Det handler ikke om ligestilling, men om at beskytte sig selv i et felt præget af følelsesmæssigt slid og uforenelige forventninger. I stedet for at engagere sig i komplekse, langvarige konflikter forskyder betjentene fokus mod det, der kan bringes til ro her og nu, som en nødvendig strategi for at kunne være i arbejdet.

6.5.3 Strategiske spændinger mellem efterforskning og forebyggelse

Politiets møde med partnervoldsudøvere rummer et grundlæggende dilemma om, hvorvidt man skal handle tidligt og forebyggende ved at tage kontakt til udøveren eller afvente af hensyn til efterforskningen. Følgende citat illustrerer, hvordan sådanne hensyn præger betjentenes skøn:

Fordi vi er også meget afhængige af, at hvis vi har en efterforskning i personfarlig, og de er lidt i ‘tys tys’ af, hvad de må orientere gerningspersonen om, så kan vi ikke blive involveret, fordi så vil det ødelægge en efterforskning, hvis vi ringer op og siger ‘nu skal du stoppe med det du laver!’ (Bilag 3, s. 11)

Betjenten peger her på, at en tidlig konfrontation med udøveren kan kompromittere en igangværende efterforskning, og at hensynet til sagens oplysning derfor ofte vejer tungere end muligheden for øjeblikkelig intervention. Dette bliver dog udfordret af refleksioner over, hvorvidt en mere opsøgende og informerende tilgang i nogle tilfælde kunne være mere effektiv:

jeg tror nogle gange, at vi kunne spare rigtig mange ressourcer på, hvis vi . . . bankede på ved gerningspersonen og sagde; ved du hvad, nu skal du høre, din ekskæreste er taget på krisecenter . . . Og du kommer til at høre noget mere. (Bilag 3, s. 14)

Dette synspunkt repræsenterer en forestilling om, at tidlig kommunikation fra politiet kan skabe ro og forhindre uhensigtsmæssig adfærd, for eksempel gentagne kontaktforsøg eller misforståelser:

Hvis man var lidt hurtigere til at være ude at sige og lige fortælle dem, at politiet faktisk er involveret og det kunne godt være, at det ville være en rigtig god ide, hvis de lige slappede lidt af. Jeg tror nogle gange, at man faktisk kunne vinde rigtig meget på det. (Bilag 3, s. 14)

Her fremhæves den tidlige kontakts potentiale, både for at afværge eskalering og mindske ressource-træk. Samtidig udtrykkes forståelse for den emotionelle belastning for udøveren, der kan opstå som følge af uvished: “det her med at gå i uvidenhed om hvad er det, at jeg er anmeldt for? Er det for vold mod mine børn? . . . Mange ting bliver jo også følelsesmæssigt involveret i det her og misforstået” (Bilag 3, s. 15).

I lyset af Lipsky (2010) viser det sig, hvordan betjente må balancere modsatrettede krav i en hverdag uden entydige mål. På én gang forventes de at forebygge, efterforske og informere, men deres handlinger styres ofte mere af systemets logik end af faglige vurderinger. Det afspejler en målfortrængning, hvor forebyggelse fortrænges af kravet om korrekt efterforskningspraksis og mulig domfældelse. Som én betjent beskriver:

det har sådan lidt mere pondus, end at man sidder i det skjulte og laver den her sag og samler alt det her mod Knud, men Knud vidste ikke engang at politiet er indblandet, og hvis vi bare havde sagt noget, så skulle han nok holde op. (Bilag 4, s. 22)

Udsagnet peger således på, at tidlig varsling og kommunikation kan have en afskrækkende effekt, og at det i visse tilfælde kan være mere virkningsfuldt at tale med udøveren tidligt, frem for at satse alt på en langvarig efterforskning, som måske ikke munder ud i retsforfølgelse.

Delkonklusion

Dette kapitel har belyst fem centrale udfordringer i politiets møde med partnervoldsudøvere, som samlet tegner et billede af en kompleks og belastet praksis. Det bliver tydeligt, at arbejdet sjældent følger klare retningslinjer, men i høj grad hviler på skøn, vurderinger og pragmatiske prioriteringer, ofte under tidspres og med begrænsede ressourcer.

Politiets forebyggende indsats udfordres blandt andet af fragmenteret ansvar, geografiske forskelle og mangel på stabile, specialiserede strukturer. Dette skaber risiko for usammenhængende sagsforløb og uensartede vurderinger, hvor kontinuitet og forankret viden udebliver. Særligt i komplekse sager, og i mødet med udøvere, der besidder et misbrug eller har psykiatriske diagnoser, oplever betjentene, at de mangler redskaber, og at deres muligheder for meningsfuld indsats begrænses. Analysen peger også på en indbygget ubalance i politiets opmærksomhed, hvor fokus i høj grad rettes mod den forurettede, mens udøveren ofte marginaliseres. Dette skyldes dels en oplevet manglende samarbejdsvilje, dels en skønsmæssig sortering, hvor udøvere med lavt forandringspotentiale nedprioriteres. I denne bevægelse risikerer netop de udøvere, der udgør størst risiko for tilbagefald, at falde udenfor den forebyggende indsats.

Betjentene står i frontlinjen af følelsesmæssigt krævende og fagligt komplekse situationer, hvor deres rolle forskydes mellem myndighed og socialfaglig støtte. Når forventninger og ressourcer ikke hænger sammen, udvikles overlevelsesstrategier, hvor fokus forskydes fra varig forandring til umiddelbar stabilitet. Denne forskydning er ikke udtryk for ligegyldighed, men en reaktion på det krydspres og den tvivl, der opstår i fraværet af klare rammer og effektive redskaber. Politiets møde med udøveren må derfor forstås som situeret i en praksis, hvor skøn og relationer bliver afgørende, og hvor det individualpræventive potentiale ofte udfordres af den systemiske afmagt, der præger frontlinjens vilkår.

7.0 Diskuterende analyse

Dette kapitel udgør en diskuterende analyse og markerer et skift i fokus. Hvor vi i det forrige kapitel har beskrevet politiets udfordringer i mødet med partnervoldsudøvere, rettes blikket her primært mod de muligheder, politiet aktuelt benytter, samt de uudnyttede potentialer i forhold til at styrke den individualpræventive indsats.

Kapitlet er opdelt i to dele, hvor første del undersøger, hvordan politiet aktuelt arbejder individualpræventivt i praksis med afsæt i de empiriske fund. Anden del bygger videre herpå og belyser de uudnyttede potentialer, der kan styrke politiets forebyggende rolle.

Dermed bevæger kapitlet sig fra en beskrivende til en reflekterende og perspektiverende analyse, der ikke blot belyser den nuværende praksis, men også kvalificerer en diskussion af, hvad der potentielt kan være, og hvad der skal til, for at politiet i højere grad kan blive en aktiv aktør i forebyggelsen af gentagen partnervold.

7.1 Politiets individualpræventive muligheder i praksis

I dette afsnit belyses politiets aktuelle individualpræventive handlemuligheder politiet, samt de refleksioner betjentene gør sig herom i fokusgrupperne. Med henblik på at skabe en helhedsorienteret forståelsesramme inddrages, foruden teori, også de udfordringer, der er fremanalyseret i tidligere kapitel, såvel som relevante perspektiver fra det indledende vidensgrundlag. Afsnittet er struktureret efter de tre individualpræventive mekanismer, afskrækkelse, rehabilitering og uskadeliggørelse, der udgør individualprævention.

7.1.1 Uskadeliggørelse

En af de mest direkte måder, hvorpå politiet forsøger at forebygge udøveres gentagen vold, er ved at begrænse eller forhindre deres mulighed for at handle i en akut eller midlertidig periode. Dette gennem anholdelse, bortvisning, tilhold eller frihedsberøvelse, der i praksis udgør forskellige grader af neutralisering.

Tilholdet som juridisk inkapacitering – og dets tvivlsomme rækkevidde

Tilhold er et centralt værktøj i politiets arbejde med at forhindre gentagen kontakt mellem udøver og voldsudsat (Anklagemyndigheden, u.å.). Det fungerer som et forbud mod opsøgende adfærd og kan

i et kriminologisk perspektiv forstås som en form for inkapacitering, hvor udøverens handlemuligheder begrænses gennem kontaktforbud (Bjørge, 2016, s. 24–25).

Flere betjente fremhæver tilholdet som et nyttigt redskab overfor visse udøvere, da det kan “skabe en mur imellem de her to parter” (Bilag 3, s. 4), hvilket kan skabe ro til at andre tiltag kan iværksættes. En betjent beskriver tilholdet med: “Kæmpe effekt . . . Rigtig mange respekterer det” (Bilag 3, s. 41). Samtidig peger flere betjente på klare begrænsninger, særligt i sager med vedholdende udøvere, hvor tilholdet opleves som utilstrækkeligt (Bilag 2, s. 28-29; Bilag 4, s. 24; Bilag 5, s. 17). Én betegner det som “lidt en falsk tryghed” (Bilag 5, s. 16), fordi udøvere med klare intentioner om at stalke “de stalker sgu bare alligevel” (Bilag 5, s. 16). Overtrædelser fører ifølge betjenten oftest blot til en bøde på “1000 kr.” (Bilag 5, s. 16), og først efter gentagne brud kan frihedsstraf komme på tale. I sådanne tilfælde fungerer tilholdet mere som en symbolsk markering end som reel beskyttelse, og det risikerer at give den udsatte en følelse af sikkerhed, der ikke stemmer overens med virkeligheden (Bilag 5, s. 17).

Dertil kommer, at håndhævelsen af tilhold beskrives som præget af variation og usikkerhed. Betjentene problematiserer, at der mangler klare og ensartede kriterier for, hvornår overtrædelser af tilhold, går fra udstedelse af bøder til at give grundlag for frihedsberøvelse. Som én betjent formulerer det: “her skal man have ret meget, før man begynder” (Bilag 4, s. 24), mens en anden bemærker: “det kommer lidt an på, hvad anklagemyndigheden i den kreds synes” (Bilag 4, s. 24). Denne manglende ensartethed udfordrer både retssikkerheden og tilholdets funktion som en konsekvent og forudsigelig uskadeliggørende mekanisme.

Som præventivt redskab fremstår tilholdet derfor tvetydigt: Det fastsætter en klar juridisk grænse for adfærd, men det individualpræventive potentiale beror på udøverens villighed til at overholde forbuddet, og systemets evne til konsekvent at reagere ved overtrædelse. Der er således tale om en uskadeliggørelse, hvis rækkevidde er betinget og usikker.

Inkapacitering som midlertidig løsning

Fængsling repræsenterer den mest absolutte form for uskadeliggørende indgreb i politiets værktøjskasse, og anvendes særligt over for udøvere, der gentager volden eller ikke udviser indsigt. Eksempelvis udtaler en betjent: “der er nogle, hvor jeg tænker; hold kæft mand det bliver aldrig bedre. Og der er ikke nogen indsigt. Og der føler jeg lidt, at straf er det eneste rigtige” (Bilag 3, s. 33). Det uskadeliggørende indgreb benyttes altså særligt i sager, hvor volden udspringer af impulsivitet eller emotionel dysregulering (fordi de ikke kan lade være), og afskrækkelse dermed vurderes at have

begrænset effekt. Her fremstår inkapacitering som den eneste måde, hvorpå ny vold kan forhindres. Fængsling bliver i disse tilfælde ikke et spørgsmål om gengældelse, men et nødvendigt greb i et handlingsmønster, udøveren ikke selv evner at bryde.

Samtidig udtrykker flere betjente tvivl om, hvorvidt fængselsstraffe i praksis forhindrer den kriminelle adfærd hos udøveren efter endt afsoning (Bilag 4, s. 7-8, 43). Og dertil, hvordan straffene kan have utilsigtede konsekvenser, som kan fastholde udøveren i en marginaliseret position, som en betjent bemærker:

Og folk de kommer jo bare ud med maks gæld til samfundet, og er fuldstændig umulige at rette op, altså få et nyt liv op at køre . . . og så er man nødt til at gå ud og lave et eller andet lort igen. (Bilag 4, s. 44)

Endnu et kritikpunkt af straffene ses i det begrænsede tidsmæssige omfang, de ofte kan have i forbindelse med partnervoldssager. Eksempelvis udtaler en betjent:

Og så kan man godt nogle gange føle, at de straffe de så får, er helt håbløse . . . så er det jo 30 til 60 dage og så er de ude igen . . . så synes jeg faktisk også, at man godt kunne taksere det hårdere end hvad man gør, umiddelbart . . . det er mere bare for at få stoppet nogle af dem her, som nærmest... ja, altså man kalder dem for de magtfulde få, fordi det er nogle få, der udøver rigtig mange af de her sager her. Dem kunne jeg godt tænke mig at få stoppet på den måde. (Bilag 3, s. 33)

I citatet retter kritikken sig især mod korte straffe, som ikke formår at standse de såkaldte 'magtfulde få' (jf. afsnit 3.4.6). Her bliver fængsling først og fremmest et middel til midlertidig neutralisering og fysisk adskillelse. Dette betyder også, at det forebyggende element kun vedvarer så længe udøveren er fysisk forhindret i at gentage volden.

I forlængelse heraf er det dog væsentligt at påpege, at nogle betjente, også peger på, at inkapaciteringen i sig selv kan virke adfærdsregulerende over for udøveren. Ved fysisk at fjerne personen fra de vant handlingsrum og kommunikationskanaler, eksempelvis gennem varetægtsfængsling, skabes en

tvungen pause, hvor volden konkret forhindres, og hvor visse udøvere midlertidigt kan afkobles fra deres voldelige adfærd. Som en betjent udtrykker det:

Og det virker det altså som om, at det her med nogle gange at blive sat ind et sted, hvor at du ikke har adgang til din telefon, du kan ikke hele tiden sidde og... og det kan altså nogle gange gøre et eller andet, hvis de er helt derude. (Bilag 2, s. 29)

På baggrund af ovenstående, særligt begrænsningerne, udtrykkes et ønske om, at frihedsberøvelsen anvendes mere strategisk for eksempel ved at kombinere den med behandlingsforløb. En betjent foreslår: “hvis man også bliver dømt for noget af det her, at man også skal indgå i et program med nogle samtaler, hvor man får lavet en bevisliggørelse af, hvad det er man har gang i – i stedet for bare at afsone” (Bilag 2, s. 38). Det understreges desuden, at perioden i forbindelse med tilbageholdelse kunne bruges mere aktivt til motiverende interventioner til varig forandring, således at udøveren ikke recidiverer: “Ja, og faktisk også allerede under varetægtsfængslingen” (Bilag 2, s. 39). Denne pointe bakkes op af en dialog mellem to betjente, der udtrykker frustration over, at inkapaciteringen i praksis ikke følges op af noget, der kan skabe forandring:

A5: . . . så ender de med at blive varetægtsfængslet, og så sidder de i fire uger, eller hvor meget de nu ender med at sidde. For der får de jo altså ikke hjælp . . . så kommer de ud igen og så starter det bare forfra.

A2: Ja, og så måske bare med en ny. Eller den samme. (Bilag 2, s. 39)

Her beskrives varetægtsfængslingen som en midlertidig og passiv form for uskadeliggørelse, der ikke ledsages af nogen forandringsskabende indsats, hvilket potentielt medfører, at udøveren blot vender tilbage til samme adfærd.

Beskyttelse af forurettede frem for udøvers adfærdsændring

På baggrund af betjentenes udsagn kan uskadeliggørelse altså tolkes som en midlertidig neutralisering af truslen, hvor politiet fjerner udøveren for at standse volden og beskytte den forurettede (jf. afsnit 6.3). Det sker gennem de beskrevne indgreb, der har til formål at skabe akut ro ved at forhindre ny

vold i en afgrænset periode (Bjørger, 2016, s. 12). Som en betjent udtrykker det: “Men som oftest så får vi det standset. I hvert fald det igangværende” (Bilag 5, s. 7).

Det beskrives, hvordan disse tiltag skaber et tidsvindue, hvor den udsatte kan handle uden umiddelbar fare. En betjent fortæller for eksempel, hvordan anholdelse har muliggjort en kvindes flugt til krisecenter: “Så bliver han løsladt igen, kommer hjem, og så er hun ikke derhjemme længere. Og så er den allerede sat i gang . . . hendes proces med at komme videre” (Bilag 5, s. 5). Uskadeliggørelse fungerer ikke her med blik for adfærdsændring hos udøveren, men som et skadesreducerende greb, der skaber en beskyttet forstyrrelse og understøtter den udsattes mulighed for at bryde relationen (Bjørger, 2016, s. 23–24).

Med afsæt i betjentenes beskrivelser fremstår politiets uskadeliggørende tiltag først og fremmest som akutte og beskyttelsesorienterede indgreb. De anvendes til at skabe øjeblikkelig ro og sikkerhed for den voldsudsatte, snarere end som en strategi for varig forandring hos udøveren. Det forebyggende arbejde retter sig således primært mod at støtte den forurettede i at bryde relationen og etablere afstand, mens en tilsvarende langsigtet indsats over for udøveren ofte udebliver (jf. afsnit 6.6). Dette rejser spørgsmålet om, hvad der sker, når den midlertidige kontrol ophører. Uden opfølgende og adfærdsændrende tiltag risikerer volden at gentage sig. Uskadeliggørelse udgør derfor en nødvendig første indsats, men er utilstrækkelig, når målet er varig individualprævention.

7.1.2 Afskrækkelse

I politiets møde med partnervoldsudøvere spiller afskrækkelse en central rolle i forsøget på at påvirke den enkeltes fremtidige adfærd til at afstå fra vold. Afskrækkelse spænder fra vejledning og formaning til juridiske sanktioner som tilhold, anholdelse, opholdsforbud og fængsling.

Formaningens virke

Betjentene beskriver, hvordan selv mindre indgribende tiltag som formaninger og samtaler kan virke afskrækkende, særligt over for førstegangsudøvere. En betjent fortæller: “Bare det her med formaning, at ringe dem op og sige; du skal stoppe nu . . . Så jeg synes virkelig, at det har en kæmpe effekt på mange måder” (Bilag 3, s. 41). Formaning er ikke kun en advarsel, men en mulighed for at konfrontere udøveren med egen adfærd og skabe refleksion. Det kan ske gennem fremkaldelse af skam eller ved at trække på udøverens sociale relationer: “hvis jeg nu ringer din mor op, og læste det her op for hende . . . Hun ville nok være skuffet” (Bilag 3, s. 41). Sådanne konfrontationer sigter mod

at aktivere udøverens moralske og sociale kompas, og dermed opbygge normative barrierer mod gentagelse (Bjørger, 2016, s. 15-16).

Præmisser for afskrækkelsens effekt

Når politiet arbejder med partnervoldsudøvere og iværksætter deres brug af afskrækkende tiltag, er det også centralt at forstå, at afskrækkelsens virkning ikke blot afhænger af, at der eksisterer en trussel om straf, men også af om udøveren oplever denne som konkret, forstående og ubehagelig.

Afskrækkelse forudsætter, at udøveren ser en tydelig og sandsynlig sammenhæng mellem sin handling og en konkret sanktion. Når denne sammenhæng er uklar eller udebliver, mister truslen om straf sin præventive kraft. Flere betjente fremhæver, at det netop er tilfældet i sager, hvor tilhold overtrædes gentagne gange uden mærkbare konsekvenser: “vi kan jo komme op på 20-30 overtrædelser” (Bilag 5, s. 17), som én formulerer det. For nogle udøvere mister truslen om straf dermed oplevet sandsynlighed, enten fordi sanktioner udebliver, eller fordi de erfarer, at risikoen for opdagelse er lav.

Udøveren skal derfor anse sanktionen som både sandsynlig og uønsket, altså noget, der faktisk kan ske og som har en personlig omkostning. Flere betjente peger på, at netop dét forudsætter, at udøveren har noget at miste, og at det giver mening for vedkommende at ændre adfærd (Bilag 4, s. 25; Bilag 5, s. 33). En betjent udtaler eksempelvis:

De skal have noget at miste før de ændrer sig . . . De kan godt skamme sig, men de gør det igen. For der er ikke noget, der ændrer sig for dem. Så der skal være et eller andet, de kan opnå. Det her med bare at stoppe med det for at stoppe med det. Det tror jeg ikke på, at de gør . . . Men har du ikke noget at miste, og er du i forvejen kriminel, så tror jeg at bøden, eller de her måske 1000kr, det er sgu ligegyldigt. (Bilag 5, s. 30)

Her italesættes nødvendigheden af, at afskrækkelsen kobles til en form for “gulerod” (Bilag 5, s. 32), altså en gevinst ved at ændre adfærd, snarere end blot “piskan” (Bilag 5, s. 33). Det antyder, at afskrækkelse fungerer bedst i kombination med en forståelse af udøverens egeninteresse, hvor adfærdsendringen fremstår rationel og fordelagtig for udøveren selv. Et eksempel på en sådan kombination kan være, når politiet tydeligt kommunikerer, at fortsat vold vil føre til fængselsstraf (pisk), men samtidig tilbyder henvisning til et behandlingsforløb, som kan mindske risikoen for tab af kontakt med egne børn eller partner (gulerod).

I denne optik kan politiets formaninger og advarsler også forstås som forsøg på at aktivere det frygtede selv, altså en indre forestilling om en negativ fremtid, man ønsker at undgå. Når politiet konfronterer udøveren med, hvad der er på spil, hvad end det er frihed, relationer, børn eller selvrepekt, så forsøger de ikke blot at true med straf, men at få udøveren til at distancere sig fra en identitet som partnervoldsudøver og i stedet vælge det mulige selv.

Afskrækkelsens egnede målgruppe

En central forudsætning for at forstå afskrækkelsens muligheder og begrænsninger i politiets arbejde med partnervold er at afklare, hvem afskrækkelse virker for, og under hvilke betingelser – specielt da denne ikke opleves entydig. Afskrækkelsens effekt afhænger i høj grad af både udøverens karakteristika og forbrydelsens karakter. For at kunne opnå en reel specifik afskrækkende virkning kræver det, at udøveren foretager en, for ham, rationel og strategisk vurdering af risikoen ved at udøve vold. Den specifikke afskrækkelse har generelt mindre effekt, hvis den voldelige handling er resultatet af en følelsesmæssig reaktion (Bjørge, 2016, s. 10, 22-23).

Denne differentiering kan knyttes til to overordnede voldsforståelser: Vold som en kontrolleret, magtbaseret handling (fordi de kan), og vold som en affektstyret reaktion (fordi de ikke kan lade være) (Danneskiold-Samsøe et al., 2011, s. 38-39). Afskrækkelse har altså særligt potentiale i førstnævnte tilfælde, hvor volden vurderes at udøves intentionelt, hvorfor udøveren foretager en nogenlunde rationel risikovurdering og dermed kan påvirkes af truslen om sanktion eller opdagelse. I sådanne tilfælde kan politiet også bidrage ved at synliggøre de personlige konsekvenser, som volden kan have for udøveren ved at tale ind i det frygtede selv (Paternoster og Bushway, 2009, s. 1118–1119).

Politiets uformelle typologier, hvor de skelner mellem udøvere: der stopper ved en formaning, de, der lærer gennem sanktion, eller de, der betragtes som 'uden for pædagogisk rækkevidde', bekræfter dette (jf. 6.4.1). Særligt den sidste gruppe vurderes som utilgængelig for truslen om straf, ikke fordi de nødvendigvis mangler vilje, men fordi volden opleves som forankret i dybereliggende følelsesmæssige og socialt indlærte reaktionsmønstre, som ikke lader sig påvirke af advarsler eller trusler, der forudsætter rationalitet. Ved denne gruppe bliver straffen ikke et afskrækkende værktøj, men snarere et middel til at stoppe eller isolere en farlig adfærd (jf. afsnit 7.1.1). Dette kommer eksempelvis til udtryk i følgende interaktion mellem to betjente:

C1: Ja det er dem der, der virker sådan lidt småpsykopatiske ikke. Dem der slet ikke kan sætte sig ind i andres sted, og hvor det er synd for dem og det hele altså. Der kan man jo sige nok så meget, der tror jeg simpelthen bare ikke man kommer igennem. Jeg ved i hvert fald ikke, hvordan man gør, det er jeg slet ikke højt uddannet nok til.

C2: Dem der altid laver tingene om i deres hoveder til, at det er dem, det er synd for ja

C1: Ja ja og så kan der jo være folk, der er decideret psykisk syge ... der skal jo noget andet til, som ikke klares med samtaler og formaninger og sigtelser ... men ja særligt dem der, hvor man kan mærke I kan slet ikke se noget fra andres side, så der er kun dem selv, og det er dem, der er verdens midtpunkt. Dem kan jeg fandme ikke.

C2: Nej det tror jeg ikke, der er nogen, der kan. Der er det kun straf, der hjælper. (Bilag 4, s. 23)

Politiets erfaringer peger på, at afskrækkelsens effekt varierer mellem udøvere og derfor har en differentieret rækkevidde. Truslen om straf skaber ikke nødvendigvis forandring, særligt ikke hos udøvere, der handler affektstyret, fordi de ikke kan lade være, og hvor alternativer til deres selvforståelse og handlemønstre opleves som fraværende. Det peger på behovet for at differentiere den præventive indsats alt efter, hvilken type udøver politiet møder.

Opdagelsesrisikoens relevans

Afskrækkelsens effekt svækkes markant, når opdagelsesrisikoen er lav. Flere betjente beskriver, hvordan udøvere gentagne gange overtræder tilhold og opholdsforbud, netop fordi overtrædelserne sjældent opdages og derfor ikke sanktioneres. En betjent forklarer: "der er måske opholdsforbud, som vi udsteder nu, hvor gerningsmanden egentlig er indenfor zonen, men bare ikke er blevet opdaget. Det kunne sagtens ske" (Bilag 3, s. 38). En anden fortæller:

det endte også med, at han havde et helvedes masse førstegangsovertrædelser. Jeg endte i hvert fald med at udskrive en bøde til ham på 27.000 kroner, ikke. Og allerede efter at han havde vedtaget bøden, der går han i gang igen (Bilag 2, s. 28).

Og som en tredje bemærker: “Fordi at sanktionerne ikke er så store, så det gør, at det bliver overtrådt rigtig mange gange . . . Men de overtræder det jo hele tiden, og også uden hun ved det og uden vi ved det” (Bilag 5, s. 16-17).

Disse erfaringer viser, at når udøvere oplever at kunne undgå straf, undermineres både politiets autoritet og den ønskede præventive effekt. Ifølge Stafford og Warr (2022) former tidligere erfaringer med straf eller strafundgåelse individets vurdering af risiko, og når forbindelsen mellem handling og konsekvens udviskes, svækkes den afskrækkende virkning.

7.1.3 Rehabilitering

I modsætning til de individualpræventive mekanismer, der primært søger at begrænse eller påvirke udøverens handlemuligheder gennem uskadeliggørelse eller afskrækkelse, retter rehabiliteringsmekanismen sig mod at fremme en længerevarende forandringsproces. Denne proces indebærer, at voldsudøveren erkender problemets omfang, påtager sig ansvar og begynder at arbejde mod varig adfærdsændring. Det indebærer samtidig en betydelig udvidelse af politiets rolle, hvor motivationsarbejde og systematisk henvisning til specialiserede behandlingstilbud bliver centrale elementer.

Politiets rolle i rehabilitering

Flere af betjentene giver udtryk for, at mange af udøverne har brug for hjælp, der ligger uden for politiets redskaber. Om dette beskriver de, hvordan de dog i deres rolle og mødet med udøveren kan være med til at ”så et frø” (Bilag 2, s. 20). Så selvom rehabilitering i klassisk forstand ikke udgør en formålsopgave for politiet, eksisterer en række muligheder for at bidrage til den individualpræventive mekanisme ved at henvise, og deraf hjælpe voldsudøvere til relevante støtte- og behandlingstilbud. Politibetjentene nævner blandt andet organisationer som Dialog Mod Vold, Lev Uden Vold, Dansk Stalking Center og tilmed kommuner, som eksterne aktører der kan inddrages afhængigt af udøverens situation og motivation (Bilag 2, s. 20, 22; Bilag 3, s. 26, 27; Bilag 5, s. 7, 9; Bilag 5, s. 14).

Betjentenes oplevelser af psykisk sygdom og misbrug som barrierer for intervention (jf. afsnit 6.4.3) aktualiserer behovet for, at politiets forebyggende indsats ikke alene fokuserer på kontrol og sanktion, men også inkluderer en rehabiliterende dimension. På tværs af fokusgrupperne fremhæves det, at mange udøvere først reelt kan forandre deres adfærd, når de får støtte til at håndtere de bagvedliggende problemer (Bilag 2, s. 19; Bilag 3, s. 5; Bilag 4, s. 8-9). Rehabilitering, i form af behandling,

fremstår derfor ikke blot som et supplement til straf, men som en nødvendig forudsætning for bæredygtig adfærdsændring. Som en betjent udtaler:

Jeg tror da helt sikkert, at der skal noget hjælp til, for ellers så tror jeg ikke, de vil kunne indse det. Så tror jeg sgu ikke, de vil kunne komme videre. Der skal noget intens hjælp af en eller anden art til, en psykolog eller sådan. (Bilag 5, s. 31)

Denne pointe går igen på tværs af fokusgrupperne, hvor flere betjente fremhæver ønsket om at kunne henvise udøveren i retning af hjælp som en del af politiets forebyggende opgave. De beskriver det som ideelt, at politiet kan fungere som brobygger mellem udøveren og relevante behandlingstilbud. En rolle, der opfattes som central for den individualpræventive indsats, men som ikke altid forekommer let at realisere i praksis. Netop denne spænding peger ind i politiets flertydige rolleforståelse (jf. afsnit 6.5). Rehabiliteringssporet fremstår ikke blot som et supplement til politiarbejdet, men som en praksis, der til stadighed udfordrer og udvider politiets faglige mandat. Det tydeliggør, hvordan ambitionen om individualprævention må forstås i lyset af politiets komplekse og til tider konfliktfyldte rolle i sager om partnervold.

Timing og frivillighed som afgørende faktorer

I forlængelse af politiets rehabiliterende sigte understreger flere betjente vigtigheden af, at de “fanger et eller andet momentum” (Bilag 4, s. 9), altså at gribe muligheden for intervention i det øjeblik, hvor udøveren viser tvivl eller erkendelse i forhold til egne handlinger (Bilag 2, s. 22, 24; Bilag 3, s. 20). Der peges særligt på det kortvarige window of opportunity umiddelbart efter en voldsepisode, hvor skyld, skam eller frygt for konsekvenser er fremtrædende, og hvor udøveren derfor kan være mere modtagelig for refleksion og forandring (Brännvall & Ekström, 2022). En betjent beskriver det som det øjeblik, “imens de er i den der følelse, hvor de godt kan mærke, det er noget pis det her, jeg kan være bedre end det her” (Bilag 4, s. 9). Her kan politiet, gennem deres tilstedeværelse og dialog med udøveren, fungere som katalysator for forandring ved at skabe kontakt til relevante indsatser. De indtager dermed en potentiel brobyggerrolle mellem partnervoldsudøveren og eksterne hjælpeinstanser.

Flere betjente påpeger dog, at henvisningerne sker på frivillighedens præmisser og i vid udstrækning afhænger af, om udøveren selv er villig til at tage imod hjælpen (Bilag 3, s. 6, 20). Som en betjent udtrykker det: “Og der er det jo op til folk selv at gribe dem. Altså vi skal selvfølgelig nok henvise dem og sørge for, at de bliver kontaktet, men hvis ikke de vil mere, så er der ikke mere at

gøre” (Bilag 2, s. 26). Udsagnet peger på en grundlæggende udfordring i politiets individualpræventive indsats: De kan facilitere kontakt og motivere, men ikke tvinge udøveren til at påbegynde eller gennemføre behandling.

Brobygning kræver tid: Politiets mulighedsrum og lokale uligheder

Netop idéen om politiet som brobygger, en aktør, der åbner døren til hjælp, står centralt i analysen. Flere betjente fortæller, hvordan de i konkrete situationer forsøger at motivere udøveren til at søge hjælp ved at gribe det øjeblik, hvor der opstår tvivl, erkendelse eller anger (Bilag 3, s. 5; Bilag 2, s. 24). Som en betjent udtrykker det:

Nogle gange kan man læse i en afhøring, at der rent faktisk er, enten en erkendelse af at der er noget, der ikke er helt godt eller måske en angeren nogle gange også . . . så er det også dem, hvor vi tænker, det er dem vi skal forsøge at få kontakt til. Og komme tæt på, netop ikke med en løftet pegefinger, men mere; kan vi gøre noget, for så har vi nogle forskellige henvisningsmuligheder og forskellige ting vi kan gøre – nogle forskellige samarbejdspartnere og eksterne. (Bilag 3, s. 5)

Det tidlige, opsøgende arbejde fremstår i den forbindelse som en helt central forudsætning for, at politiet kan igangsætte motiverende samtaler og dermed aktivere brobyggerrollen i praksis. En vigtig del af denne indsats består i at kunne handle i det rette øjeblik – før udøveren glider ud af rækkevidde.

Imidlertid findes der markante geografiske forskelle i, hvorvidt og hvordan denne rolle realiseres, hvilket stemmer overens med tidligere belyst udfordring (jf. afsnit 6.3.1). På nogle stationer muliggør forebyggelsesenheder og etablerede samarbejder med eksterne aktører en mere systematiseret indsats. På én station fortæller en betjent eksempelvis, at de har: “tre medarbejdere, der har 4 timer om ugen til at kontakte de her udøvere” (Bilag 3, s. 34). Andre steder mangler tilsvarende strukturer, og her hviler det opsøgende arbejde i højere grad på enkelte betjentes engagement og råderum. Den lokale organisering og prioritering får dermed afgørende betydning for, om politiets mulighedsrum som brobygger reelt kan omsættes i praksis, og derfor også for den individualpræventive indsats.

Voldsforståelser og dilemmaet i politiets praksis

Politiets møde med voldsudøvere præges af forskellige forståelser af, hvorfor volden udøves – og dermed af, hvordan man bedst kan forebygge og intervenere. Voldsforståelserne fordi de kan og fordi de ikke kan lade være danner et centralt afsæt for politiets refleksioner og praksis.

I forståelsen fordi de ikke kan lade være ses volden som et udtryk for manglende mestringsstrategier. Volden opstår som en reaktion på afmagt, ikke et rationelt valg. En betjent beskriver det sådan:

De kan ikke lade være. Altså deres indre kraft i at overtage kontrollen over det her, den er så stor i forhold til konsekvenserne . . . De skal opnå kontrol. Og det er jo tit og ofte børn af sådanne familier . . . Som aldrig nogensinde har haft kontrol hjemme i deres familier, som aldrig nogensinde er blevet hørt eller set. Det er jo tit dem, der kommer ud og ender med at blive udøvere selv . . . Fordi deres kontrol, den havde de slet ikke, da de var børn, så den prøver de at få over deres partner . . . Altså det ligger jo så dybt i dem, at det gjorde så ondt dengang . . . Og derfor gør de alt for at opretholde den her magt og kontrol over det andet menneske . . . Men de har brug for det de her mænd eller kvinder, for ellers så føler de, at de går til grunde. (Bilag 5, s. 19-20)

I dette perspektiv fremstår politiets brobyggende rolle til behandling som nødvendig og central for forebyggelse. Vold skal behandles, og det bliver den selvfølgelig og radikale løsning for at gøre den voldsudøvende ikke-voldelig (Danneskiold-Samsøe et al., 2011, s. 39). Udgangspunktet er, at manden stadig er ansvarlig for sin vold, men at hans behov for professionel hjælp kan betyde, at han, ligesom andre syge, ikke kan holdes fuldt ansvarlig for sine handlinger.

I modsætning hertil står fordi de kan-forståelsen, hvor volden ses som rationel og strategisk. Her bruger voldsudøveren volden bevidst til at udøve kontrol i en ulige relation. En betjent sætter ord på denne type:

“Jeg tror, at det har noget at gøre med, hvad det er for nogle personer, som du selv siger. Altså har man en vis personlighedskarakter, så er de fuldstændig fløjtende ligeglade med hvad vi siger. Det er man” (Bilag 5, s. 19)

I dette perspektiv vurderes behandlingsindsatser som mindre relevante, da volden opfattes som et aktivt og rationelt valg. Forebyggelse handler i stedet om at gøre volden mindre attraktiv og reducere mulighederne for at udøve den (Danneskiold-Samsøe et al., 2011, s. 37). En konsekvent modstand mod at pålægge offeret medansvar bliver her forebyggende i sig selv, fordi det fratager udøveren muligheden for at legitimere sin vold som noget andet end vold.

De to forståelser skaber et grundlæggende dilemma i politiets praksis. På den ene side skal politiet støtte voldsudøvere med behov for hjælp og behandling. På den anden side skal de sanktionere dem, der handler strategisk og afviser ansvar. En betjent udtrykker behovet for at differentiere indsatsen: "hvad der er bedst for dem, for det er overhovedet ikke sikkert, at det er det samme i to forskellige sager" (Bilag 4, s. 32). Politiets arbejde med partnervold kræver derfor et nuanceret blik på den enkelte voldsudøvers motivation. Indsatserne kan ikke være ens for alle, og netop derfor er politiets rolle både kompleks og afgørende.

Delkonklusion

Analysen viser, at politiets individualpræventive indsats over for partnervoldsudøvere i praksis udfolder sig gennem tre overordnede mekanismer: uskadelliggørelse, afskrækkelse og rehabilitering. Samlet set rummer indsatsen et betydeligt potentiale, men også klare begrænsninger. Uskadelliggørelse skaber en midlertidig pause i volden ved at fjerne udøveren fra den voldsudsatte, men fremstår sjældent tilstrækkelig i sig selv, da den ofte mangler opfølgende indsatser. Særligt tilholdet opleves som utilstrækkeligt, når det ikke håndhæves konsekvent. Afskrækkelse, i form af konfrontation og tydelig sanktionering, kan virke præventivt, men effekten afhænger af, om udøveren opfatter konsekvenserne som realistiske og betydningsfulde. For udøvere, der handler impulsivt og affektstyret, vurderes denne tilgang som mindre virkningsfuld.

Rehabilitering rummer det mest langsigtede og forandringsorienterede potentiale, især når politiet formår at aktivere motivation og pege på behandlingsmuligheder i det kritiske øjeblik efter en voldsepisode. Flere betjente beskriver netop dette som et tidspunkt, hvor udøveren er mere modtagelig for forandring. Alligevel viser analysen, at den brobyggende funktion i høj grad er afhængig af lokale forhold og enkelte betjentes engagement, snarere end en systemiseret praksis. Samtidig fremgår det, at betjentenes forståelse af voldens karakter – om den er strategisk eller affektstyret – i høj grad former deres vurdering af, hvilke indsatser der anses som relevante og mulige. Det peger på

behovet for en mere differentieret tilgang, hvor præventionen tilpasses udøverens psykiske tilstand, sociale funktionsevne og forandringsparathed.

Overordnet viser analysen, at politiet allerede råder over centrale redskaber til individuel prævention, men at effekten afhænger af, hvordan og hvornår de bringes i spil. Skal indsatsen styrkes, kræver det en tydelig faglig og organisatorisk forankring, hvor samtalen bruges aktivt og strategisk, hvor overgangen til behandling understøttes systematisk, og hvor præventionsstrategier målrettes den enkelte udøvers forudsætninger og motivation

7.2. Uudnyttede potentialer for individualprævention

Dette afsnit undersøger de potentialer i politiets forebyggende arbejde over for partnervoldsudøvere, som endnu ikke udnyttes. Med afsæt i analysens samlede indsigter, herunder betjentenes udsagn, det eksisterende vidensgrundlag og teori, identificeres centrale udviklingsområder i den individualpræventive indsats.

7.2.1 Differentieret tilgang til partnervoldsudøveren som en forudsætning for individualprævention

En central indsigt i analysen er behovet for en differentieret tilgang i politiets arbejde med partnervoldsudøvere. Udøvergruppen er langt fra ensartet og varierer markant i bagvedliggende problematikker, voldsmotiver, risikoprofiler og forandringsparathed. Derfor er standardiserede tilgange utilstrækkelige.

Som beskrevet i afsnit 7.1.2, viser analysen, at nogle udøvere handler relativt rationelt, og for dem kan truslen om straf eller synlige konsekvenser have en vis afskrækkende effekt. Andre handler i affekt eller på baggrund af dybereliggende forhold som misbrug, traumer eller personlighedsforstyrrelser, hvor straf alene har begrænset forebyggende virkning uden ledsagende behandling.

Skellet mellem udøvere, der udøver vold fordi de kan, og dem der gør det, fordi de ikke kan lade være, understreger nødvendigheden af målrettede og differentierede politireaktioner.

Denne teoretiske sondring må ikke føre til forsimplede kategoriseringer. I praksis kan en udøver både anvende vold strategisk og samtidig have behandlingskrævende psykiske eller sociale problemer. Grænserne mellem rationel og affektstyret vold er ofte flydende (Danneskiold-Samsøe et al., 2011). En differentieret tilgang indebærer derfor også etiske dilemmaer, da udøveren risikerer at blive

fastlåst i kategorier som “motiveret” eller “ikke-motiveret”, “høj-” eller “lavrisiko”. Det kan sløre nuancer og føre til stigmatisering. Komplexiteten kræver, at politiet ikke blot vurderer den konkrete situation, men forholder sig til hele udøverens baggrund – og de ofte samspillende årsager til volden.

Antagelsen om, at differentiering er nødvendig for individuel forebyggelse, støder imidlertid på praksisnære udfordringer. En af de væsentligste er, hvordan risikovurderinger og vurderinger af forandringsparathed foretages. Når dette overlades til den enkelte betjents skøn, opstår risikoen for, at afgørelser formes af politiblikket snarere end af systematisk viden og fagligt funderede retningslinjer (Finstad, 2000). Det kan skabe uens praksis, hvor nogle udøvere tilbydes hjælp, mens andre alene mødes med kontrol – ikke nødvendigvis ud fra behov, men afhængigt af betjentens vurdering og tilgængelige ressourcer (Lipsky, 2010).

Dette peger på et grundlæggende strukturelt paradoks: Politiet har en unik adgang til udøveren og kan potentielt iværksætte differentierede, præventive tiltag – men mangler ofte den nødvendige fænomenviden og organisatoriske støtte til at gøre det kvalificeret. Først når den faglige og institutionelle understøttelse er til stede, kan mødet med udøveren fungere som et reelt vendepunkt. Differentiering bliver dermed ikke blot et spørgsmål om skøn, men om adgang til viden og rammer.

7.2.1 Differentiering i praksis: Inspiration fra eksisterende præventive tiltag

Flere eksisterende kriminalpræventive indsatser viser, hvordan en differentieret tilgang til voldsudøvere kan operationaliseres. Selvom de varierer i både form og kontekst, udgør de centrale mekanismer, som kan inspirere dansk politi i mødet med partnervoldsudøvere, især i relation til vurdering, risiko, kontrol og tilhørende indsatser, der tilsvarende førstnævnte.

DVI-indsatsen illustrerer en systematiseret og differentieret tilgang til partnervoldsudøvere, hvor politiets reaktion differentieres efter risiko og gentagelsesmønster (jf. afsnit 3.5.2). Modellen opererer med fire niveauer (D til A), hvor afskrækkelsen intensiveres trinvis. På D–B-niveau, der karakteriserer de udøvere med begyndende eller gentagen voldsadfærd, men som endnu ikke vurderes som højrisikoudøvere, anvendes proaktiv synliggørelse af politiets tilstedeværelse. Voldsudøveren modtager formanende advarsler om konsekvenserne ved yderligere vold, enten gennem brev eller fysisk kontakt. Målet er at afskrække gennem tydelig kommunikation, synlighed og konsekvens. A-niveau omfatter højrisikopersoner, der har udvist vedvarende og alvorlig vold, og hvor afskrækkelse ikke længere vurderes som tilstrækkelig. Her fokuseres i stedet på målrettet retsforfølgelse og inkapacitering (BRÅ, 2017, s. 63).

Grundprincippet i DVI er, at enhver voldshandling skal mødes med en konsekvent reaktion, hvor udøveren skal vide, at han er overvåget, ikke længere anonym, og at samfundet fordømmer volden, hvorfor gentagelse vil mødes konsekvent (BRÅ, 2017, s. 61–63). En forudsætning for dette er adgang til systematisk og lettilgængelig information for politiet. I DVI anvender man et samlet registreringssystem, hvor udøvere markeres, og hvor risikoniveau, historik og tidligere indsatser fremgår. Systemet er også tilgængeligt for beredskabsbetjentene, som dermed under patrulje kan iværksætte relevante tiltag situationelt (BRÅ, 2017, s. 64). Et centralt, operationelt system er derfor afgørende for at kunne arbejde differentieret og systematisk med afskrækkelse efter DVI-principper.

DVI-modellen tilbyder et konkret eksempel på, hvordan politiets præventive arbejde med partnervoldsudøvere kan struktureres ud fra risikoniveau og voldsadfærd. Gennem faste niveauer (D–A) kobles udøverens profil til klare, retningsgivende tiltag, hvilket muliggør en ensartet og konsekvent indsats på tværs af politienheden. Modellen viser, hvordan afskrækkelse kan operationaliseres med udgangspunkt i, hvem indsatsen virker for – og hvornår den må vige for mere indgribende tiltag som uskadeliggørelse. Den bygger på et fælles register, hvor historik, risikovurdering og tidligere indsatser fremgår, og hvor næste skridt er tydeligt defineret.

Inspirationen ligger således i modellens evne til at omsætte differentiering til praksis: Én fælles platform, hvor enhver betjent kan aflæse udøverens niveau og handle derefter – uden at falde tilbage på tilfældighed eller individuelle skøn.

En anden måde at arbejde differentieret i mødet med udøveren på gør sig gældende i MATAC-modellen, hvor indsatsen tilpasses udøverens samarbejdsvilje og forandringsparathed (jf. afsnit 3.5.2). Politiets udvælgelse af udøvere sker systematisk via RFG-metoden, som, baseret på politiets egne data, beregner en individuel risikoscore (0–100) ud fra tre parametre: aktualitet, hyppighed og alvor. På baggrund heraf udpeges højrisikoudøvere til behandling i MATAC (BRÅ 2017, s. 52).

Gennem tværfagligt samarbejde med eksterne aktører placeres udøveren enten i et grønt spor, hvor vedkommende tilbydes støtte og behandling, det kan være sig misbrugsbehandling, psykiatrisk behandling eller specifik voldsbehandling – eller i et rødt spor, hvor politiets rolle intensiveres med fokus på overvågning og kontrol, idet udøveren har modarbejdet støtte og hjælp (BRÅ 2017, s. 55).

Det centrale i MATAC er ikke blot skellet mellem motiveret og umotiveret adfærd, men den systematiske vurdering, der går forud for sporvalget, og som kræver viden om både handlinger, intentioner og forandringspotentiale. I en politifaglig kontekst understreger modellen behovet for tværgående og detaljeret viden om den enkelte, ikke kun om selve voldshandlingen, men også om de

bagvedliggende forhold. Det er med andre ord ikke kun volden, men udøverens kontekst, der former den rette individuelt tilpassede tilgang.

Sammenfattende kan en differentieret tilgang altså styrke politiets mulighed for at arbejde mere målrettet og individuelt forebyggende, men kun såfremt den understøttes af systematik, faglig forankring og organisatoriske rammer, der reelt muliggør variation i indsatsen. Uden dette risikerer man blot at forstærke den vilkårlighed og usikkerhed, som politiet allerede oplever som en udfordring i arbejdet med voldsudøvere. Samtidig må en sådan systematisering ikke blive for rigid. Voldsudøvere reagerer, som analysen hidtil har beskrevet, forskelligt på sanktioner og interventioner, og der findes derfor fortsat behov for fleksibilitet i mødet med det enkelte individ. En model, der både sikrer ensartethed og rummer mulighed for tilpasning, fremstår derfor som afgørende for at skabe en bæredygtig præventiv praksis.

7.2.2 Samtalen som redskab i individualprævention

Som beskrevet i det tidligere afsnit om politiets rehabiliterende funktion peger både forskning og praksiserfaringer på, at samtalen med voldsudøveren kan fungere som et centralt redskab i bestræbelserne på at forebygge gentagen partnervold. Vores analyse peger dog, på at politiet kan have en oplevelse af, at udøverne kan være “sådan lidt svær at få med på noget” (Bilag 4, s. 9), og at flere også giver udtryk for, at de ved enkelte udøvertyper ikke er “højtuddannet nok” (Bilag 4, s. 23) til at indgå i en motiverende samtale. En sådan genkendelighed er også blevet fremhævet i evalueringen af indsatsen Videre Uden Vold, hvor betjente gav udtryk for, at de savnede viden om, hvordan motivation ‘vækkes’ hos udøveren, idet man oplevede det som særligt svært at motivere den udøvende part til at søge hjælp (Schmidt et al., 2025, s. 8).

Dette rejser et grundlæggende spørgsmål om, hvordan politiets rolle i det individualpræventive arbejde skal forstås: Hvad indebærer det reelt, når politiet ifølge politilovens §1 både skal forebygge og hjælpe – og hvor går grænsen for deres ansvar i forhold til at motivere voldsudøvere til behandlingsmæssig forandring? (Aagaard & Walther, 2016a, s. 36-40). Analysen peger på, at samtalen, givet den rette kontekst, timing og indhold, kan fungere som et vendepunkt, hvor udøveren i et kortvarigt, men kritisk øjeblik åbner for erkendelse og forandring. I dette perspektiv er samtalen ikke blot en del af politiets kontakt med udøveren, men en potentiel nøgle til at aktivere refleksion og forandring.

Samtidig aktualiserer dette en fagligt og organisatorisk vigtig afvejning: Ligger et sådant motivationsarbejde inden for politiets professionsmandat og kompetencer, eller overskrider det grænsen

for, hvad man kan og bør forvente af politiets funktion? Hvis det første gør sig gældende, kræver det systematisk opkvalificering og klare rammer for samtalen som intervention. Hvis det sidste er tilfældet, må samtalen i højere grad ses som et brobygningspunkt til andre aktører med det nødvendige behandlingsfaglige afsæt. De følgende afsnit belyser netop dette spændingsfelt

Samtalen som katalysator for forandring

Vores kvalitative indsigt fra interviewene med betjentene tyder på, at politiets møde og dialog med partnervoldsudøveren rummer muligheder for individuel prævention, som i dag kun delvist udnyttes. Denne mulighed findes særligt gennem samtalen, der i rette kontekst kan fungere som afsæt for refleksion og forandring. Hvis politiet formår at udnytte window of opportunity i mødet med udøveren, kan samtalen ikke blot skabe eftertanke, men aktivere en begyndende motivation for forandring – og i bedste fald åbne for en vej mod behandling og adfærdsændring.

Denne tilgang kan teoretisk underbygges gennem kriminologiske perspektiver som Braithwaites (2022) teori om reintegrerende skam og Paternoster og Bushways (2009) begreb om det frygtede selv. Braithwaite peger på, at skam kan have enten forstærkende eller forebyggende effekt, alt efter hvordan den formidles. Når skammen bliver stigmatiserende, altså rettet mod personen frem for handlingen, risikerer den at fastholde udøveren i en marginaliseret identitet og øge risikoen for gentagen afvigelse. Reintegrerende skam derimod fordømmer handlingen, men bevarer respekten for individet og signalerer mulighed for genoptagelse i fællesskabet. Ifølge Braithwaite har den sociale reaktions form og intention derfor afgørende betydning for, om sanktionen virker ekskluderende eller forandringsskabende (Braithwaite, 2022, s. 237).

Set i lyset af denne teori kan politiets samtale fungere som en reintegrerende intervention, når den adskiller personen fra volden og kombinerer tydelige grænser med anerkendelse. I vores empiri ser vi, hvordan nogle betjente markerer volden som uacceptabel og samtidig åbner mulighed for forandring – eksempelvis gennem henvisning til behandling. I sådanne tilfælde bliver samtalen et vendepunkt, hvor skammen virker motiverende snarere end udstødende. Denne tilgang knytter sig også til idéen om det frygtede selv: Ved at konfrontere udøveren med det, han risikerer at blive, kan samtalen aktivere en indre konflikt mellem det uønskede og det ønskede selv. Når politiet balancerer afskrækkelse og støtte, rummer samtalen potentiale som katalysator for forandring. En betjents refleksion illustrerer netop denne pointe:

Ja, altså vi kan jo sagtens erkende overfor dem, og anerkende den situation, som de står i, i forhold til at de har måske lidt et tab. Det kan være i forholdet, det kan være, at de kun ser deres børn halvdelen af tiden fremadrettet osv. Så på den måde, altså tale ind til dem, i forhold til at anerkende de ting, og den smerte som de måske sidder med. Men så samtidig forklare dem, at det de har gang i, det er rent faktisk chikanerende overfor genparten. Og det kan også være en overtrædelse af straffeloven. Altså at man lige så stille begynder at tegne det her billede af, altså hvad er det egentlig de har gang i. For det er mange gange dét. Det har de slet ikke fokus på . . . Altså de ser det slet ikke (Bilag 2, s. 20).

Citatet illustrerer en samtalestrategi, hvor betjenten adresserer både udøverens følelsesmæssige situation og adfærdens konsekvenser. Gennem en empatisk, men tydelig tilgang synliggøres, hvordan skam kan fremkaldes uden stigmatisering, og dermed støtte en erkendelsesproces hos udøveren.

Hvis politiet skal kunne udnytte samtalens individualpræventive potentiale, kræver det, at denne praksis tænkes som mere end blot personlig intuition. Det forudsætter, at samtalen understøttes med faglig viden, bevidsthed og organisatorisk forankring – så adgangen til hjælp og forandring ikke afhænger af enkeltpersoners evner, men bliver en integreret del af indsatsen.

Motivation til behandling: en generalist eller specialistopgave?

Selvom politiets adgang til det kritiske øjeblik rummer et væsentligt potentiale for at igangsætte forandring hos udøveren, rejser det, som tidligere beskrevet, spørgsmålet, om det er realistisk og hensigtsmæssigt at placere dette ansvar hos generalistbetjenten (Ellefsen & Larsson, 2016, s. 51). Da opgaven grænser op til det behandlingsfaglige felt og fordrer både specialiseret viden og tydelig rolleafgrænsning, kan det ikke uden videre forventes, at politiet alene skal varetage den. Dette peger i retning af en fagligt differentieret og eventuelt tværsektoriel opgaveløsning, hvor den motiverende samtale i højere grad forankres hos aktører med relevant ekspertise og professionsfaglig legitimitet. Pointen er ikke at fraskrive politiet ansvar, men at sikre en bæredygtig rollefordeling, der både beskytter betjentenes kerneopgaver og styrker udøverens mulighed for reel forandring.

Særligt i mødet med udøvere, hvor volden har rødder i misbrug, psykiske lidelser eller personlighedsforstyrrelser, grupper, som i analysen netop fremstår som vanskelige at nå gennem politiets nuværende redskaber, kan en sådan opdeling være særlig meningsfuld.

For bedre at forstå, hvordan denne rolleforskydning kan operationaliseres i praksis, er det nyttigt at se på eksisterende indsatser (jf. afsnit 3.5.2). Her fremstår SRP som et konkret og inspirerende eksempel på, hvordan en sådan rolleopdeling kan struktureres. I SRP er politiets rolle at identificere mænd med middel eller høj risiko for at gentage vold ved hjælp af risikovurderingsværktøjet DVSR, der kombinerer politiets egne data om udøveren med samtaler med både udøver og udsat (BRÅ 2017, s. 68). På baggrund af denne vurdering formidler politiet derefter kontakten til psykologer med specialviden i adfærdsændrende behandling, som overtager det videre forløb. Det er altså ikke politiet, men de psykologfaglige aktører, der gennemfører de motiverende samtaler og igangsætter eventuelt behandlingsforløb. Erfaringerne fra SRP viser, at denne opdeling ikke blot aflaster politiet, den øger også effekten, idet kontakten med psykologer har vist sig markant mere virkningsfuld end politiets egne forsøg på at motivere til behandling (BRÅ, 2017, s. 69).

SRP peger dermed på et centralt, men i dansk kontekst uudnyttet potentiale, hvor politiet identificerer voldsudøvere med behandlingsbehov og faciliterer kontakt til relevante aktører, men hvor ansvaret herfra overtages. Når politiet indtager en koordinerende og aktiverende funktion, frem for en udførende, skabes der rum for, at andre aktører kan bringe deres faglighed i spil på rette tidspunkt og i rette kontekst.

Et yderligere aspekt ved SRP er, at den psykologiske kontakt typisk etableres i umiddelbar forlængelse af politiets uskadeliggørende indgreb, eksempelvis under varetægtsfængsling. Dette tidlige møde fungerer som et strategisk vendepunkt, hvor udøveren midlertidigt er afkoblet fra hverdagsrutiner og forsvarsmekanismer og dermed er mere modtagelig for refleksion og ydre påvirkning. Netop dette potentiale har også været fremhævet i vores empiri, hvor flere betjente understreger, at frihedsberøvelse i højere grad bør kobles til rehabiliterende indsatser, hvis formålet er varig individuel prævention (jf. afsnit 7.1.1). Denne indsigt deles af en betjent i et af fokusgruppeinterviewene, hvor ønsket om at kunne overdrage udøveren direkte til specialiserede aktører efter afhøring eller anholdelse fremhæves som ideelt:

I 'den perfekte verden' og det her med, at nu når vi så har håndteret udøveren på den måde udøveren skal håndteres på, eller den måde vi nu gør det på, at der var et eller andet tilbud til dem, hvor når vi ringede til dem, så stod de her. Når vi var færdige med at afhøre dem, så kom de ind og snakkede med dem, og overtager, altså som 1:1. og hvad end det er så er, at de skal gøre. Men at der var nogen, der kunne stå der og hjælpe dem, og tage dem i hånden. (Bilag 2, s. 3)

Citatet tydeliggør en oplevet rolleafgrænsning, hvor politiet ser deres opgave som at uskadeliggøre og afhøre, hvorefter andre bør tage over. Ønsket om, at 'nogen står der' og overtager direkte efter afhøring, peger på en praksisnær forståelse af det sårbare overgangsrum, hvor udøveren midlertidigt er mere modtagelig, hvorfor en tillidsfuld overlevering til specialiseret støtte kunne være ideel.

Det uudnyttede potentiale, som beskrevet i indeværende afsnit, ligger således i anerkendelsen af samtalen som mere end blot kommunikation - som en mulig intervention i det kritiske øjeblik, hvor udøveren er mest modtagelig for erkendelse og forandring. Vores analyse viser, at politiet i mødet med voldsudøveren, særligt umiddelbart efter en hændelse eller i forbindelse med uskadeliggørende tiltag, ofte får adgang til en naturlig åbning, hvor en empatisk, tydelig og motiverende samtale kan fungere som vendepunkt. Her kan samtalen aktivere skam uden stigmatisering, konfrontere det frygtede selv og pege på konkrete veje ud af volden.

Men potentialet realiseres kun, hvis samtalen tænkes strategisk og understøttes fagligt. I dag afhænger effekten ofte af enkelte betjentes personlige kompetencer og intuition, hvilket skaber ulighed i indsatsen. Skal samtalen udfolde sit præventive potentiale, kræver det en tydeligere faglig og organisatorisk forankring: enten i form af systematisk opkvalificering af politiet eller, som SRP-modellen illustrerer, gennem etablering af strukturer, hvor politiet identificerer og opsporer, men hvor specialiserede aktører overtager. Det centrale ligger således i, at samtalen anerkendes som en mulig individualpræventiv intervention, der, når den rammes rigtigt i tid, form og faglig kontekst, kan udløse erkendelse og igangsætte forandring.

8.0 Konklusion

Dette speciale har haft til formål at undersøge, hvilke udfordringer politibetjente står over for i håndteringen af partnervoldsudøvere, og hvilke muligheder de har for at bidrage til individualprævention. Gennem fire fokusgruppeinterviews med i alt 16 betjente fra forskellige politikredse i Danmark fremstår det tydeligt, at arbejdet med denne gruppe udøvere er præget af høj kompleksitet, organisatoriske barrierer og faglige dilemmaer, som har direkte betydning for politiets individualpræventive handlemuligheder over for partnervoldsudøveren.

Politiets arbejde med partnervoldsudøvere præges af emotionelle spændinger og organisatorisk krydspres, hvilket ofte forskyder fokus fra varig forandring til umiddelbar stabilisering. Det skyldes dels, at udøverne i praksis fremstår som svære at nå, særligt de udøvere der af betjentene beskrives som uden for rækkevidde, og dels at den præventive indsats ofte centrerer sig om den forurettede part. Denne skævvridning rummer imidlertid en risiko for, at udøveren ikke modtager den nødvendige opmærksomhed, hvilket kan føre til yderligere vold, enten mod samme eller en ny partner. Udøvere med lav forandringsparathed eller komplekse problematikker, herunder misbrug eller psykisk sygdom, risikerer systematisk at blive fravalgt i den forebyggende indsats, fordi de fremstår som mindre modtagelige for forandring og samtidig kræver en indsats, som ligger uden for politiets ressource-mæssige og faglige rammer. Konsekvensen er et forebyggelsesgab, hvor fraværet af systematisk og differentieret indsats over for udøveren svækker mulighederne for at forebygge recidiv og understøtte processer mod afståelse og varig adfærdsændring.

Samtidig viser det sig, at flere betjente har et ønske om at arbejde mere hjælpende og forebyggende over for udøveren, men at deres muligheder herfor i praksis begrænses af en række strukturelle og organisatoriske udfordringer. Et centralt fund er den rollekonflikt, betjentene oplever i spændet mellem at være lovhåndhæver og forebyggende aktør. Denne flertydighed i formålsforventninger til politiets virke, som også er forankret i politilovens paragraf 1, viser sig i praksis vanskelig at forene. Hertil kommer fraværet af klare retningslinjer og systematisk opfølgning, hvilket betyder, at indsatsen over for udøveren i høj grad overlades til den enkelte betjents skøn og ressourcer. Det skaber en uensartethed i indsatsen, både mellem betjente og på tværs af politikredse, hvilket medfører at den præventive indsats bliver geografisk- og personafhængig.

Specialet peger desuden på en række øvrige forhold, der yderligere begrænser politiets muligheder. Betjentene oplever ofte en mangel på viden og værktøjer til at arbejde forebyggende med

udøvere, hvilket skaber usikkerhed og tvivl om rolle og ansvar. Tidsmangel og lav prioritering af forebyggende arbejde i en travl hverdag fremstår ligeledes som barrierer.

Trods de nævnte udfordringer peger specialet på flere handlemuligheder i politiets nuværende praksis over for udøvere, knyttet til tre centrale individualpræventive mekanismer: uskadeliggørelse, afskrækkelse og rehabilitering. Mekanismerne rummer hver især potentiale, men viser sig utilstrækkelige, når de anvendes isoleret. På tværs af fokusgrupperne fremhæves derfor behovet for en helhedsorienteret tilgang, hvor de kombineres og tilpasses udøverens situation og forandringsparathed.

På baggrund af analysen identificerer specialet tre centrale potentialer i det individualpræventive arbejde, som i dag fremstår uudnyttede. Det første vedrører behovet for en differentieret tilgang, hvor udøvere ikke mødes som en ensartet gruppe, men ud fra deres risikoprofiler og forandringsparathed. Betjentenes vurderinger og indsatser formes i høj grad af, hvorvidt udøverens vold opfattes som strategisk eller affektstyret. Det andet potentiale handler om betydningen af det tidsmæssigt kritiske øjeblik, hvor udøveren umiddelbart efter en hændelse kan være særligt modtagelig for refleksion og adfærdsændring. Politiet har en unik adgang til dette vindue, men en aktivering heraf forudsætter opkvalificering af betjentenes viden om motiverende samtaler og dynamikker som det frygtede selv og reintegrerende skam. Hvis dette ikke vurderes at høre hjemme under politiets mandat, kræver det tværfaglige samarbejder, der kan sikre adgang til relevant faglighed.

Overordnet viser specialet, at politiet indtager en strategisk nøgleposition i forhold til at igangsætte individualpræventive indsatser, fordi de møder udøveren tidligt og ofte i krisesituationer, hvor forandring er mulig. Dette potentiale kan dog kun realiseres, hvis indsatsen løftes ud af den nuværende afhængighed af enkeltpersoners skøn og forankres i nationalt ensartede procedurer, faglig opkvalificering og formaliserede samarbejder med relevante aktører. Ved at styrke de strukturelle rammer og integrere de tre mekanismer i en samlet, differentieret strategi, kan politiet i højere grad understøtte varig adfærdsændring hos udøveren og dermed bidrage aktivt og meningsfuldt til forebyggelsen af partnervold.

Selvom undersøgelsen bygger på kvalitative data fra et afgrænset antal fokusgrupper, vurderes fundene at være analytisk generaliserbar (Kvale & Brinkmann, 2015:333). Det skyldes, at materialet dækker bredt geografisk, repræsenterer forskellige typer af politikredse og frembringer gennemgående mønstre i betjentenes erfaringer og vurderinger. Vi vurderer derfor, at de beskrevne mekanismer, dilemmaer og potentialer med stor sandsynlighed vil kunne genfindes i andre kredse. Samtidig

anerkender vi, at enkelte lokale variationer og indsatser kan være undgået vores blik, og netop derfor peger specialet også på behovet for fortsat vidensudvikling og systematisk opmærksomhed på politiets forebyggende rolle over for partnervoldsudøvere.

9.0 Litteraturliste

- Aagaard, H. & Walther, K. (2016a). Politiet i samfundet. I A. Diderichsen & A. Sørensen (red.), *Den skarpe ende: Grundbog i politiarbejde* (s. 21-46). Samfundslitteratur.
- Aagaard, H. & Walther, K. (2016b). Politiet som forvaltningsmyndighed. I A. Diderichsen & A. Sørensen (red.), *Den skarpe ende: Grundbog i politiarbejde* (s. 47-66). Samfundslitteratur.
- Aner, L. G., Salka, J., Johansen, K. B. H., & Holst, J. (2023a). *Partnervoldens karakter: En undersøgelse af partnervold i Danmark*. Lev Uden Vold. <https://levudenvold.dk/media/oqynrf44/partnervoldens-karakter-final.pdf>
- Aner, L. G., Salka, J., & Johansen, K. B. H. (2023b). *Vold gennem livet: En undersøgelse af sammenhænge mellem vold i barndomshjemmet og partnervold i voksenlivet*. Lev Uden Vold. <https://levudenvold.dk/media/ujrnhd4a/lev-uden-vold-vold-gennem-livet.pdf>
- Anklagemyndigheden (u.å.). *Udsat for forfølgelse, chikane eller stalking?* <https://anklagemyndigheden.dk/da/udsat-for-forfoelgelse-chikane-eller-stalking>.
- Aurvig, C.B., & Bugbee, K. S. (17/3-2025). Episode 273 [podcast-episode]. I *Mørkeland*. <https://open.spotify.com/episode/0fIQyDfbW6m0h6EfDiJSie>
- Baumbach, T. (2024). Vold og drab mv. - de enkelte straffebestemmelser. I T. Baumbach, L. K. Minke & T. Søberg (red.), *Partnervold og partnerdrab – samfundets blinde vinkel* (s. 21-54). Djøf Forlag.
- Bekendtgørelse af lov om politiets virksomhed [Politi-loven], LBK nr. 1270 af 29/11/2019, Lovtidende A (2019). <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2019/1270>
- Bengtsson, T. T., & Mølholt, A.-K. (2020). Anonymisering i kvalitative undersøgelser. I K. E. Petersen (red.), *Forskning med børn og unge: Etik og etiske dilemmaer* (s. 193–209). Hans Reitzels Forlag.

- Bertelsen, E., & Østerby Sørensen, W. (2019). *Kønsneutralisering af intim partnervold?* Social Kritik (s. 19-22). <https://socialkritik.dk/2020/wp-content/uploads/2024/11/SK158-koensneutralisering-af-intim-partnervold-Bertelsen-Oesterby-Soerensen.pdf>
- Bilstrup, C., Vestergaard, M., & Sørensen, A.-S. (2016). Husspektakler. I A. Diderichsen & A.-S. Sørensen (red.), *Den skarpe ende: Grundbog i politiarbejde* (s. 351–370). Samfundslitteratur.
- Bjørge, T. (2016). Introduction: A comprehensive model for preventing crime. I *Preventing crime: A holistic approach* (s. 1-35). Palgrave Macmillan. https://doi.org/10.1057/9781137560483_1
- Björk, M. (2018). Politistudier – metodologiske problemer og praktiske råd. I M. H. Jacobsen (red.), *Metoder i kriminologi* (s. 567–588). Hans Reitzels Forlag.
- Braun, V. & Clarke, V. (2006). *Using thematic analysis in psychology. Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77–101. <https://doi.org/10.1191/1478088706qp063oa>
- BRÅ (2017). *Polisiära arbetssätt för att förebygga upprepat partnervåld – med fokus på våldsutövere* (Rapport 2017:13). Brottsförebyggande rådet. <https://BRÅ.se/publikationer/2017/polisara-arbetssatt-for-att-forebygga-upprepat-partnervald>
- Brännvall, M., & Ekström, V. (2022). *Immediate and coordinated responses to domestic violence: Exploring the window of opportunity concept. Journal of Gender-Based Violence*, XX(XX), 1–16. <https://doi.org/10.1332/239868021X16693145720089>
- Brinkmann, S. & Tanggaard, L. (2020). Kvalitative metoder, tilgange og perspektiver: En introduktion. I S. Brinkmann & L. Tanggaard (red.), *Kvalitative metoder: En grundbog* (3. udg., s. 167-184). Hans Reitzels Forlag.
- Bryman, A. (2012). Qualitative data analysis. I *Social Research Methods* (4. udg., s. 565–588). Oxford University Press.

- Capaldi, D. M., Knoble, N. B., Shortt, J., & Kim, H. J. (2012). *A Systematic Review of Risk Factors for Intimate Partner Violence*. *Partner Abuse*, 3(2), (s. 231-280). <https://doi.org/10.1891/1946-6560.3.2.231>
- Christensen, T. (2020). *Hjælp til den, der udøver partnervold*. POV International. Lokaliseret d. 26/02-2024 fra <https://pov.international/hjaelp-til-den-der-udover-partnervold/>
- Christensen, A. B. (2021). *Socialrådgiveren i frontlinjen: En introduktion til street level-bureaucracy i socialt arbejde*. Hans Reitzels Forlag.
- Christie, N. (1986). The ideal victim. I E. Fattah (red.), *From crime policy to victim policy* (s. 17-30). Macmillan.
- Cullen, F. T., Agnew, R., & Wilcox, P. (2022). Getting into and out of crime: Life-course theories. I F. T. Cullen, R. Agnew, & P. Wilcox (red.), *Criminological Theory: Past to Present: Essential Readings* (7. udg., s. 557-573). Oxford University Press.
- Danner. (u.å.). Ny lovændring i Norge skal øge brugen af omvendt fodlænke. <https://danner.dk/fodlaenke/ny-lovaendring-i-norge-skal-oege-brugen-af-omvendt-fodlaenke/>
- Dansk Politi. (2024). I Nordsjælland finder – og hjælper – man de mest skadelige gerningspersoner og mest sårbare forurettede. Hentet [dd. måned 2025], fra <https://dansk-politi.dk/nyheder/nordsjaelland-finder-hjaelper-man-mest-skadelige-gerningspersoner-mest-saarbare-forurettede>
- Digitaliserings- og Ligestillingsministeriet. (2024). Ny lov sikrer ligestilling af krisecentertilbud til voldsramte mænd. Hentet fra d. 8/3-25. <https://www.digmin.dk/ligestilling/nyheder/nyhedsarkiv/2024/apr/ny-lov-sikrer-ligestilling-af-krisecentertilbud-til-voldsramte-maend->
- Dokkedahl, S. (2024). *Kvinder på kvindekrisecenter: En undersøgelse af kvinder, der opholder sig på kvindekrisecentre*. Danner. https://danner.dk/wp-content/uploads/2024/07/Kvinder-paa-kvindekrisecenter_SDU_sarah_dokkedahl.pdf

- Dokkedahl, S. B., & Elklit, A. (2018). *Undersøgelse af indbyrdes vold*. Videnscenter for Psykotraummatologi; Syddansk Universitet. https://levudenvold.dk/media/ygziqpts/undersgelse-af-indbyrdes-vold-16-01-2018_endelig.pdf
- Dueholm, M. (2024). *Socialrådgiver: Jeg er træt af, hvor få tilbud vi har til udøvere af partnervold*. Socialmonitor. <https://socialmonitor.dk/debat/art10066645>
- Dullum, J. (2019). Besøksforbud som beskyttelsestiltak. I K. Skjørten, E. Bakketeig, M. Bjørnholt & S. Mossige (red.), *Vold i nære relasjoner: Forståelser, konsekvenser og tiltak* (s. 233-250). Universitetsforlaget. https://levudenvold.dk/media/hwpkvlln/vold_i_naere_relasjoner.pdf
- Dullum, J. (2020). Omvendt voldsalarm - En evaluering av kontaktforbud med elektronisk kontroll (straffeloven § 57) i saker om vold i nære relasjoner. Velferdsforskningsinstituttet NOVA, OsloMet. https://www.riksadvokaten.no/wp-content/uploads/2020/10/NOVA-Rapport-OVA-15-2020_.pdf
- Durkheim, É. (2000). *Om den sociale arbeidsdeling*. København: Hans Reitzels Forlag.
- Elklit, A., Siobhan, M., Jacobsen, C., & Jensen, M., K. 2018. *Clinical and Personality Disorders in a Danish Treatment-Seeking Sample of Intimate Partner Violence Perpetrators*. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology* 62(11) (s. 3322–3336). <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/0306624X17741603>
- Ellefsen, B. & Larsson, P. (2016). Skandinavisk politihistorie. I P. Larsson, H. O. I. Gundhus & R. Granér (red.), *Innføring i politivitenskap* (s. 29-53). Cappelen Damm Akademisk.
- Europarådet. (2011). *Europarådets konvention om forebyggelse og bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet* (CETS nr. 210). <https://rm.coe.int/168046252f>
- Finstad, L. (2000). La nåde gå for rett? I L. Finstad, *Politiblikket* (s. 167-213). Pax Forlag.

- Folketinget. (2024). *Forslag til folketingsbeslutning om behandlingsdomme til voldelige partnere som forsøg* (Beslutningsforslag nr. B 97). Folketinget. https://www.ft.dk/ripdf/samling/20241/beslutningsforslag/b97/20241_b97_som_fremsat.pdf
- FRA, EIGE, & Eurostat. (2024). *EU gender-based violence survey – Key results. Experiences of women in the EU-27*. Publications Office of the European Union, Luxembourg. https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/eu-gender_based_violence_survey_key_results.pdf
- Granér, R., & Kronkvist, O. (2016). Kontroll av og i politiorganisasjonen. I P. Larsson, H. Gundhus, & R. Granér, *Innføring i politivitekskap* (s. 53-78). Cappelen Damm Akademisk.
- Greve, V. (1996). Straffeteorier. I *Straffene* (s. 32–45). Jurist- og Økonomforbundets Forlag. https://jura.ku.dk/jurabog/pdf/juridiske-monografier/greve_straffen_1996.pdf
- Gregersen, S. (2021). *Lev Uden Vold: Voldsudøvere skal og vil i behandling – men må vente for længe*. Altinget. <https://www.alinget.dk/social/artikel/lev-uden-vold-voldsudoevere-skal-og-vil-i-behandling-men-maa-vente-for-laenge>
- Gregersen, S. (2022). *Så er den her: Den nye handlingsplan mod partnervold og partnerdrab*. Dialog mod Vold. <https://dialogmodvold.dk/sa-er-den-her-handlingsplan-mod-partnervold-og-partnerdrab/>
- GREVIO. (2017). *Baseline evaluation of the implementation of the Istanbul Convention in Denmark*. https://levudenvold.dk/media/zxsc3ibb/grevio-inf-2017-14-dnk_eng-pdf.pdf
- Gundhus, H. O. I. (2016). Forebyggende politiarbeid. I P. Larsson, H. O. I. Gundhus & R. Granér (red.), *Innføring i politivitenskap* (s. 178-204). Cappelen Damm Akademisk.
- Halkier, B. (2014). *Fokusgrupper* (2. udg.). Samfundslitteratur.
- Halkier, B. (2020). Fokusgrupper. I S. Brinkmann & L. Tanggaard (Red.), *Kvalitative metoder: En grundbog* (3. udg., s. 167-184). Hans Reitzels Forlag.

- Hansen, K. M. (2020). Kvantitative datakilder. I Hansen, K. M., Andersen, L. B. & Hansen, S. H. (red.), *Metoder i statskundskab* (s. 287-323). København: Hans Reitzels Forlag.
- Haurum, A., N. (12/06-2024). Efterlysning: National strategi- og handleplan for vold i nære relationer. *Dansk Politi*. <https://dansk-politi.dk/nyheder/efterlysning-national-strategi-handleplan-vold-naere-relationer>
- Holmberg, L. (2014). *Nordisk politiforskning – udfordringer og muligheder. Nordisk politiforskning*, (s. 24–40). <https://doi.org/10.18261/ISSN1894-8693-2014-01-04>
- Holst, J., & Rask, H. N. (2024). *Partnerskab Mod Vold: Erfaringsopsamling 2024*. Lev Uden Vold. <https://levudenvold.dk/media/sbaetfel/erfaringsopsamling-2024.pdf>
- Isdal, P. (2020). Aggressionskontrol – et element i behandlingen af mænd, som udøver vold. I H. Oldrup (red.), *Vold i familien – Viden for fagfolk* (s. 181-203). Akademisk Forlag.
- Jakobsen, M. R. (2018). Alt det praktiske. I *Fokusgrupper for begyndere. En praktisk håndbog*. (2. udg., s. 39-48). København: Frydenlund.
- Jensen, S. Q. (2018). Etnografi som kriminologisk metode – deltagelse, indlevelse og potentielle problemer i studier af samfundets skygge. I M. H. Jacobsen (red.), *Metoder i kriminologi* (s. 173–198). Hans Reitzels Forlag.
- Jensen, S. (vært). (11/10-2022). Partnerdrab mod kvinder [podcast-episode]. I *Forebyg Forbrydelsen!*. Det Kriminalpræventive Råd. <https://open.spotify.com/episode/3Tuhs-feKZDDJFmB5Io4jQM>
- Justitsministeriet. (2012). *Lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning* (LOV nr. 112 af 03/02/2012). Retsinformation. <https://www.retsinformation.dk/eli/lt/2012/112>

- Justitsministeriet. (2019). *Rigsadvokatmeddelelse om samlivsrelaterede personfarlige forbrydelser* (CIR1H nr. 10354 af 10/05/2019). Retsinformation. <https://www.retsinformation.dk/eli/retsinfo/2019/10354>
- Justitsministeriet. (2021). *Aftale om politiets og anklagemyndighedens økonomi 2021-2023*. Justitsministeriet. <https://www.justitsministeriet.dk/wp-content/uploads/2021/08/Aftale-om-politiets-og-anklagemyndighedens-oekonomi-2021-2023.pdf>
- Justitsministeriet. (2022). *Rigsadvokatmeddelelse om tilhold, opholdsforbud og bortvisning* (CIR1H nr. 10455 af 01/01/2022). Retsinformation. <https://www.retsinformation.dk/eli/retsinfo/2022/10455>
- Justitsministeriet. (3/4-2025). Et enigt Folketing indfører brug af omvendt fodlænke [pressemeldelse]. <https://www.justitsministeriet.dk/pressemeldelse/et-enigt-folketing-indfoerer-brug-af-omvendt-fodlaenke/>
- Järvinen, M. (2005). Interview i en interaktionistisk begrebsramme. I Järvinen, M. & Mik-Meyer, N. (red.), *Kvalitative metoder i et interaktionistisk perspektiv: interview, observationer og dokumenter* (s. 27-48). Gylling: Hans Reitzels Forlag.
- Kjær, M., & Minke, L. K. (u.å.). *Hvorfor straffer vi?* Syddansk Universitet. https://www.sdu.dk/da/om-sdu/fakulteterne/samfundsvidenskab/sam_nyhedsliste/hvor-for_straffer_vi
- Kvale, S., & Brinkmann, S. (2015a). Interviewvariationer. I *Interview: Det kvalitative forskningsinterview som håndværk* (3. udg., s. 197-218). Hans Reitzels Forlag.
- Kvale, S., & Brinkmann, S. (2015b). Transskription af interview. I *Interview: Det kvalitative forskningsinterview som håndværk* (3. udg., s. 235-248). Hans Reitzels Forlag.
- Kugley, S., Wade, A., Thomas, J., Mahood, Q., Jørgensen, A. M. K., Hammerstrøm, K. & Sathe, N. (2017). Search strategies. I *Searching for studies: A guide to information retrieval for Campbell systematic reviews* (s. 22–32). The Campbell Collaboration.

- Københavns Vestegns Politi. (2024). Politiet hædrer Dialog mod Vold. Politi.dk. <https://politi.dk/kobenhavns-vestegns-politi/nyhedsliste/politiet-haedrer-dialog-mod-vold/2024/05/08>
- Lev Uden Vold. (2019). Partnervold: Kommunernes praksis og indsats. Lev Uden Vold. <https://levudenvold.dk/media/jdadzq3y/partnervold-kommunernes-praksis-og-indsats-pdf.pdf>
- Lev Uden Vold. (2020a). *Veje mod et liv uden vold: En kvalitativ undersøgelse af voldsudøveres perspektiver*. Lev Uden Vold. https://levudenvold.dk/media/3ykkic1m/luv_veje-mod-et-liv-uden-vold_2020-06_web_201009.pdf
- Lev Uden Vold. (2020b). Viden om vold: En forsknings- og videnoversigt om vold i nære relationer. Lev Uden Vold. https://levudenvold.dk/media/yrspuqtl/viden_om_vold_final-opsat.pdf
- Lev Uden Vold. (21/2-2022). *Milliondonation skal styrke politiets muligheder for at hjælpe voldsudsatte* [pressemeddelelse]. Ritzau. <https://via.ritzau.dk/pressemeddelelse/13645089/milliondonation-skal-styrke-politiets-muligheder-for-at-hjaelpe-voldsudsatte?publisherId=13560542>
- Lipsky, M. (2010). *Street-level bureaucracy: Dilemmas of the individual in public services*. Russell Sage Foundation. <https://www.jstor.org/stable/10.7758/9781610447713>
- Gregersen, S., Jessen, L., Schaldemose, T., Drøidal, K. B., Astrup, J., Rønn-Simonsen, J., Ladekar, A., Tynell, J., Bilstrup, M., Wededahl, I., Johnson, A., Khankan, S., Larsen, L. L., Højlund, N., Søndergaard, M., Holst, K., Andersson, A., & Laursen, H. (12/10-2021). *Skal vi stoppe volden, skal vi behandle dem, der udøver den*. Politiken. <https://politiken.dk/debat/debatindlaeg/art8413085/Skal-vi-stoppe-volden-skal-vi-behandle-dem-der-ud%C3%B8ver-den>
- Laub, J. H. & Sampson, R. J. (2006). *Shared Beginnings, Divergent Lives: Delinquent Boys to Age 70*. Harvard University Press (s. 279-282).

- Loftus, B. (2010). Police occupational culture: Classic themes, altered times. *Policing and Society: An International Journal of Research and Policy*, 20(1), 1-20.
<https://doi.org/10.1080/10439460903281547>
- LOKK. (u.å.). Politiske handlingsplaner og strategier. Landsorganisationen af Kvindekrisecentre. Hentet fra <https://www.lokk.dk/viden-om-vold/rapporter-og-udgivelser/politiske-handlingsplaner-og-strategier/>
- Lorentzen D, K., & Andersen, B.T. (2024). Forslag til folketingsbeslutning om at skærpe straffen for vold udøvet i nære relationer (Beslutningsforslag nr. B 74). Folketingstidende.
<https://www.folketingstidende.dk/samling/20241/beslutningsforslag/B74/index.htm>
- Løwenstein, K. M. (2024). Partnervold set med politiets analytiske briller. I T. Baumbach, L. K. Minke & T. Søberg (red.), *Partnervold og partnerdrab – samfundets blinde vinkel* (s. 381-404). Djøf Forlag.
- Magnusson, S. (16/1-2019). Vi ser et monster i stedet for et medmenneske, og herved bliver vi blinde. *Information*. <https://www.information.dk/debat/2019/01/ser-monster-stedet-med-menneske-herved-blinde>
- Mason, J. (2002a). Designing qualitative research. I *Qualitative researching* (2. udg., s. 24-47). Sage Publications Ltd.
- Mason, J. (2002b). Finding a focus and knowing where you stand. I *Qualitative researching* (2. udg., s. 13-22). Sage Publications Ltd.
- Mason, J. (2018). Making convincing arguments with qualitative data. I *Qualitative research* (3. udg., s. 219–254). Los Angeles: SAGE.
- McGuire, J., Evans, E., & Kane, E. (2021). Domestic abuse and intimate partner violence: A review of police-led and multi-agency interventions. I *Evidence-based policing and community crime*

prevention: Advances in preventing and treating violence and aggression (s. 99-160). Springer Nature Switzerland. <https://doi.org/10.1007/978-3-030-76363-3>.

Minke, L. K. & Keller, K. A. (2024). Forebyggelse af partnervold og partnerdrab. I T. Baumbach, L. K. Minke & T. Søberg (red.), *Partnervold og partnerdrab – samfundets blinde vinkel* (s. 213-272). Djøf Forlag.

Moffitt, T. E. (2022). Pathways in the Life Course to Crime. I F. T. Cullen, R. Agnew, & P. Wilcox (red.), *Criminological Theory: Past to Present* (7. udg., s. 574-593). Oxford University Press.

Mølholt, A. & Kristiansen, S. (2020). Kvalitative forløbsstudier. I S. Brinkmann & L. Tanggaard (red.), *Kvalitativ Metode: en grundbog* (3. udg., s. 237-256). Hans Reitzels Forlag.

Nielsen, B. S., & Nielsen, K. A. (2020). Aktionsforskning. I S. Brinkmann & L. Tanggaard (red.), *Kvalitative metoder: en grundbog* (s. 137–165). Hans Reitzels Forlag.

Oldrup, H. (2020). Vold i familien – et fagligt felt. I H. Oldrup (red.), *Vold i familien – Viden for fagfolk* (s. 22-38). Akademisk Forlag.

Paternoster, R., & Bushway, S. (2009). “Desistance and the Feared Self: Toward an Identity Theory of Criminal Desistance.” *Journal of Criminal Law and Criminology*, Northwestern University School of Law.

Pedersen, M. L., & Balvig, F. (2024). Vold og seksuelle overgreb fra en partner. I Udsathed for vold og andre former for kriminalitet: Offerundersøgelserne 2005-2023 (s. 125-144). Justitsministeriet. <https://dkr.dk/Media/638696673676199032>

Petterson, O. (2016). Hvem er politiet? I P. Larsson, H. Gundhus, & R. Granér (red.), *Innføring i politivitekskap* (s. 110-132). Cappelen Damm Akademisk.

Plauborg, R., Johansen, K. B. H., & Helweg-Larsen, K. (2012). Kærestevold i Danmark: En undersøgelse af omfang, karakter og konsekvenser af volden blandt unge og udviklingen 2007-2011

(2. udg.). Statens Institut for Folkesundhed, Syddansk Universitet. https://www.lokk.dk/media/wpjnzq3u/kaerestevold_i_danmark.pdf

Prieur, A. (2023). Rettens begrænsede muligheder som problemløser. *Social Kritik: Tidsskrift for Social Analyse & Debat*, 35(168), 64-69.

Regeringen. (2023). Handlingsplan mod partnervold og partnerdrab 2023-2026. Digitaliserings- og Ligestillingsministeriet. https://www.digmin.dk/Media/638234619918283183/Handlingsplan%20mod_partnervold_og_partnerdrab_2023-2026_tilgaengelig.pdf

Regjeringen.no. (9/4-2025). Ett år siden reglene ble endret – mangedobling av omvendte voldsalarmer [pressemeldelse]. <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/ett-ar-siden-reglene-ble-endret-mangedobling-av-omvendte-voldsalarmer/id3096682/>

Riis, O. (2012). Kvalitet i kvalitative studier. I Jacobsen, M. H. & Jensen, S. Q. (red.) *Kvalitative udfordringer* (s. 346-366). København: Hans Reitzels Forlag.

Ritzau. (3/4-2025). Lov om omvendt fodlænke skal beskytte ofre for partnervold. TV2. <https://nyheder.tv2.dk/politik/2025-04-03-lov-om-omvendt-fodlaenke-skal-beskytte-ofre-for-partnervold>

SafeLives. (u.å.). What is a Marac? Hentet 4. maj 2025 fra <https://safelives.org.uk/about-domestic-abuse/domestic-abuse-response-in-the-uk/what-is-a-marac/>

Schmidt, A., Nielsen, K. S. F., Rossen, C. V., & Scavenius, C. (2025). *Videre Uden Vold – en tidlig indsats til voldsudsatte og voldsudøvere i nære relationer: Evaluering af interventionsmodellen VUV*. VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd. Hentet fra <https://www.vive.dk/media/pure/rv7471dv/26998001>

Scott, K., Heslop, L., Kelly, T., & Wiggins, K. (2015). Intervening to prevent repeat offending among moderate- to high-risk domestic violence offenders: A second-responder program for

men. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 59(3), 273–294. <https://doi.org/10.1177/0306624X13513709>

Seidelin, M. F. M. (2022). *Husspektakler og vold mod kvinder 1945-1970*. Aarhus Universitetsforlag.

Sherman, L. W. (1995). Hot spots of crime and criminal careers of places. I J. E. Eck & D. Weisburd (red.), *Crime and place* (s. 35-52). Criminal Justice Press; Police Executive Research Forum.

Sherman, L. W. (2007). The power few: Experimental criminology and the reduction of harm. *Journal of Experimental Criminology*, 3 (s. 299–321).

Skjørten, K. (1994). Problemer ved bruk av legalstrategi mot vold og seksuelle overgrep i familien. *Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab* (s. 280-294).

Stjernqvist, J., & Strand, S. (2024). The Effectiveness of Intimate Partner Violence Interventions by the Police, Prosecutors, and Courts. *Criminal Justice and Behavior*, 1-22.
<https://doi.org/10.1177/00938548241275621>

Søberg, T., Lauritsen, M., & Edvardsen, H. (2016). Skøn som magt. I A. Diderichsen & A. Sørensen (red.), *Den skarpe ende: Grundbog i politiarbejde* (s. 165-174). Samfundslitteratur.

Søberg, T., & Rimmen, J. (2024). Politiet og partnervolden – Fire vægge og blinde vinkler. I T. Baumbach, L. K. Minke & T. Søberg (Red.), *Partnervold og partnerdrab – samfundets blinde vinkel* (s. 405-428). Djøf Forlag.

Sørensen, B. W. (2015). *Behandling af voldelige mænd*. *Tidsskriftet Antropologi*, (71), (s. 91-111).

- Sørensen, B. W. (2024). Rodfæstede myter om partnervold i Danmark. I T. Baumbach, L. K. Minke & T. Søberg (red.), *Partnervold og partnerdrab – samfundets blinde vinkel* (s. 381-404). Djøf Forlag.
- Vaaben, L., & Thomsen, A. H. (2022a). Hvem, hvad, hvor – kvindedrab i tal. I *En forudsigelig forbrydelse: Kvindedrab i Danmark* (s. 11-16). Forlaget 28B.
- Vaaben, L. & Thomsen, A. H. (2022b). Ægtefællerabatten. I *En forudsigelig forbrydelse: Kvindedrab i Danmark* (s. 33-44). Forlaget 28B.
- Volquartz, M. (2012). Socialarbejdere med våben – eller revolvermænd i socialt arbejde?. I *I tryghedens navn: Politiets rolle i det senmoderne samfund* (s. 69-84). Frydenlund.
- Volsing, M. H., Schmidt, A., & Kristensen, S. B. (2018). *Karakteristik af voldsudøvere i behandling: Barndommens skygger rækker ind i voksenlivet*. Dialog mod Vold, AskovFonden.
<https://levudenvold.dk/media/uhdbn0st/rapport-om-ud%C3%B8vere-i-behandling-dialog-mod-vold-1.pdf>
- Volsing, M. S., & Rasmussen, B. L. (2020). *Klienterne, volden og effekten af behandlingen*. Dialog mod Vold, AskovFonden. <https://viden.sl.dk/media/9723/dialog-mod-vold-klienterne-volden-og-effekten-af-behandlingen.pdf>
- Walton, D. & Hendy, R. (2023). Police and Court Interventions for Family Violence: Evidence-Based Practices. I P. Sturmey (red.), *Violence in Families - Integrating Research into Practice*. Springer.
- Whitfield, C. L., Anda, R. F., Dube, S. R., & Felitti, V. J. (2003). Violent childhood experiences and the risk of intimate partner violence in adults: Assessment in a large health maintenance organization. *Journal of Interpersonal Violence*, 18(2), (s. 166-185).
<https://doi.org/10.1177/0886260502238733>